

Příloha 1

Transkripční zkratky a pravidla

?	výrazně stoupavá intonace
.	klesavá intonace
,	polokadence, pokračovací intonace
:	nápadné dloužení předcházející hlásky
=	okamžité, bezpauzové nasazení následujícího výrazu, repliky
(.)	krátká pauza
(..)	delší pauza
(...)	ještě delší pauza
()	nesrozumitelné místo – závorka je tak dlouhá, jako je předpokládané slovo
(ale)	předpokládaný, ale ne dobře srozumitelný výraz
((smích))	komentář autora transkriptu
<vtipné>	mluvení se smíchem
–	pomlčka značí náhlé přerušování slova nebo konstrukce
<u>slovo</u>	podtržená část značí důraz
SLOVO	slovo psané velkými písmeny je vysloveno hlasitěji než zbylé části promluvy
[...]	vynechaná část

cizí slova a názvy přepisují tak, jak byla vyslovena a doplňují přepisem ve dvojitých závkách s uvozením „míněno“ (pokud se slovo opakuje, tak uvádím komentář pouze u prvního výskytu)

Nejčastěji používané hezitační zvuky v české transkripci (výjimečně i jiné):

e, ee, eee — liší se pouze délkou trvání;

e, eh, ehm, em — jednoslabičné zvuky obsahující středovou samohlásku [ə];

Nejčastěji používané responzní zvuky v české transkripci:

hm — jednoslabičný zvuk vydávaný se zavřenými ústy;

mhm — dvouslabičný zvuk vydávaný se zavřenými ústy (při přitakání);

e-e — dvouslabičný zvuk tvořený dvěma oddělenými samohláskami [ə] vyslovenými odděleně (slouží k vyjádření záporu)

m: m: — dvouslabičný zvuk tvořený dvěma oddělenými souhláskami [əm] vyslovenými odděleně (slouží k vyjádření záporu)

Nejčastěji používané hezitační zvuky v anglické transkripci (výjimečně i jiné):

- ah

- um

- er

- uh

- eh

Nejčastěji používané responzní zvuky v anglické transkripci (výjimečně i jiné):

- eee

- mhm (pos.)

- uh

- ha

- mm

- yep

- huh

- nah

- yup

- hm

- oh

- yeah

Příloha 2

Úvodní dotazník

Rodinný jazykový management česko-anglických rodin v Lancashire

Tento dotazník slouží k získání základních informací o rodině a navazuje na něj interview, které dále zkoumá jazykový management rodiny. Vyplněním tohoto dotazníku souhlasíte se zpracováním svých údajů. Všechna data budou použita pouze pro výzkum v rámci mé diplomové práce, kde budou prezentována anonymně. Moc děkuji za vyplnění!

*Povinné pole

Jméno *

Věk *

Dosažené vzdělání *

- Střední
- Vysokoškolské
- Jiné:

Povolání *

Jak dlouho žijete ve Velké Británii? *

Žila jste někdy v jiné zemi než v České republice a Velké Británii? *

Jméno partnera *

Věk partnera *

Dosažené vzdělání partnera *

- Střední
- Vysokoškolské
- Jiné:

Povolání partnera *

Stav *

- Jsme manželé
- Žiji s partnerem, ale nejsme manželé
- Jiné:

Je Váš partner otcem Vašeho dítěte / Vašich dětí? *

- Ano
- Ne
- Jiné:

Kolik máte dětí? *

Kolik je Vašemu dítěti / Vašim dětem let? *

Do které třídy (year – v anglické škole) chodí? *

Vyberte kolonku, do které byste zařadili svoji rodinu *

- Nižší třída
- Nižší střední třída
- Střední třída
- Vyšší střední třída
- Vyšší třída

Jaké jazyky ovládáte? *

Uveďte, prosím, včetně rodného jazyka a s číselným označením (1 - začátečník / 2 - mírně pokročilý / 3 - pokročilý / 4 - velmi pokročilý / 5 - rodilý mluvčí)

Jaké jazyky ovládá Váš partner? *

Uveďte, prosím, včetně rodného jazyka a s číselným označením (1 - začátečník / 2 - mírně pokročilý / 3 - pokročilý / 4 - velmi pokročilý / 5 - rodilý mluvčí)

Jaké jazyky ovládá Vaše dítě / Vaše děti? *

Uveďte, prosím, včetně rodného jazyka a s číselným označením (1 - začátečník / 2 - mírně pokročilý / 3 - pokročilý / 4 - velmi pokročilý / 5 - rodilý mluvčí) - Vyplňte, prosím, pouze pro děti, které chodí do školy.

Jaký jazyk nejčastěji používáte při komunikaci v rodině (za přítomnosti partnera i dítěte / dětí)? *

Používáte při komunikaci v rodině někdy jiný jazyk než češtinu a angličtinu? (Pokud ano, prosím, vysvětlete) *

Jaký jazyk nejčastěji používáte při komunikaci s Vaším dítětem / Vašimi dětmi, když jste s nimi sama? *

Příloha 3

Seznam otázek pro rozhovory

1. Vztah rodič/partnerů

- Jak jste se s partnerem poznali?
- How did you meet with your partner?
- Jak dlouho jste s manželem spolu?
- How long have you been together?

2. Jazyková kompetence rodičů

- Jak dlouho jste se učila angličtinu před příjezdem do Velké Británie? (rozvedení otázky – jaká byla úroveň výuky / kde všude jste se učila – jen ve škole nebo i v jazykovkách apod.?)
- Have you ever learned any languages? Have you ever learned Czech?
- [v návaznosti na dotazník] Jak byste popsala úroveň své angličtiny v současnosti?
- What is your knowledge of Czech language?

3. Akulturace rodičů

- Jak dlouho žijete ve Velké Británii?
- Proč jste přijela do Velké Británie a proč jste se rozhodla zůstat?
- Líbí se Vám život ve Velké Británii? Co se Vám tu nejvíce líbí? Když byste měla srovnat život v Anglii a v Čechách, co je podle Vás lepší? Jaké jsou výhody a nevýhody?
- Je tu něco, co se Vám nelíbí, nebo na co jste si musela dlouho zvykat?
- Plánujete, že budete žít ve Velké Británii dlouhodobě nebo uvažujete o návratu do Čech / životě v jiné zemi? Jestli ano – proč?
- Stýkáte se s Českou komunitou v Manchesteru? (Jestli ano) Jak často? Máte tu dobré české přátele?

- Have you ever lived outside of Great Britain? (For how long?)
- Are there any features of British culture you like / don't like?
- Do you know Czech culture? Any features you like / don't like?
- If you were to compare life in Great Britain and the Czech Republic - what is better and what is

worse? What are the advantages and disadvantages?

- Would you consider living in the Czech Republic?

- Are you in contact with the Czech community in Manchester? (If yes) How often? Have you got any (good) Czech friends?

4. Komunikace v rodině a komunikace s dítětem

- [v návaznosti na dotazník] "Jaký jazyk nejčastěji používáte při komunikaci v rodině?" a "Jaký jazyk nejčastěji používáte při komunikaci s Vaším dítětem / Vašimi dětmi?" – Jsou nějaké situace, kdy spíše používáte češtinu/angličtinu? Proč?

- Jak s dětmi nejčastěji mluví partner?

- Bylo tomu tak vždy, nebo jste dříve více používali češtinu/angličtinu?

- What language is most often used in your family? (When all together) / (When you are alone with the children).

- What language does your partner most often use when she talks to the children? (When you are not / present)

5. Jazykový management, ideologie, RJP

- Mluvili jste s partnerem o tom, jak budete s dítětem komunikovat ještě před jeho narozením? (Změnilo se něco u druhého dítěte?)

- Did you talk with your partner about the languages you will use to communicate with your child / children before they were born? (Was it different with the 2nd child / other children?)

- Plánovali jste dítě / děti vychovávat bilingvně? Proč? Vidíte v tom nějaká pozitiva / negativa?

- Did you plan to raise your child bilingually? Why? What do you think are the positive/ negative sides of it?

- Zjišťovali jste si předem informace o bilingvní výchově?

- Did you research information about bilingual bringing up?

- Shodovali jste se ve Vašich představách? Máte teď stále stejný názor na bilingvní výchovu?

- Did you have the same ideas and opinions on the matter? Do you still have the same ideas and opinions?

- Znali jste předtím nějaké jiné páry, které vychovávaly dítě/děti bilingvně?

- Did you know any other couples that would raise their children bilingually?

- V čem spočívá Váš přístup, čeho jste chtěli dosáhnout?
- What is your approach to bilingual bringing up, what did you want to achieve?
- Splnil (plní) Váš přístup to, co jste od něj očekávala/i?
- Did your approach come up to your expectations?
- Narazili jste na nějaké překážky? (Pokud ano, jaké?) Probíhalo něco jinak, než jste si představovali?
- Have you experienced any problems? (If yes, which?) Has anything gone or turned out differently than you expected?

- Proč jste přihlásili dítě do české školy? Jak se mu tam líbí?
- Why did you decide to enrol your children to the Czech school? Does s/he like it there?
- Děláte něco, co by zlepšilo jeho / její češtinu i mimo výuku v české škole?
- Do you do anything else to improve their Czech language apart from the classes in Czech school?
- Jaký má Vaše dítě vztah k češtině? Ovlivňuje to nějak Vaši snahu o bilingvní výchovu?
- What is your children's attitude to Czech language? Does it affect your efforts to raise them bilingually?

- Hraje anglická škola nějakou roli ve vaší představě o bilingvní výchově Vašich dětí nebo ve snaze je vychovávat bilingvně?
- Does the English school play any role in your efforts to raise your children bilingually?
- Učí se ve škole ještě nějaký jiný jazyk / jiné jazyky? Chtěli byste, aby se učil/a ještě jiný jazyk?
- Do they learn any other languages at school? Would you like them to learn any other languages?

6. Jazyková vybavenost dítěte / dětí a jeho / jejich komunikace

- Jaká je úroveň češtiny u Vašeho dítěte?
- What is the level of Czech knowledge your children have?
- Má Vaše dítě / Mají Vaše děti nějaké české kamarády? Mluví s nimi česky nebo anglicky?
- Do your children have any Czech friends? Do they speak in Czech or in English to each other?
- Má nějaké (jiné) možnosti mluvit česky? (např. s jinými příbuznými apod.) Jak často?
- Do they have any (other) opportunities to speak Czech? (For example, with their Czech relatives etc.) How often?
- Jaký je jeho / její vztah k češtině a k angličtině?

- What is their relationship with Czech and English language?

- Chtěli byste ještě něco doplnit nebo se k nějaké otázce vrátit?
- Would you like to add something else or go back to any of the questions?

- Je nějaká otázka, kterou jste ode mě čekali, ale nezeptala jsem se na ni?
- Is there anything you expected me to ask you about and I didn't?

Příloha 4

Přepisy rozhovorů:

1. Přepis rozhovoru – maminky (Anna, Daniel, Eva, Jaroslav)
2. Přepis rozhovoru – maminky (Gita, Aaron, Michaela, Ema)
3. Přepis rozhovoru – maminky (Petra, Liam, Jiří, Jennifer)
4. Přepis rozhovoru – maminky (Marta, Damien, Vanesa, Hellena, Julie, Rosalie)

5. Přepis rozhovoru – tatínci (Daniel, Anna, Eva, Jaroslav)
6. Přepis rozhovoru – tatínci (Aaron, Gita, Michaela, Ema)
7. Přepis rozhovoru – tatínci (Liam, Petra, Jiří, Jennifer)
8. Přepis rozhovoru – tatínci (Damien, Marta, Vanesa, Hellena, Julie, Rosalie)

1. Přepis rozhovoru – maminky (Anna, Daniel, Eva, Jaroslav)

- 1 [...]
- 2 K: prosím tě, ještě se jenom zeptám na jednu otázku: eee, do toho dotazníčku, to
3 možná jenom si přehlídl, jak jsem se ptala, esi používáte při komunikaci v rodině
4 ještě jiný jazyk než češtinu a angličtinu.
- 5 A: jo ahá, tak to né
- 6 K: ono, já to přehodim na druhou- já to pak přehodim, aby angličtina byla první,
7 protože to je asi matoucí jó, že č č č člověk to nó no nó
- 8 A: to né, jó, tak to sem teda neviděla, sem to dělala na mobilu nó tak ono to bylo
9 takový asi
- 10 K: jasně né v pohodě v pohodě, já jsem si říkala jako to, tak to je dob- dobrej tip
11 pro mě, já si to tam upravim teda ((smích)), dobře dobře super super. tak mi prosim
12 tě pověz eee, jak jste se poznali (.) s daniem
- 13 A: eh, přes kamarádku
- 14 K: přes kamarádku, ehm mhm mhm
- 15 A: anglickou (...)v anglii
- 16 K: dobře, dobře dobře. a: eh jak dlouho jste spolu, asi tak (.) přibližně?
- 17 A: dvatisíce čtrnáct (.) sme se poznali (..) (szžsz) ((nesrozumitelný zvuk, není
18 slovo jako takové)) sme spolu začali chodit (.) takže dev- devě-
- 19 K: dvatisíce čtrnáct? nebo čtyři?
- 20 A: dvatisíce čtyři, chci říct
- 21 K: ((smích)) <jsem si říkala>
- 22 A: devět let, deset, jedenáct, takže jedenáct let,
- 23 K: dvatisíce čtyři
- 24 A: dvatisíce čtyry
- 25 K: dobře ehe ehe, dobře, super super, tak jó. eee, ještě mi řekni: eee, jak dlouho:
26 si se učila angličtinu předtím než si přijela (.) em, do británie?
- 27 A: já sem se učila angličtinu na střední, to mi vůbec nešlo, takže to byl
28 devadesátej sedmej, to sem maturovala radši z matiky (.) pak sem se dostala na
29 vejšku, takže bylo devadesát osm tam sem skončila=takže v devadesátym osmym sem šla
30 na denní studium, anglického jazyka na půl roku.
- 31 K: mhm mhm (.) mhm
- 32 A: a jako příprava na vysokou, na jinou vysokou, takže to bylo poprvý kdy sem
33 konečně se začla učit anglicky.
- 34 K: mhm (.) a to si měla teda šest měsíců?
- 35 A: půl roku čtyry hodiny denně.
- 36 K: půl roku mhm jó jo jo, takže takový intenzivní kurz, mhm:. a bylo to přínosný?
- 37 A: no to určitě nó, to určitě jó, to bylo dobrý nó, protože angličtina mi nic
38 neříkala, na základce na střední vůbec
- 39 K: jo jo, ale měli ste jí, jenom jako že ti to jako prostě něšlo nebavilo
- 40 A: povrchově nó vůbec byla těžká vůbec jako
- 41 K: jó jo jo ((smích))
- 42 A: sem se vůbec nechytala
- 43 K: koukám, že ses takovej ten spíš, ehm <matematicky zaměřenej člověk, vid'>?

1. Přepis rozhovoru – maminky (Anna, Daniel, Eva, Jaroslav)

- 44 ((smích)), dobře dobře super. eeem a jak bys popsala: úroveň svý angličtiny v
45 současnosti? když navážu na tu otázku ještě v tom dotazníčku, jak jsem dávala
46 A: nó já bych řekla že ještě před dětma byla fakt super, a teďka je právě jak hodně
47 mluvím česky tak jako upadá nó. takže myslím si že (.) já to mám vždycky vyrovnaný,
48 já si myslím že mám ňakou kapacitu (.) slovní zásoby a ona se buď doplňuje tou
49 češtinou nebo tou angličtinou, takže když se mi zlepšila čeština teďkon, přže
50 čeština šla prostě do kálu, když sem tady pak mluvila pořád anglicky
51 K: mhm, jasně
52 A: a dělalo mi problém se vyjádřit (.) ee česky, třeba první dva dny, ale teďkon ta
53 čeština, mám tý češtiny mnohem víc, takže angličtina (.) trpí nó, no není to jako
54 (.) je to dobrý furt, gramatika jako dobrá, ale pak takový to rychlý vyjadřování
55 (..) naj- nalezení slova vobčas (.) mi trvá nó, kdežto dřív sem to měla vobraceně,
56 že sem mě- bl měla jsem problém s češtinou, (.) najít to slovo který jako potřebuju
57 takže už není tak dobrá jako to bejvávalo (.) po těch dětech
58 K: mhm jasně jasně, dobře dobře, a jezdíte eh: často do čech?
59 A: nó tak třikrát čtyřikrát do roka
60 K: mhm (.) mhm mhm a tam ste většinou: (.) tak (..) jak dlouho asi?
61 A: tak většinou aspoň tak jako delší víkend nebo tejdén
62 K: mhm (.) mhm mhm
63 A: takže průměrně ten tejdén, pře třeba teď jedeme na dva tejdny, předtim sme byly
64 třeba jen čtyři dny, takže jako tejdén průměrně, takže čtyři tejdny v roce
65 K: jasně jasně dobře super skvělý skvělý, tak jó. eeem (..) žila si někdy eště
66 někde jinde než v menčestru ((míněno Manchester))?
67 A: v menčestru? jako v angliji ((míněno Anglie) myslíš?
68 K: no (.) no no
69 A: já jsem žila rok ve šropšr ((míněno Shropshire)), to je u čestru ((míněno
70 Chester)), jak je čestr. pak sem byla pár měsíců v edinburku ((míněno Edinburgh))
71 ve skocku ((míněno Skotsko)) (...) ále jinak se pohybuju=ten ňůtn ((míněno Newton))
72 asi to je asi ten nejdelší nó=takže menčestr jako takovej, já jsem tady nikdy
73 nežila, ale-
74 K: jó jó jasně nó tak mhm
75 A: nó tady v ňůtnu nó, jako to je prostě na rozhraní livrpůlu ((míněno Liverpool))
76 a menčestru.
77 K: jó jo jo jo, jasně jasně, dobře (.) eeee a ty si taky zmínila v tom dotazníčku
78 že si žila i někde jinde než v anglii a v český republice
79 A: mhm v holancku ((míněno Holandsku)) (.) rok
80 K: v holancku mhm mhm. rok. a to si byla na škole ještě: nebo?
81 A: jo, to sem dělala inženýra (.) mástr of sájenc ((míněno Master of Science)),
82 takže sem byla vyslaná. tak sem dělala vlastně dva inženýry ve třech re letech,
83 jeden českej a jeden holanckej a říkali tomu double degree. to je takový to, že sme
84 tam studovali rok to a pak ten poslední rok sme psali diplomku pro oba dva=d ty
85 inženýry. že nám to jako uznali jednu.
86 K: jó jo jo, takže to máte spojený vlastně

1. Přepis rozhovoru – maminky (Anna, Daniel, Eva, Jaroslav)

- 87 A: nó no double degree se tomu něk říká, že to jako do třech let ty čtyry, no
88 K: jó jo no tak
89 A: nó byl to mazec jako ((smích))
90 K: ((smích)) <to věřim to věřim to věřim>, nó určitě. dobře, a:m a proč si přijela
91 vlastně do velký británie ((míněno Velká Británie)) a proč ses rozhodla tady
92 zůstat?
93 A: no vlastně teď=já sem daniela potkala vlastně předtim=nebo já sem ho potkala už
94 dvatisíce třináct, ale prostě sem tady byla něk jenom čtrnáct dní takže (.)
95 K: dvatisíce tři
96 A: tři, dvatisíce tři děkuju,
97 K: v pořádku
98 A: já tam mám tu trojku
99 K: já jenom, prže já jenom abych abych ((smích)) jasně ((smích)) ()
100 A: <vo to, vono to de tak rychle> () dvatisíce tři sem ho potkala> jenom když sem
101 tam byla na čtrnáct dní no a pak přijel něk do prahy a tak (.) a dvatisíce čtyry
102 sem tady byla jenom jako au pair na dva měsíce, prostě kamarádka si našla práci,
103 říkala nechceš si vydělat něký peníze, já říkam hele tak jo bezva, a ta rodina mi
104 zaplatila letenku a všechno, bylo to jako fajn a hlavně jsem učila angličtinu,
105 matiku, to byla moje práce, takže přes prázdniny jsem stejně neměla jako žádný
106 příjem. tak jsem řekla že jo no, a tak jsme se dali dohromady a já dvatisíce čtyři
107 jela do holancka na rok, no a von na mě jako čekal ((nádech)) a musela jsem si
108 najít, prže sem studovala marketink end em sošl sájencis ((míněno marketing and
109 social sciences)) takže sem potřebovaa někěj výzkum na práci, ale taky mimo jiné,
110 protože mi vlasně zaplatili=sokrates erasmus=mi zaplatili jeden rok, tak ten druhaj
111 rok už sem si v holancku musela zaplatit sama, abych ho mohla dodělat. no a to
112 stojí jenom patnáct euro. takže jsem potřebovala vydělat tisíc liber, nebo
113 patnáct euro, no a anglie jsem si říkala, tak když už tady je, tak přijedu, najdu
114 si práci na dva měsíce a dodělám si (.) ten druhák v čechách a budu dojíždět psát
115 diplomku do holancka, no takže sem přijela našla jsem si práci (..) ve který sem
116 dodnes.
117 K: jéo ahá no tak ((smích)) takže ()
118 A: (<to sem přijela jen na dva měsíce) takže už jsem pak neodjela nó takže už jsem
119 tady zůstala>. takže sem si vydělala těch tisíc liber hrozně rychle. zaplatila sem
120 ten (.) druhaj ročník no a pak už (.) pak sem měla smlou- domluvu s českou školou,
121 že vlastně to můžu dostudovat dálkově ten zbytek ten jako druhaj ročník akorát na
122 jeden předmět sem sem musela jezdit, no takže sem jenom jezdila na zkoušky a prostě
123 všechno online.
124 K: mhm tak to je skvělý, že ti to povolili, mhm mhm jasně jasně, takže to už si
125 nemusela se vracet do toho holancka ale
126 A: do holancka sem musela jezdit kvůli diplomce, takže tam sem jako lítala tak
127 aspoň tak každý dva tejdny tři tejdny, každěj měsíc sem tam musela lítat
128 K: mhm tak to je často
129 A: ale ten livrpool a amstrdam ((míněno Amsterdam)) to byla fakt sranda, ty letenky

1. Přepis rozhovoru – maminky (Anna, Daniel, Eva, Jaroslav)

130 stávaly ještě kolem já nevím třiceti liber víc
131 K: mhm, jo jo tak to je skvělý
132 A: to se lítal trošku jinak nó, a i do čech jsem litala za šestnáct, za dvacet
133 liber
134 K: fakt jo?
135 A: víš jako to bylo prostě, takže já jsem litala každé týden, v pondělí sem
136 vodlétla v úterý sem přilítla (.) vzala sem si (právě) volno v práci, víš jako že
137 to prostě eště jako šlo, víš
138 K: mhm jasně tak to je hezký, to je skvělý nó, mhm. kdežo teď ()
139 A: nó nó, takže právě proto sem byla tady a vlastně pro tu společnost (pro kterou)
140 sem dělala sem pak začla psát diplomku, tak se udělala statistickéj výzkum na na na
141 klientelu, na webový stránky a psala jsem vlastně na to diplomku, takže právě proto
142 sem tady takhle jako zůstala
143 K: mhm jó, tak to je dobrý jo, to je super. a: ee když si v tom holancku vlastně
144 byla ten rok učila ses tam taky: holandšitnu nebo (...) neučila?
145 A: ále protože všichni uměj anglicky a než se člověk vyplácnul s tou ně
146 holandštinou. tak se tě zeptali jestli umíš anglicky, tak jsem řekla že jó tak jsem
147 to vzdala. ale chodili sme na kurz tak jako něco si ještě pamatuju, ale (..) voni
148 uměj anglicky perfektně všichni
149 K: jasně jasně nó, tak to chápu, že asi (..) to nebylo úplně potřeba nó. mhm,
150 dobře, eeem a: ty si se rozhodla teda zůstat: em hlavně kvůli tý práci? nebo to už
151 ste spolu byli s daniem? nebo
152 A: tak já už sem tady bydlela, že jo, takže už jako vlastně sem z holancka přijela
153 rovnou do do né tady do tohodle, do jin- do toho co sme měli předtim, takže sem se
154 jakoby nastěhovala (a) neměla sem jako co řešit a
155 K: jó takže už jste byli vlastně spolu
156 A: takže sme jako sem řekla, že jedu. po těch dvou měsících dvatisíce čtyry, co sme
157 jako se dali dohromady ((nádech)) že jako (.) to to si nenechám jako ujít, takže to
158 nechám jako na něm, jestli chce počkat, no takže sem cestovala=sně tam je pět
159 semestrů, takže vždycky je pět=ee osm tejdnu a dva dny, dva tejdny zkouškový. takže
160 tejdne na na (.) takže vždycky ten jeden tejdne před zkouškovým (když sem se jako
161 měla učit), tak sem byla tady. takže jsem vlastně litala a jednou přiletěl on,
162 takže jsme jako trajdali mezi holanckem a anglií no
163 K: jó jó jo jasně [...] e:m líbí se ti tady život? eeem když tak, jestli můžeš
164 zkusit nějak vypíchnout nějaký pozitiva: nebo negativa: a jesli by ses chtěla eeee
165 eště někdy třeba vrátit do čech? nebo esli by si mohla srovnat nějak ten život v
166 anglii a v čechách?
167 A: nó tak jako já se mi tady líbí, já tož- tohle už je doma (.) pro mě (..) jako
168 ráda jezdím do čech, ale po těch dvou tejdnech už se těším domů.
169 K: mhm: mhm mhm
170 A: takhle náck ti to řeknu. ale jako chybí mi třeba=mi chybí jako takový to deme k
171 vodě (..) jó do lesa, takový to jako že je vlastně všechno je všech v čechách, i
172 když to tak samozřejmě není, ale vypadá to tak. a líbí se mi takový to, v čechách,

1. Přepis rozhovoru – maminky (Anna, Daniel, Eva, Jaroslav)

173 že přijdeš do hospody a už máš pivo na stole
174 K: ((smích)) jo jo
175 A: a že si děláš ten ten ten plot na tom papírku (.) víš takový to jako že seš
176 obsluhován, že že tam (.) tam je trošku jako jiná ta kutlura. ale jako jídlo jako
177 takový to mi jako nechybí, že bych to jako to, stejně to je nezdravý všechno, takže
178 že už jako po tom tak nelpim, tolik jako dřív ((nádech)) a do těch hospod, já
179 stejně neumím pít, takže jako není to jako něco co by mi chybělo, že sem nákej
180 vochlasta, já si dám tři malý piva a mám jí, jo=ale (.) ale je hezký sedět na tý
181 zahrádce víš, vod těch jedenácti od rána do večera, dát si tam voběd snídani večeri
182 (.) takový to, ten český smysl pro humor, ale zase už je tu spousta čechů, se
183 který=takže ty mi to jako vynahraděj
184 K: jasně
185 A: a co se mi líbí, že člověk nemusí plánovat, v čechách
186 K: v čechách, mhm
187 A: sebereš auto a jedeš jedeš k moři, jedeš na hory, do rakouska, sebereš se do
188 francie. kdežto tady všechno přes letenky, trajekty, všechno tady musíš plánovat,
189 protože je ((nádech)) prostě ten ostrov je omezenej, nemůžeš najednou sebrat,
190 všechno je to daleko, že jo. že to nemůžeš vzít přímou čarou ((nádech)) no takže to
191 sou takový ty věci nó, a tak ss ss tak jako tak to sou věci co mi chyběj v čechách.
192 no a pak nebudu nadávat na česko, ale třeba co se mi tady líbí je (.) jó a to
193 počasí v čechách je lepší
194 K: <klidně si zanádavej> ((smích))
195 A: né né. a to počasí jako, to léto zima všechno víš, jako taky že že to lyžování
196 třeba, my sme chodili prostě každej víkend lyžovat a tak. a je to pro chudý pro
197 bohatý je to jedno, prostě je to přístupný k jakýmukoliv finančnímu příjmu, kdežto
198 tady si to člověk nemůže jen tak dovolit, to sou prostě tisíce a tisíce liber, když
199 chceš vzít rodinu, víš, takže si jako rozmyslíš kolik máš dětí a kolik si jich
200 můžeš vzít, jestli vůbec lyžování je sport, kterej chceš dělat. ale ehm
201 K: a lyžuje se tady vůbec nějak-?
202 A: ve skocku (..) a: ale to je prostě zase (.) sedm hodin jízdy, víš odtud, to
203 prostě to radši pojdu sedm hodin do alp
204 K: jasně jasně, mhm
205 A: jó víš-
206 K: předpokládám že to asi není sport jen tak-
207 A: a finančně, jako ty hory sou stejně jako česko, nó tady vůbec jako (.) jako když
208 tam nebydlíš, zase jó, když to máš hodinu cestu jako tak už se ti vyplatí (.)
209 zainvestovat do toho lyžování, ale jako kvůli sedmi hodinám, víš jako to je prostě
210 hrozně moc času, a hlavně (.) je to taky nízký hory jako v čechách víš, jako že
211 prostě nejsou tak předvídatelný (.) jesi (.) že si prostě nemůžeš booknout celej
212 tejden, protože prostě nevíš, jestli ten sníh tam bude nebo ne.
213 K: jó jó jo
214 A: s těma malejma zimama tady. ale jinak ee, jinak anglie se mi líbí, ta
215 infrastruktura je tady úplně super jako, ty dálnice, jako lidi tady nadávaj, ale

1. Přepis rozhovoru – maminky (Anna, Daniel, Eva, Jaroslav)

216 voni vůbec nevědí co tady maj. eehm, lidi sou milí, usměvaví, třeba sou to pokrytci
217 a ne- nelíbíš se jim, ale prostě usmívaj se na tebe, sou ochotný, speciálně třeba
218 na úřadech, v čechách tam (.) mi přijde, že nikdo nic neví, tak z tebe udělaj blbce
219 (.) než aby- kdežto tady třeba nevědi, vezmou si na tebe mobilní telefonní číslo a
220 zavolaj ti zpátky s odpovědí, víš jako, že to prostě, najednou vidíš že ty daně
221 prostě do něčeho dou ((nádech)) a je tady všechno mnohem přístupnější prostě, ty
222 příjmy i přesto že třeba (je tady) člověk má minimální mzdu, tak prostě si může
223 zajet na dovolenou, kdežto v čechách za minimální mzdu prostě dřeš bídu s nouzí.
224 ale třeba co mě děsí tady, sou ty náboženství:, jak to tady prostě to je jedno, že
225 sou bezpáteční ty agli- ty angličani, že si neuměj dupnout a (.) že sebou nechaj
226 vláčet, víš jako, já jako samozřejmě sem imigrant tak jako taky, ale měli by si to
227 trošičku ňák jako spacificovat, no. všichni sou na benefitech, přijdou děti
228 dostanou barák víš, že je něco špatně tady nó. že takže nó, takže to sou věci takže
229 to sou třeba důvody proč bych si řekla, že jestli se to tady něco zvrhne, tak (.)
230 tak to bych šla (.) pryč
231 K: a co myslíš, jako že v rámci toho náboženství? nebo že by se to mohlo zvrhnout
232 ještě nějak jinak?
233 A: ehm: to bych se bála, jakmile se tady bude, třeba ten newton tady, to je takový
234 semka se nikdo nežene, takže třeba do velkého města bych jako už nešla, ale (.) ale
235 tak ty češi přeci jenom sou trošičku (...) prostě mi si neberem servítky. no a
236 nenecháme si líbit-jako sme pohodoví celkem, jó, nezabíjíme se, ale zase si
237 nenecháme měnit naše věci tolik jako třeba ty angláni, voni to stejně už měnit
238 nemůžou protože to už sou prostě (..) desetiletí, staletí jak už tady maj ty (.) mm
239 migranty, že jo, z různých koutů světa, takže voni už to jako moc změnit nemůžou,
240 ale (..) ale třeba my v čechách eště máme jako šanci, no a to sou třeba důvody,
241 třeba já mám už dvojí občanství, moje děti taky, takže kdyby se (.) a hlavní důvod
242 je v tom, kdyby tady byla nějaká válka nebo něco, tak prostě seberu děti a (ne
243 jednotlvcí) znáš jenom češi, víš nebo (..) prostě jak se vám to bude hodit
244 K: jasně jasně jasně
245 A: no, takže to je
246 K: takže ty si vlastně eee, ty si rodila tady nebo v čechách
247 A: jo
248 K: jo a: děti dostávaj automaticky občanství matky nebo si o to-
249 A: né automaticky, jó dostávaj (.) ob- protože dostávaj obojí občanství, otce i
250 matky
251 K: mh mhm mhm
252 A: ale to jenom záleží na tom jaká je smlouva mezi těma dvouma zeměma, třeba v
253 raskousku musíš do osmnáci se rozhodnout, že můžeš mít jenom jedno. takže ale ta
254 smlouva, která má velká británie s českou republikou je, že vlastně můžeš mít dvojí
255 občanství. můžeš mít i multi, myslim si že (.) to už ale záleží na každý tý zemi
256 jak to má
257 K: určitě nó, já vim že česká republika to nějak povolo- povolila a že ty dvě
258 občanství sou možný, nó, když když maj jako český občanství ()

1. Přepis rozhovoru – maminky (Anna, Daniel, Eva, Jaroslav)

259 A: takže maj děti maj (.) vobojí a já taky teďkon, ale to jenom protože jsem si
260 vzala angličana. když bych měla tady čecha a požádala o britský občanství, tak bych
261 (.) by mi ho nedali (.) tak bych se musela zbavit českýho, to nejde víš takhle.
262 K: jo takhle. jenomže anglie to nepovoluje v podstatě jakoby, když když když to
263 když
264 A: jenom protože mám prostě manžela, tak můžu si prostě nechat obojí
265 K: jó jó (když nejsi vdaná, tak) mhm mhm, jasně jasně
266 A: teda jestli sem to tak pochopila (v tý)
267 K: ((odkašlání)) jo jo jo
268 K: [...] ((mimo téma))
269 K: eee je něco na co sis tady musela dlouho zvykat třeba?, náky jako kulturní
270 odlišnosti eště jiný než co sme zmínily?
271 A: kari (..)
272 K: kari? ((smích))
273 A: to mi trvalo roky než sem si na to zvykla, to bylo=já když si pamatuju poprvý
274 tak jsem mysela, že se že se () normálně to bylo hrozný, ten kmín jejich, víš,
275 ten indickej kmín, to bylo něco co mi jako trvalo hrozně dlouho, to si pamatuju, to
276 mi trvalo pár let než sem si jako zvykla na kari, ale teď=už=jako dobrý (.) nemám
277 ráda pálivý, ale (.) tak to byla jedna z věcí
278 K: a jíte hodně tady, nebo?
279 A: jako vono je to dost těžký, jako jenom jako vobčas si dám, že dostanu chuť, není
280 to něco jako co vyhledávám, ale dyž dyž deme tak jako nekazim partu (je mi to
281 líto), protože to je dost těžký, to si radši dám tu činu nebo něco takovýho, nebo
282 thajský, to je jako dobrý. ale na co sem si hodně zvykala nebo jako zvykla, prostě
283 hrozně těžký bylo najít si anglický kamarády, takže (.) ty první tři roky to sem
284 tady jako proplakala nó, že nemám nikoho, nikoho neznám a moji nejbližší kamarádi
285 sou hodinu daleko, víž, že člověk neměl=přece jen dyž jsem byla v praze tak sem
286 zvedla telefon=holky deme a šly sme. přece jen tady je člověk takovej (.) eště sem
287 neměla auto ani (.) sme měli jen jedno, že jo, a to bylo firemní, takže sem jezdila
288 všude na kole, takže se taky nemůžeš sebrat taky na hodinovou cestu autem na kole.
289 nó takže to bylo jako (.) to bylo jako dost náročný, teď ještě to počasi do toho,
290 pak člověk tady byl jako, já depresema netrpim, ale jako měla sem takový jako (.)
291 lou moumenc ((míněno low moments)), a pak už jako sem si (.) našla jednu kamarádku
292 dvě no a mám prostě jenom pár anglickejch kamarádek převážná většina sou češi
293 protože oni prostě nepotřebujou (.) kamarádku=oni maj kamarádku z dětství,
294 příbuzný, i z práce, víš jako že je těžký se dostat do tý komunity
295 K: jó jo jo, takže nejsou vlastně tak jako přístupný (.) tomu se (.) skamarádit
296 (někoho) s někym dalším.
297 A: nó jako je to, nó, protože my češi třeba=já si myslim že naopak jako vyhledáváme
298 cizince, abysme se naučili tý nový kultuře, protože my prostě musíme se stejně,
299 protože sme (.) m našim jazykem nemluví nikdo jinej, že jo, takže ((nádech)) takže
300 se snažíme naučit jiný jazyky a sme taky přístupnější těm ostatním kulturám a tak,
301 přece přes nás přejíždělo spousta že jo, států a to, takže my sme jako mix stejně,

1. Přepis rozhovoru – maminky (Anna, Daniel, Eva, Jaroslav)

302 ta čeká repulibka ale (.) ta anglie je dost taková uzavřená, nó. nepotřebujou mít
303 cizince (.) za kamarády, tak jako navíc (jenom protože si ten)
304 K: takže oni si vlastně pustí sem (.) ty imigranty, ale ne že by (..) si jako (.)
305 si je pustili do svého života.
306 A: no je štve, že sou vlastně v uzavřenejch komunitách, ale vlastně voni vo ně
307 vůbec nestojej, a je to těžký no, protože, já když sem poprvý přijela, já nechci
308 žádný čechy, prže se jinak nenaučim anglicky a jako fakt to šlo, chodila sem do
309 školy normálně, tam sem si udělala pár kamarádek, ale všechno je to takový
310 povrchní, jo, sou to milí všechno, ale (.) ale vlastně tě nikdy nepustěj do svého
311 života tak jak bych si to asi jako já představovala. no kdežto s těma čechama, my
312 sme takoví, prostě poznáš, stojej vo to, nestojej vo to, že češi si tolik nehrajou
313 (..) na to prostě, možná to třeba zabolí, ale aspoň víš kde seš víš, že ten člověk
314 nestojí o to tvoje přátelství (.) a dobrý (fjjj) ((expresivní zvuk, něco ve smyslu
315 „a jede se dál“)), kdežto u anglánů to nepoznáš. jo bysme se měli sejít na kafe a
316 pak ti nikdy v životě nena nezavolaj, to objednáš třikrát a voni ti to zrušej víš a
317 pak až ti (.) po čase dojde, že vlastně ((nádech)) takže to je třeba jedna z věcí
318 jako na truc hrozně dlouho mi trvalo zpřít jako. takže češi sou jako (.) s nima je
319 to prostě nejlepší ((smích))
320 K: ((smích))
321 A: aspon že ()
322 K: jasně
323 A: ale nebylo to jako intenčno víš, sou prostě lidi který jako by nes nešli někam,
324 nebo kdybych neuměla ten jazyk, ale (..) prostě to člověk zkusil různějma cestama=a
325 i když teď už je to jinačí taky, protože sem v horolezeckym klubu, už sem konečně
326 našla nákej, prže sem šla hrát tenis, tak jsem řekla najdu si lidi přes tenisovej
327 klub. sem hrála squash taky, prostě ty lidi už se tam znali, a když se šlo na pivo,
328 tak už seděli u sebe a už, já to zase neumím jako (.) muži si k vám sednout? no a u
329 toho horolezeckýho klubu je že právě že- protože u toho squashe tam padáš na hubu,
330 u tenisu to ste každý na druhý straně, takže to si u toho nepokecáte, kdežto u toho
331 horolezení máte ten moment, kdy si přehazujete lana, a ste jenom dva a povídáte si,
332 takže sem si tady jako udělala jako pár dobrejch kamarádů, z toho klubu, tak už
333 konečně sem našla něco, kde si jako mám- už se mi zvětšil ten kruh, ale nejsou to
334 jako best frenc ((míněno best friends)), to to ne, to mám stejně jenom mezi
335 čechama. ale už je to takový lepší, jako, ale že jo, už sem tady prostě jedenáct
336 let
337 K: jasně jasně, mhm mhm
338 A: takže to trvá
339 K: nó, to je doba nó. dobře, super eeem. další otázka vlastně navazuje na to, co si
340 už řekla, jestli se tady stýkáš s českou komunitou a jak často asi a jestli tu máš
341 dobré české přátele takže
342 A: všechno jo, no. stýkám, stýkám. ta česká škola právě byla jedna z věcí, dyž sme
343 dyž sme si vybudovali jako ty kamarády=a jako potkala sem maminku tady na na (.) v
344 parku, prže měla- zase přes děti, víš, přes děti, že buď buď psa, nebo děti a to už

1. Přepis rozhovoru – maminky (Anna, Daniel, Eva, Jaroslav)

345 si najdeš jako kamarády no a právě sem slyšela mluvit na toho syna česky a já
346 většinou přestanu mluvit, víš jako (.) já to prostě jenom, protože lidi mluvěj
347 česky to ještě neznamená, že protože se mi se mi už se mi stalo několikrát že se z
348 lidí vyklubali prostě jako hrozný lidi. takže se snažím prostě jako nevyhledávám,
349 už už stejně nemám čas navíc kamarádů, ale ((nádech)) aa ale a pak sme se daly do
350 řeči a už sme kamarádky prostě ((nádech)) prostě asi čtyři roky jako, tři roky. a
351 přes ní mám jednu a to je ta marta a ta vlastně je z livrpůlu. takže přes tu
352 kamarádu jsem potkala martu a martu sem pozvala k nám do školy s martou sme úplně
353 skvělý kamarádky, možná ještě víc než s tou holčinou z toho ()
354 K: jo jo ((smích)) <která vás seznámila>
355 A: prže se jako všechny tři sejdem (.) a je to jako fajn, takže jako i takhle se dá
356 najít. skoro přes ty děti vono už je to taky jednodušší, přes ty děti, no
357 K: mhm, to věřím
358 ale sou to češi
359 K: sou to společný zájmy
360 A: sou to češi a angláni jako přes děti mám akorát jednu dobrou kamarádku
361 angličanku, jako který opravdu můžu jako věřit, zbytek je to všechno povrní,
362 usmíváme se, ale jako dobrý prostě maminky před školou, usmějete se pozdravíte se,
363 slušně se k sobě chováte, ale není to (.) takový vstřícný jo, nezajímáš je prostě.
364 ale tak jako v pořádku, nedá se nic dělat, já se nebudu jako někomu vnucovat, ale
365 už víš, kde stojíš.
366 K: jo, jo jo jo, jasně jasně. a jak často se asi tak stýkáš takhle s někým kdo:
367 mluví česky?
368 A: nó, s táňou se prostě, asi tak jako když, voláme si skoro každéj den, je to
369 úplně zvrhlý.
370 K:((smích))
371 A: průměrně tak jednou tejdně buď jako s petrou nebo s táňou se sejdeme, no, aspoň
372 jednou tejdně se sejdu s jako s jednou z českou kamarádkou kamarádem, no
373 K: mhm, mhm mhm, dobře super super. tak jo, tak přejdeme do dalšího bloku
374 A: mhm
375 K: eee (.) ty si říkala na tu nebo na tu otázku jaký jazyk nejčastěji používáš při
376 komunikaci v rodině, jo to byla vlastně ještě ta další na kterou sem se tě chtěla
377 zeptat eee eee když je tam přítomný i daniel, tak si: napsala čeština?
378 A: jo
379 K: tak i tak je to opravdu tak?
380 A: je to tak, nó. jenom česky, protože on už se chytl, víš jako, už rozumí co
381 říkám, už to nemusím překládat, kdežto když pak sou tady jiní jako (.) babička,
382 děda a takovýhle, tak to už tam jako házím angličitnu abych to nemusela překládat=a
383 zase občas sem se jako styděla, víš? že vlastně jako kdybych mluvila za jejich
384 zády, (aby nevěděli), ale teď už si taky zvykla, teď jsem fakt jako nastolila, že
385 mluvím česky na ty děti, občas mi to jako ujede, prže to je jednodušší ta
386 angličitna, speciálně i když se zvýší hlas
387 K: <jo> ((smích))

1. Přepis rozhovoru – maminky (Anna, Daniel, Eva, Jaroslav)

388 A: je to jako rychlejší s tou angličtinou, ale převážně tu češtinu, protože mi ta
389 angličtina jde do kálu no
390 K: mhm mhm mhm, takže i když ste třeba takhle při večeři, tak to tak mluvíš
391 A: česky
392 K: převážně česky mhm
393 A: já teda no, ale ty děti na mě mluvěj anglicky a daniel mluví na ně anglicky, ty
394 děti na mě (moc) česky- ale evička už se začíná chytat. já sem totiž četla že
395 ((nádech)) tak do těch (.) do těch pěti a půl do šesti let, to je jediná šance, aby
396 ty děti se prostě se (.) pak už to nemá cenu. () evičku tam ta eště sem jako
397 podchytila, ale josífek nevím=jako rozuměj oba dva, ale (..) uvidíme no, co bude,
398 jesi se začně, jesi se rozmluví česky, jako tu pasviní češtinu má skvělou, oba dva
399 a evička občas frkne jako nějaký český slovo, protože to anglický neznaj, ale ale
400 nemůžu je donutit, prže vědí že na komunikaci jim stačí ta angličtina, tý rozumim,
401 no a nevím, jak jim to odbourat, jako že nerozumim anglicky, nějak to přijde časem.
402 K: nó, to asi bude těžký je <přesvědčit o něčem takovým>, když na tebe mluví daniel
403 anglicky, no
404 A: nó nó
405 K: mhm mhm, jasně eee, dobře mhhh a když tedy mluvíš jenom s nima, tak tak si
406 říkala-
407 A: česky
408 K: jenom česky, mhm (.) mhm. a jsou třeba nějaký situace, kdy bys třeba použila
409 spíš tu angličtinu? kromě toho jak jsi říkala třeba kdy zvýšíš hlas nebo tak?
410 A: eee (.) no (..), ah ((výdech))
411 K: nebo spíš angličtinu
412 A: musíme když děláme úkoly, že jo, protože čteme anglický knížky a tak, takže a
413 teďkon to chci eliminovat že prostě já budu číst jenom český knížky=ale ty anglický
414 knížky jsou skvělý, ty maj tak krásně udělaný knížky (.) jako my máme třeba ty
415 leporela a tak jako krtečka a takovýdle, ale to je prostě ňůdo, jo (.) v porovnání
416 ty anglický k (.) tý spisovateli=já si jako samozřejmě nemám tu znalost těch
417 českých knížek, ale ty anglický knížky sou skvělý, tak sem začla i překládat (.)
418 některý, ale když se to rýmuje, tak jako nemám šanci. jako třeba ten grafalou
419 ((míněno The Gruffalo - název série dětských knížek)), já nevím, jestli se ti
420 dostal do pod ruku, ale to je prostě úplně boží, to je celý zřymovaný a to (.) a my
421 máme taky jako krásný, ale do toho voni mají i krásný ty ilustrace a tak víš? třeba
422 už se to změnilo v čechách, ale já si prostě nevybavuju nic takovýho co bysme měli
423 jako úžasnýho (.) od samýho dětství, no až jako máme tam třeba toho mikeše a
424 ((nádech)) jako mám tyhlencty knížky a mám vod boženy němcový, tak jako máme tam
425 pár knížek, který jako (.) mám a (.) co to=letadélko káně sme četli taky, ale je
426 tam spousta (.) ty story, ty příběhy sou jako pěkný, ale je tam prostě hrozně moc
427 textu na tenhle věk je tam toho hodně, nó=
428 K: jo jo, to je těžký
429 A: =nó a ta pozornost jako je udržet pětiletý dítě, to je ještě jako dost náročný.
430 ještě v tý angličtině tam máš prostě (.) tady máš takhle obrázek a tady máš takhle

1. Přepis rozhovoru – maminky (Anna, Daniel, Eva, Jaroslav)

431 text, zase velké obrázky a () a jede to a jak se to rýmuje, tak to prostě jako
432 letí hezky. takže nenašla jsem nic jako podobného no, takže čtu knížky v angličtině
433 taky
434 [...]

435 K: nó, já teď jedu do čech, takže si zase asi nakoupím nějaké knížky. nó nó, já
436 vždycky přivezu nějaký knížky, ale není to prostě vono, nó. hlavně převážně jako
437 třeba lidské tělo a takovýchle, to jsou všechno anglický knížky, který jsou
438 přeložený do češtiny, taky dobrý jako, lepší něco než nic, nó. a von ví, že prostě
439 je to český knížka a přesně ví už jakou knížku mi má přinést, (ví který) knížky sou
440 český a který anglický, takže jako už to jako (.) je dobrej, no

441 K: mhm mhm, tak to je super, nó (..) jó. a: jedeme dál (.) a: a daniel teda mluví s
442 nima jenom anglicky předpokládám?

443 A: ano

444 K: mhm mhm. a: i když eee evička je ta mladší, že jo?

445 A: ano ano, tý je tři a půl a jarduvi je pět a půl

446 K: to je krásný ((smích)) <jsou hrozně roztomilí> ((jejich fotky jsou na stěnách))

447 K: a: a i i na jardu si mluvila vždycky česky už od narození? nebo?

448 A: vždycky dycky, akorát sem na něj mluvila anglicky, když u toho byla třeba
449 babička nebo dan. a to sem udělala chybu, nó, já jsem prostě neměla nikdy na něj
450 mluvit anglicky, prostě vždycky jenom češtinu=nó ale tak se nedá nic dělat, no

451 K: tak to se ještě uvidí, jak to se všechno asi vyvrbí, no

452 A: no rozumí, to je hlavní, že přijedeme do čech a prostě rozuměj všem no

453 K: jo jo jo, tak to je super no. dobře, eeem, tak ee teď jdeme dál (..)kd- než se
454 než se děti narodily, tak mluvili ste s daniem o tom, jak ee ta komunikace bude
455 probíhat, jak jak s nima budete komunikovat?

456 A: určitě to podporoval a řekl že to je důležitý, jako že že budou mít obrovskou
457 výhodu. když to takže jako jó podporoval to vlastně

458 K: takže ste vlastně už od začátku počítali s tím, že budete eee

459 A: mít bilingvní dítě

460 K: mhm mhm, dobře eeem (.) co myslíš, že sou tam jako ta pozitiva a negativa v tý
461 bilingvní výchově?

462 A: tak já si myslím že jako (musíte) na ten vývoj přemýšlení, tjako si myslím teda
463 a taky až se budou učit jiný jazyky že jo, přece jenom už budou přemejšlet trošku
464 jinak, že vlastně tó, že že sou různý (.) způsoby jak se tvořej věty, když (.) mu
465 bude rozumět. jako nevýhody toho sou že tam sou ty skoky, že jo, že vlastně se to
466 vyvíjí, že prostě v tom maj takovej zmatek trošku, takže nemluvil vůbec (..) a
467 začal mluvit hrozně pozdě, až tak kolem těch tří, až začal chodit do školky a pak
468 najednou prostě začal mluvit úplně jako hrozně moc, že sou tam takový jako trošku
469 zpoždění. ale já si myslím, že ty bilingvní děti maj jako výhodu teda nebo co jsem
470 tak četla, jako nevim jestli to tak ve skutečnosti bude (..) ale já si myslím že je
471 to důležitý pro tu rodinu že jo, aby prostě mohl komunikovat i s příbuznými z tý
472 český strany, takže (.) nevim no, já si myslím jako (.) pro ten mozek mmm že mu to
473 rozhodně nemůže škodit

1. Přepis rozhovoru – maminky (Anna, Daniel, Eva, Jaroslav)

474 K: mhm mhm, to si taky nemyslim, určitě ne ((smích)) dobře super. zjišťovali ste si
475 nějak předem informace o bilingvní výchově? jak si říkala, že si někde četla něco,
476 tak eh
477 A: no to bylo všechno až petra, až jsme rozjeli tu českou školu, ale jako co sem co
478 sem vždycky tak viděla třeba, že že prostě to funguje, kamarádka má eem sys- syna s
479 portugalcem a žijou v holancku a ten kluk mluví třema jazykama.
480 K: mhm (.) mhm mhm
481 A: portugalsky, česky a holancky ((miněno holandsky)), nó
482 K: to je super, nó
483 A: takže, no a teď ještě do toho moje angličtina, že jo. takže já si myslim, že ty
484 aa a to sou prostě jako (.) nejvíc placený sou prostě překlady, mám i lidi co žili
485 v japonsku=klučina prostě umí japonsky číst psát a tohle jako překládá, prostě za
486 jeden džob dostane osmdesát tisíc korun prostě za dva dny práce viš jako že
487 ((nádech)) že jako vim, že v těch jazycích sou jako furt peníze třeba ty angláni
488 speciálně sou prostě ignoranti že jo, všichni mluvěj anglicky, se nebudou muset
489 učit žádný jiný jazyk
490 K: nó, předpokládám, že když je to japonština nebo náky takový jako ne tak (..)
491 běžnej jazyk, tak to bude asi asi lepší, nó, než když má člověk jenom tu angličtinu
492 a něco.
493 A: no to určitě, jako já si myslim, že v čechách speciálně, tam už musíš umět česky
494 a eště nákej jazyk, to je základ, a když umíš víc tak pak už samozřejmě seš jako
495 lukrativnější jako k zaměstnání ale (.) myslim si že jako () jak se říká, kolik
496 jazyků, tolikrát si člověkem a já si myslim že je to jako pravda no.
497 K: mhm mhm
498 A: takže děti budou studovat jazyky.
499 K: mhm mhm ((smích)) <jo jo, tak to je>, takže ste si vlastně jako nezjišťovali
500 eště před tím, než se děti narodily: nic konkrétního o tom? mhm
501 A: ne
502 K: dobře dobře
503 A: to možná byla chyba
504 K: eem taky navážu na to, co si před chvílíčkou řekla, jeslti ste se shodovali nák
505 ve vašich představách eee o tom o tý o tý bilingvní výchově eem, když ste se o tom
506 třeba bavili předtím.
507 A: tak já sem jako, já sem počítala s tím, že až jako vyrostou budu s dětma tábory
508 do čech a tak jako a budeme jezdit do čech a určitě se chci pohybovat jako v tý
509 český komunitě. a jako v tom neměl žádný zábrany, to určitě né a hlavně tu
510 angličtinu maj hodně, viš, maj ve školce, rodič že jo, babička, televize, knížky,
511 takže tu češtinu jako nemaj tolik jako tu angličtinu, takže jako (.) strach z toho,
512 že by třeba neuměli anglicky to vůbec nebyl, takže tam nebyl důvod jako, z nějakech
513 obav
514 K: jo jo, takže ste měli vlastně podobnej názor na to jako ee, jak je budete
515 vychovávat
516 A: no jako

1. Přepis rozhovoru – maminky (Anna, Daniel, Eva, Jaroslav)

- 517 K: co se týče jazyka
518 A: já česky, no no
519 K: mhm dobře dobře, a: (..) to už si vlastně zmínila že si předtím znala pár,
520 kterej vychovával děti bilingvně to to myslíš, že tě teda taky hodně ovlivnilo v
521 tom eeem rozhodnutí? Anebo už nebo užs to tak jako byla taková (..) jako takový
522 postrčení jako dál k tomu?
523 A: jako já si já sem si prostě říkala že to je důležitý, aby ty děti uměly jazyk,
524 protože pak už jim to pomůže těm ostatním jazykům, prostě jako, já naopak jsem
525 věděla, že prostě můžou mít víc jazyků, že ty dva sou jako minimum. tam sem viděla
526 i dokumentární pořad, že holčina prostě v osmi letech znala sedmnách (..) jazyků. a
527 to bylo tím, že prostě vyrůstala v různý komunik= komunitě prostě v číně, no tak
528 jako sou to jako dialekty a tak, ale (..) tvořej se jinak věty a všechno že jo,
529 slovní zásoba, pak do toho korejštinu a bylo to, takže (..) jakože ten mozek je
530 prostě schopnej to pobrat.
531 K: mhm mhm to jo, to je hezký, sedmnáct jazyků
532 A: no takže to bylo to bylo jasný, že ty děti určitě budou dělat češtinu, určitě
533 no.
534 K: dobře, eeem a ten portugalskej pár to byl:, nebo češka portugalec, to byl- to
535 byli jediný známi, který takhle vychovávali dítě bilingvně nebo ste znali eště
536 někoho jinýho kdo (..) já nevim, se kterým, jako s kým byste se o tom mohli třeba
537 poradit o tom
538 A: eště mojí babičky (..) ts vnučka, bydlej v americe (..) a vona má mexičana, takže
539 ta holčina mluví anglicky španělsky a česky () a prostě prej přepínala taky,
540 to sem taky, ta je starší teda, té bude tak deset teďkon, takže je vo pět let
541 starší než jaroušek, takže jako sem si říkala to by bylo super. sem si ještě říkala
542 že bysme se měli přestěhovat do nějaký země aby měly třetí jazyk.
543 K: <jo> ((smích))
544 A: <no angličtinu tu už dělá každej> ((smích))
545 K: a neuvažujete o tom, že byste třeba ještě vopravdu někde někdy já nevim v
546 budoucnu se žili někde v nějaký jiný zemi?
547 A: ((odmitavě kroutí hlavou))
548 K: ne, dobře dobře dobře. eeem tak eeem eeem máš teď, když si říkala že ste se o to
549 začali potom zajímat až až vlastně s petrou tak eee máš teď jako nějaký přístup,
550 nebo máte oba nějaký přístup něco čeho byste chtěli jako dosáhnout? eee-
551 A: já bych chtěla, aby ty děti na mě mluvily česky, nó nebo aspoň na lidi co znaj,
552 jenže voni všichni vidí, že tána a petra mluvěj anglicky, takže na ně mluvěj taky
553 anglicky (..) ale je fakt že jaroušek už nemluví anglicky třeba na mojí ségru (..) málo
554 von teda málo mluví protože on samozřejmě nemá tu slovní zásobu, tu aktivní
555 češtinu (no výborně) on má tu pasivní, takže hodně ukazuje a pak řekne nějaký
556 slovo, ale já si myslím že zase až strávíme ty dva tejdny v čechách že von se jako
557 rozmluví víš, ty děti se vždycky rozmluvěj, prože sou obklopený tím českým jazykem.
558 eee ale co já chci teďkon, já chci teďkon nastolit, že von je ještě malej víš, a a
559 a teďkon se učí psát a číst anlicky, takže mu do toho házet ještě nějakou češtinu

1. Přepis rozhovoru – maminky (Anna, Daniel, Eva, Jaroslav)

560 jako hodně aktiv- akčně to nechci. ale myslim, si že až začne že třeba až začne, až
561 nastolí ten český věk třeba až ještě až příští rok tak prostě budeme mít hodiny
562 češtiny a budem číst a budeme psát a uděláme slabikář a takovýdle ty věci. ale to
563 je plán, jestli to jako dosáhnem toho tak jako to už je věc druhá, no
564 K: jo jo jasně jasně, dobře dobře. eeem tady mám ještě otázku jestli ten přístup
565 jako (..) jestli ste dosáhli nebo splnili to co jako ste očekávali (..) teď?
566 A: ne (..) ne, já bych chtěla, aby mluvili už hezky česky (podle mě), ale není to
567 tak, jako komunikaci maj skvělou my si rozumíme. ale co teď dělám je, že prostě já
568 to vždycky všechno zvopakuju v tý češtině, aby věděli, jak se ta věta tvoří a prostě
569 budu doufat, že časem někdy je to nechám i zvopakovat. třeba evička, ta ještě v tom
570 jako že (..) ty děti nepřemejšlej nad tím (..) jak se to vyslovuje, prostě to sou jak
571 vopičky, ta to prostě zvopakuje, kdežto jaroušek už už je na tom pokraji, kdy já to
572 propásnu, do těch šesti let, takže už už to neumí tak hezky zvopakovat jako, už je
573 to prostě angličan.
574 K: jo jo jo, už má přízvuk prostě.
575 A: už má i přízvuk, taky to T a R a P, že jo, tak je všechno s tím H PH CH ((velká
576 písmena vyslovuje jako samostatné hlásky, písmena P a C vyslovuje s přídechem)).
577 kdežto my máme prostě ty písmenka trošku jinak vyslovovaný, no takže jarouška já
578 budu bude to mít prostě tu češtinu jako druhý jazyk, kdežto evička možná by eště
579 mohla mít jako mateřskej jazyk.
580 K: jo jo jo, jasně, dobře dobře, tak jo. eeem narazili ste na nějaký překážky? něco
581 co jako (..) ty už si něco vlastně zmínila, jako že teda nemluví eem česky, ale já
582 nevím asi, kdybybys to chtěla třeba ještě nějak jako rozvíst, nebo jestli probíhalo
583 ještě něco jinak než sis představovala, nebo než ste si oba představovali?
584 A: hmm jako nic co by se dalo, protože prostě kdyby- kdybych měla asi manžela
585 čecha, tak by to taky všechno asi probíhalo trošku jinak, ty děti by měly češtinu
586 doma a ani by nepřemejšlely nad tím vlastně jakým způsobem komunikujou pak by vyšly
587 z baráku a věděly, že vlastně maj používat anglický jazyk že jo. kdežto tady tu
588 angličtinu vlastně maj všude a jenom zaslechnou prostě český jazyk ode mě a tak,
589 takže (..) jako (..) není to ideální že jo, ale prostě to není jenom o tom jazyku že
590 jo, prostě maj dobrý zázemí a všechno takže o tom o tom to de. jenom (..) že, není
591 to ideální, nó.
592 K: jo jo nó tak ((smích)), to asi těžko těžko, těžko říct, co by bylo ideální no,
593 heh. dobře eeem, to už si taky v podstatě zodpověděla (..) asi=proč ste přihlásili
594 dítě eee nebo jarouška do český školy i (..) i evičku a jak se jim tam líbí?
595 A: no my sme vlastně založili, já táňa a petra, potřebovala prostě další dva lidi
596 aby to mohla rozjet, a mě se to jako líbilo i jako ta komunita a (..) aa a tak jako
597 ta myšlenka se mi líbila pro ty děti chodit do tý český- jako nemyslím si, že (..) já
598 já vůbec nevím jestli to má nějaký vliv na ně, protože tam je spousta dětí, který
599 neuměj česky pořádně, něco by bylo asi jiný kdyby chodil do český školy na denní
600 studium a učil se tam česky, tak asi jako možná jo, což by bylo jako super. eeem
601 nebo by chodil prostě po škole každéj den na hodinu češtiny viš jako, to by bylo
602 ideální, ale prostě bohužel to tak nejde, takže to spíš beru že (..) smaj tu češtinu

1. Přepis rozhovoru – maminky (Anna, Daniel, Eva, Jaroslav)

603 připomínanou (že vodstu-) že mluví někdo jinej taky na- jako na ně česky a teď na
604 ně mluví ještě spisovně, protože já sem z prahy a já mluvím jak prase a ne-
605 zkoušela sem mluvit spisovně a vůbec mi to nejde. já píšou spisovně, ale (.) ta ta
606 mluv- mluvená čeština, to vůbec, já se prostě zapomenu, takže ty děti neučím eště
607 vůbec ani dobře česky víš. a kdyby pak měli psát, tak to už vůbec jako chudáci, mi
608 jich je líto. a takže by to- takže prostě jenom taková ta to kontinuum, že prostě
609 maj tu češtinu a eště i někde jinde no, spíš to, a ta kultura, že děláme toho
610 mikuláše ty vánoce, to cukroví, zpíváme písničky, tancujeme že, víš tam sou takový
611 ty tradice který vlastně tady nejsou (.) a: (.) takže takže to si myslím, že je
612 takový jenom prostě to prodloužení toho, co já sem jim schopná a ochotná nabídnout
613 v tom denním běh- běhu a pak vlastně někdo ti přidá něco trošku navíc (je to asi vo
614 tom).

615 K: jo jo, super super, a jak se jim tam líbí?

616 A: jako dobrý, neříkej že nechtěj chodit, ale (jarda) ještě nemá úkoly a takovýdle
617 (a myslím si, že eva) na tom vyrostla jako. ta byla dva měsíce stará, když (..) když
618 sme to založily, takže (.) takže vlastně vona vyrostla, narodila se do tý
619 školy no, takže to bere jako samozřejmost, nepřemejšlí nad tím, a jaroušek už taky
620 ne, no a dan je tam taky bere, víš, když () tak je to jako fajn.

621 K: tak to jo, to je super nó. dobře, eee, děláte něco co: by zlepšilo jejich
622 češtinu i mimo výuku v český škole?

623 A: nó já si myslím že (.) třeba já když když sem s tima taky je když když koukaj na
624 pohádku, tak pouštím českou. takže prostě neto, a když čteme pohádky. tak se snažím
625 číst v češtině a ah mluvíme o věcech v češtině, takže (..) a scházím se=převážná
626 většina mých kamarádek s dětma sou taky češi, takže vlastně to sou takový ty nad
627 rámeček toho (.) doma nó, ale moc to nestačí ale no (.) sme v anglii nó.

628 K: mhm mhm ((smích)) nó dobře a:m a můžeš můžeš nějak třeba zkusit eee (..) popsat
629 jejich vztah k češtině? eeem a jesli to nějak ovlivňuje (.) tu vaší snahu je
630 vychovávat bilingvně?

631 A: vůbec jejich vztah k češtině (.) ta čeština je prostě těžká, že jo. v angličtině
632 sou všechno slabi- jednoslabičný slova hned začne že jo. kat ((míněno cat)), dog a
633 nedě nedělaj se zdobnělino jako u nás, kočička kravička to sou tři slabiky tady
634 ty, víš a teď se to ještě skoňuje do toho, takže jako (.) pro ně je to těžký, ta
635 angličtina je pro ně prostě mnohem jednodušší. i ta výslovnost tam není žádný r a ř
636 a ch. že jo. a to th ((míněno θ)) to se prostě ještě jako dá a r ((vysloví hlásku R
637 s anglickým přízvukem))to už sou prostě takový jednoduchý věci takže (.) v tomhle
638 slova smyslu je ta angličtina mnohem jednodušší než angličtina- než čeština, pak
639 samozřejmě přijde na ty časy a na tu gramatiku, ale to se tady nikdo neučí, takže
640 takže vlastně je to prostě jednodušší nó. eeem, takže nechce mluvit, dřív jako dřív
641 se má jako rozb- a vobčas mi říká, ať mu to jako řeknu anglicky a já mu řeknu
642 prostě že anglicky neumím, a teď sem prostě mluvila na dana a říká vidíš že umíš
643 anglicky, a teďko zrovna dneska. takže mi to asi neprošlo, nó takže já bych
644 potřebovala úplně jako aby (.) aby úplně nemluvit, takže většinou když mluvím na
645 dana anglicky, tak se snažím, aby u toho děti nebyly, což samozřejmě je taky jako

1. Přepis rozhovoru – maminky (Anna, Daniel, Eva, Jaroslav)

646 náročný no.
647 K: mhm to věřím nó. dobře a:m (.) a hraje anglická škola nějakou roli eem ve vaší
648 představě o: jako bilingvní výchově a: nebo ve vaší snaze, je tam něco co by (.)
649 to nák ovlivňovalo?
650 A: vůbec
651 K: ne
652 A: vůbec, bilingvní vůbec nic. (anglicky) jako škola je to dobrá, ale nemyslím si
653 že by (.) jestli jako rozhodně to bude mít negativní dopad že jo, protože prostě sou
654 vod devíti do dvou, vod devíti do tří ve škole a maj jenom angličtinu, tam nemaj tu
655 češtinu, jako kdyby, tam mohli mít třeba každý dítě ještě ten jazyk třeba, víš hodinu,
656 hodinu denně prostě by měli mít tu češtinu, by to jako šlo třeba se domluvit se
657 školou a říct já mám tady učitelku a chtěla bych, aby prostě každou ((nádech))
658 místo toho, aby třeba běhal někde ještě hodinu češtiny a kdyby to zařídili tak to by
659 bylo, tak to bych byla spokojená prostě ale bohužel prostě tady na to nejsou
660 podmínky.
661 K: jasně jasně. dobře, uum a učí se (..) ještě nějaký jiný jazyk?
662 A: ještě zatím né
663 K: ještě ne mhm mhm a chtěli umh to už sem
664 A: chtěla
665 K: to už sem to trochu jako nakousla, ale chtěli byste-
666 A: jó jó, určitě já si myslím, že to je důležitý prostě, hudební nástroj, co to
667 říká, každý dítě by mělo hrát jeden hudební nástroj, umět jeden jazyk navíc a pak
668 dělat ještě nákej sport ()
669 K: mhm mhm jo jo, to je pěkná idea ((smích)) to by se mi taky líbilo
670 ((smích))dobře. a:m (..) už taky sme to trochu nakously, um nebo v podsatě si o tom
671 mluvila, um když bys měla tak nějak odhadnout úroveň češtiny (.) u dětí, tak eee
672 (.) co co-
673 A: pasivní
674 K: mhm mhm
675 A: pasivní, nó, oba dva. evička jako občas, jaroušek, já si pamatuju, jako první
676 říkal it's klouže a eví boty, takovýdle, takže jako vobčas tam řeknou, ale
677 ((nádech)) prostě neskloňuje, nečasuje, prostě to neexistuje vůbec no, spíš
678 prostože prostě a to sou jednoduchý krátký slova, jo všechno, evička řekně počkej
679 ale (.) u toho končí, že jo jako
680 K: jó jó jasně
681 A: už neřekne počkám počkáš počkáme, víš jako to už prostě, protože to zase nemůžu
682 používat to nepoužívám já že jo, nejsou obklopený, chtělo by to nákou českou
683 ((nádech)) školku nebo českéj áftrskúl klab ((afterschool club)) nebo něco takovýho
684 že tam (). no nic.
685 K: dobře tak eeem, už mám jenom pár votázek. eem má mají děti náký český kamarády?
686 taky?
687 A: jo jo, vod petry že jo, adélka františek (.) em, pak pak mám (..) dole na (jihu)
688 ale to už sou to sou všechno z angličtiny děti nó. Všechny (ty mluvěj) anglicky

1. Přepis rozhovoru – maminky (Anna, Daniel, Eva, Jaroslav)

- 689 K: a spolu mluvěj česky nebo anglicky?
690 A: anglicky
691 K: anglicky, takže nemaj žádný kamarády se kterýma by mluvili jenom česky? nebo
692 aspoň někdy česky třeba. mhm jasně jasně, dobře. eeem (.) a: má nějaký jiný
693 možnosti, kde by mluvil česky, kromě teda školy a: a tebe?
694 A: prakticky ne nó, jediné jediné po skypu třeba, když zavolám ségře (.) a nebo:,
695 když vjedem do čech.
696 K: mhm mhm, a to si voláte třeba nevim se ségrou nebo s rodičema
697 A: jednou za čas nó, jednou za čas (.) málokdy mhm
698 K: mhm mhm, jasně jasně, dobře a: (...) tohle sme už pokryly v podstatě. dobrý tak
699 jó, eem od mě je to v podstatě všechno. já moc děkuju, em, eště eště poslední dvě
700 otázky, myslíš žes že něco co si čekala, že se tě na něco zeptám a nezeptala sem se
701 (.) nebo: nebo něco co bys chtěla třeba rozvíst, nebo k čemu by ses chtěla vrátit?
702 A: nevim nó jako (.) já (...) já nevim, já myslim že sme tam ře vyřešily úplně
703 všechno (.) je tam jako (.) vždycky sem chtěla, aby tady bylo jako víc tý češtiny
704 nó, prostě je to znát, že ty děti maj kolem sebe tu angličtinu a donutit je nemůžu
705 nó, bohužel (.) a voni voni se naučej prostě budou muset, jestli chtějí jíst.
706 K: ((smích))
707 A: ()
708 K: tvrdá výchova, česká
709 A: jinak to nepude nó, jinak to nepude. tak chceš dana?
710 [...]

2. Přepis rozhovoru – maminky (Gita, Aaron, Michaela, Ema)

1 [...]

2 K: když tak mi řekni, začneme s tím jak ste se poznali, s aaronem?

3 G: eem poznali sme se, poznali sme se ve spojených státech

4 K: mhm

5 G: oba dva sme pracovali pro neziskovou organizaci, která pracuje s lidma s

6 mentálním postižením. a on- ja sem byla na vízu s česka a on on jel z anglie, a

7 vlasně sme tam se potkali a začali sme tam spolu chodit a potom (.) potom zme se

8 přestěhovali sem, protože (.) mu už mu už potom ne- neobnovili vízum a tím pádem

9 zme museli=prže já sem tam nechtěla zůstat bez něho, tak zme se vlastně museli

10 rozhodnout jesli (.) jesí se přestěhujeme do česka nebo se přestěhujeme do anglie.

11 no a tím že už sem měla znalost angličtiny eeem a už sem vlasně měla vystudovanou

12 školu, tak sem si říkala že, že to skusíme tady a pak se uvidí.

13 K: a jak dlouho ste se znali předtím než ste se sem přestěhovali?

14 G: my zmese znali: od (..) od ledná

15 [...] ((mimo téma, dcera mluví na matku anglicky a ta jí česky odpovídá))

16 G: eeem my zme se znali od ledna dvatisíce šest

17 K: jo, to stačí ňák jako, <přibližně> mhm

18 G: takže takže=a vlasně zhurba zhruba v červnu dvatisíce šest sme se začali spolu

19 chodit (.) a sem zme se přestěhovali: (...) v únoru dvatisíce sedm.

20 K: takže rok předtím než ste se přestěhovali zhruba

21 G: zhruba rok a půl no

22 K: jo jo dobře, skvělý, tak jó. eeem a uvažovali ste někdy že že by ste se

23 přestěhovali do čech?

24 G: mhm mhm až jako myslíš ještě předtím než zme

25 K: eště předtím nó

26 G: nó právě zme se rozhodovovali esi to česko nebo ta anglie, ale v té době to

27 prostě dávalo smysl smysl to zkusit tady.

28 K: mhm mhm

29 G: ale samozřejmě sme zvažovali i tu druhou variantu

30 K: jasně a ty hlavní důvody co si říkala ten jazyk a bylo tam něco co třeba eeem

31 (.) o čem o čem ste přemýšleli?

32 G: jako určitě zme si říkali že asi budeme mít lepší životní standard. eeh já sem

33 si jako docela dělala starosti že on vlasně tím že neměl znalost té češtiny takže

34 jak by to tam zvládal, á jako jak by tam našel práci v oboru který by ho bavil bez

35 bez znalosti češtiny (.) takže bylo to hlavně o tom jazyku, ale bylo to určiě i tom

36 žé (..) že sem si říkala prostě (.) nebo že zme tak nějak oba=tím že on je odsud,

37 tak on, tak on věděl jako, jak se tady žije a tak. a v té době už vlasně my zme

38 byli v evropské unii (.) takže už to bylo snadné, že my zme přímo přímo ze států

39 zme vlastně přijeli sem, že sem se ani nevracela (nejdříve) do čech, že zme rovnou

40 jeli sem

41 K: dobře dobře, super, tak jó (.) a: řekni mi jak dlouho ty ses učila angličtinu,

42 předtím než si: přijela do států?

43 G: eee já sem vlastně začla úplné základy učit na základní škole zhruba (..) když

2. Přepis rozhovoru – maminky (Gita, Aaron, Michaela, Ema)

- 44 sem vlastně byla ještě že jo já sem byla ještě komunistické dítě. a: v roce osmdesát
45 devět teda bych byla zhruba, mi bylo jedenáct (..) deset mi vlastně (..) jó jedenáct
46 mi bylo (..) a vlasně v těch jedenáctich sem se vlastně začla učit angličtinu, ale
47 (..) prostě (..) vim že sem (..) vim, že si pamatuju, že sem z toho vůbec neměla
48 rozum, že sem (..) že sem si říkala to je tak jinačí (..) sem vůbec nechápala tu tu
49 gramátiku
- 50 K: jo jo a předtim ses učila už ruštinu nebo?
- 51 G: mhm ruštinu. nó a vlastně potom tak nějak na střední školé (..) ta angličtina
52 tam taky byla, takže mě tak jako docela dost začla bavit ta angličtina a a: (..)
53 potom, že bych řekla že sem byla taková spíš nadprůměr, ve srovnání třeba z jinýma
54 (..) z jinýma lidma, že že sem si hodně i překládala písničky, třeba i kapely, které
55 sem ráda poslouchala, tak sem chtěla vědět o čem spívaj, tak sem si doma překládala
56 se slovníkem a eeem a tak nějak sem si tu angličtinu víc zažila a potom (..) vlasně
57 nejvíc sem se naučila až dyž sem odjea do těch států, přže sem tam byla třikrát
- 58 K: mhm
- 59 G: tak si-
- 60 K: a: tys tam tys tam byla na jak dlouho dobu asi (tak jako)?
- 61 G: poprvé sem tam byla jenom zhruba ná [dítě mluví v pozadí] (..) tři měsíce,
62 podruhé na čtyři měsíce a potřetí vlasně na rok a půl.
- 63 K: mhm, mhm mhm
- 64 G: a po potom už zme se přestěhovali sem
- 65 K: jasně jasně takže ta střední a: pak na vysoký škole si měla taky nějaký-
- 66 G: na vys- na vysoké škole taky byla angličtina (..) á (..) tak jako v pohodě nó,
67 ale tím to už potom fak člověk musí to člověk to musí zažít já sem viděla fakt že
68 dokud vlastně v té dokud vlastně v té zemi nějaké nežijíš a pak si to nena-
69 nenaposloucháš a nej- nejsi nucená mluvit, tak eh stejně máš pořád jenom ty základy
70 (..) podle mě
- 71 K: jasně jasně
- 72 G: hlavně to porozumění je jinačí, že?: (to to) mluvit člověk se nějak to, ale to
73 porozumění tě vlastně- tím že že máš kolem sebe hluky a lidí mruv- mluví různými
74 dialekty a přízvuky, obzvláště tady v té anglii je to hodně, hodně výrazné ty-
75 třeba někdo z livrpůlu ((míněno Liverpool)) zní úplně jinak, než někdo ze skotska
76 také [dítě mluví v pozadí] si to člověk musí zažít podle mě nó
- 77 K: mhm mhm jasně, dobře super, tak jó. a: na náký jazykovky nebo něco takovýho to
78 si taky prošla tím, myslím jako mimo školu, nějaký kurzy jiný nebo?
- 79 G: já ssem jednou sí eee ještě sem si říkala, že bych si že bych si zašla jakoby do
80 jazykovky, tak sem si tak sem si tam jakoby šla na takovou tu tu nar jakoby to
81 první zkoušku eeem
- 82 K: jako nákej vstupní test?
- 83 G: a: a: jako prošla sem, ale pak nějak sem to vůbec nezrealizovala, už ani nevím
84 proč. to bylo na střední škole, to sem byla na střední škole.
- 85 K: a na tý eeem na tý výšce tam ste měli státnice z angličtiny, nebo to byla jen
86 nějaká zkouška jakoby eee z jazyka?

2. Přepis rozhovoru – maminky (Gita, Aaron, Michaela, Ema)

87 G: tam zme podle mě neměli, né určitě zme neměli státnice, e-e e-e ((negativní
88 přitakání))

89 K: mhm dobře, tak jó. a:m a: teď teda v návaznosti na ten dotazník, jak by si
90 popsala svoji úroveň angličtina v sous- v současnosti?

91 G: tak eem (..) rodilý mluvčí nejsem, takže samozřejmě to nemůžu dát tu na tu tu na
92 tu na ten pátý stupeň, ale ta štyřka (..) štyřka určitě.

93 K: mhm mhm, takže nemáš problémy nikde nějak jako rozumět, nebo vyjadřovat se nebo
94 něco takovýho

95 G: m:m:, né to už vůbec ne.

96 K: dobře, skvělý tak jó. eem a vy žijete teda tady, ve velký británii si říkala od
97 roku dvatisíce:

98 G: sedm

99 K: sedum

100 G: říjen dvatisície sedm sme se přistěhovali

101 K: mhm mhm

102 G: takže už vlastně v říjnu to bude osm let

103 K: osm let, mhm jasně jasně, dobře a žili ste někdy jinde než eee než tady? než ste
104 se přistěhovali?

105 G: žili zmé, nejdříve zme žili (.) dyž zme se úplně přestěhovali, tak zme žili u u
106 aaronových rodičů, což je prestn ((míněno Preston)), trošku více na sever (.) tam
107 zme bydleli zhruba půl roku přže zme- to bylo dost nečekané že aaron nedostal to
108 vízum, takže my zme vlastně neměli (.) jakoby se kam stěhovat, takže oni nám
109 nabídli, že než se prostě jako postavíme na vlastní nohy a najdeme si práci a tak,
110 že můžeme zůstat u nich, takže to zhruba bylo na půl roku. pak zme si pronajali byt
111 a to bylo ee ve městě, které se menuje wign ((míněno Wigan))

112 K: mhm

113 G: eeem

114 [...]

115 G: nó a tó, tam zme bydleli vlastně: (.) ani nevim jak dlouho zme tam bydleli , moc
116 dlouho zme tam nebyli (.) ptže vlastně od (.) ód (..) ee od prosincé dvatisíce: (.)
117 devět zme už tady, a: jesli zme byli půl roku u aaronových rodičů, tak vlasně tak
118 to bylo pořád, pořád dvatisíce sedum, takže nějak léto dvatisíce sedum až eee až
119 vlasně (.) vlasně ten prosinec dvatisíce devět, přže to se nám narodil-

120 K: to nemusíš takle specicicky, mně úplně stačí jako orientačně jo jo jo. super
121 super, dobře, tak jó eee, fajn a jenom tak ze zvědavosti, proč ste se přestěhovali
122 zrovna sem, eem když si říkala, že- prtže ty rodiče jsou trošku jako na severu víc,
123 tak ee, proč zrovna do okolí menčestru ((míněno Manchesteru))?

124 G: my zmé eee, my zme chtěli (..) my zme- já sem pracovala:, tam kde sem pracovala
125 a ee to bylo daleko, že vlasně sem docela hodně dojížděla, do toho místa kde sem
126 pracovala

127 K: takže to bylo kvůli práci hlavně

128 G: takže z toho důvodu zme vlastně i vybrali ten wigen a potom, když už zme
129 uvažovlai jako že- prtože to byl pronájem- jako že chceme koupit baráček, tam zme

2. Přepis rozhovoru – maminky (Gita, Aaron, Michaela, Ema)

130 chtěli bydlet někde kde je to i hezké (.) a tak zme se vlastně dívali v okolí toho
131 wigen, a: a tady se nám to líbilo, že zme si vlastně i (.) ee my zme měli míšu,
132 takže zme si i ee vlasně nahledali školy a jaké mají (.) jaké mají ty výsledky a
133 takové, abyzme (.) a jaké to tady je co se týká bezpečnosti a zločinu a takových
134 věcí, prtže zme chtěli prostě bydlet někde kde to je jako i bezpečné a pěkné a že
135 sou tady i dobré školy. ale zároveň zme chtěli být blízko menčestru i livrpůlu
136 prtože tó (.) i praktické z hlediska jako že letišť, jó a takle
137 K: určitě, jasně jasně dobře, tak jó. eee tak pudeme dál, eeem to proč si přijela a
138 proč ses rozhodla zůstat teda to už sme zodpověděli. jak se ti tady, eh líbí? a teď
139 když to trošku rozvedu, řekni mi třeba co se ti nejvíc líbí, jaký sou tady rozdíly
140 oproti český republice, jesli to dokážeš trošku posoudit nebo srovnat vůbec ten
141 život v anglii a v čechách, co je tam podle tebe lepší jaký sou výhody nevýhody?
142 G: eeem finančně je tady na tom člověk lépe, nebo aspoň my, eeem prtže já tady já
143 vlasně pracuju jako sociální pracovník, což tady uuum, já úplně jako ta profese se
144 s- se jakoby vá hodnotí úplně jinak než se hodnotí v česku je to tady mnohem víc
145 eeem regulované ta profese, takže i se to vlasně vlasně jakoby eeem (..)zas nemůžu
146 přijít na slovo, eem ten plat se od toho odvíjíeeem (..) a dá a a takže profesně
147 sem hodně spokojená, i protože já sem vlasně studovala sociální práci v česku. eeem
148 co se týká života (.) líbí se mi že to je hodně tady jako orientované na tu rodinu,
149 že vlasně nikde se nesmí kouřit, takle vlasně kde sou veřejná místa tak žádná nikde
150 člověk vlasně nevidí cigarety eeem (.) všechny veskelé veškeré prstě místa kde
151 člověk de, tak děti sou vítány, vždycky sou tam nějaké aktivity pro ně. eem á líbí
152 se mi že tady není tak horko v létě, (prže horko-)
153 K: to je zrovna aktuální teda, v praze sou ty třicítky vid'
154 G: nó, horko moc nedávám. eem líbí se mi že je to ostrov, eeem lidí mi připadají
155 méně závistiví, jako myslim lidi kteří tady žijou, nemyslim čechy, kteří tady
156 žijou. ale jako prostě agli- angličany tu anglickou komunitu, přijdou mi víc více
157 jakoby přející a: a: eeem (..) takoví (.) nó není tady taková ta, nepřijde mi, že
158 je tady taková ta závist, taková ta klasická česká (.) takovéto jak se ti každý
159 sjede pohledem, a (..) to taky, je tady je to takové svobodnější tady že mi přijde
160 že lidi se tady tak do těch do těch druhých né neto neštvou, že (.) prostě: lidi
161 tady chodí- a to třeba říká i moje mamka dyž tady přijede, ona- tady kdybych, mamka
162 má trošku nadváhu, tak má s toho vždycky v česku komplex a dyž přijede tady, tak je
163 v klidu prtože tady (.) tady
164 K: jó nó tady je to taková <normálka skoro>
165 G: tady na to lidi moc nehledí, a ani jako že by si tě lidi nák prohlíželi a
166 měřili, co máš na sobě oblečeného a tohle, je to tady prostě takové více, takové
167 svobodnější.
168 K: mhm mhm a ty seš z moravy vid'
169 G: já sem zostravy
170 K: jó zostravy přímo mhm mhm mhm, a seš přímo jako zostravy z města nebo z nějaký
171 vesnice kolem?
172 G: né přímo z města, z vyškovic ((myšleno Vyškovice)) což je vlasně na=jih jih

2. Přepis rozhovoru – maminky (Gita, Aaron, Michaela, Ema)

173 ostravy, ale je to vlastně jako že tó, ta hlavní ostrava, normálně v paneláku sem
174 vyrostla.
175 K: jo jo jasně
176 G: na sídlišti
177 K: nó vono je to slyšet, že ((smích))
178 G: nó ostrava se nezapře
179 K: ((smích)) nó to né no [...] ((mimo téma))
180 K: dobře tak jó, tak deme dál, supér. a nějaký třeba eeem co by tě napadlo jako i
181 třeba nevýhody? nějaký oproti český republice jestli eem
182 G: lidi tadý, lidem tady všecko trvá dlouho (.) mi přijde. jó dyž třeba člověk má
183 třeba jak sem měla tu nehodu, tak to eště pořád není vyřešené, jo pořád prostě
184 ještě čekáme ná-
185 K: jo a už máš teda nějak už si byla u doktora s těma zádama
186 G: nó jako ty fyzioterapeut (.) ty fyzioterapeutky mám vyžádané, ale taky ještě
187 pořád mi nezavolali. ten fyzioterapeut mi pořád eště nezavolal jako že kdo ještě
188 teda a kam mám zajít, a tak a to auto tam se pořád čeká na ná, eeem na na vlasně
189 esli oni oni sou- souhlasí s tím odhadem který vlasně dala ta:
190 K: pojišťovna
191 G: nó no to byla vlasně přímo ten (.) ten servis á a oni prostě řekli tolik to bude
192 stát a ta pojišťovna musí jakoby se rozhodnout jesi to, jesi ten odhad je
193 akceptovatelný nebo ne, takže tohle: na to furt čekáme, takže to vj- věci se tady
194 většinou táhnou. lidi mi tady někdy přijdou dost nekopetentní eeem (..) vadí mi
195 trochu ten životní styl jó že tady lidi sou (..) obzvláště fyzicky, já sem hodně já
196 sem hodně fyzicky založený člověk jako že (.) sportuju cvičím, vedu k tomu děti
197 eeem soustředíme se na to bychom jedli relativně zdravě a tkové věci a moc to tady
198 člověk nevidí, že spíš lidi, mhhh taková ta kultura toho fást fůdu ((myšleno fast
199 food)), to se mi to se mi nelíbí, myslim že v těch čechách, i dyž se to tam taky
200 rozmáhá, je to pořád je to pořád trošičku jinačí, pořád je tam víc těch lidí co (.)
201 co do té školy děti vodí, než než vozí autem. eem co se mi tady eště nelíbí? počasi
202 mě někdy štve, že tady hodně prší (...) už mě nic nenapadá a jako samozřejmě že
203 tady nenám rodinu že jo, že prostě všichni kromě vlastně mojí vlastní rodiny, že
204 všichni sou v čechách a aaronova rodina je tady, ale moje moje=já mám sestru, moje
205 rodičé (.) ee mam tady vzdálenou sestřenicí, ale ta bydlí v londýně, a to vlastně
206 není ani pokrevní sestřenice, to je sestřenice od mojí sestřenice. takže tó prostě,
207 že člověk vždycky skončí ná- o prázdninách v těch čechách, na dovolené.
208 K: jó jasně ((smích)) dobře dobře, super, tak jó. eeem a: plánujete že tady budete
209 (.) dlouhodobě=
210 G: jo
211 K: =že tady budete dál nebo neuvažujete o že byste-
212 G: měla sem období, kdy sem chtěl přestěhovat, to byla míša um um a měli zme
213 malinkou eminku, takže podle mě míša měla možná tak tři roky. a: to sem měla fakt
214 jako docele krizovku, že sem chtěla (.) a že sem fak vážně o tom uvažovala a že zme
215 se i dívali na: (.) na nemovitostí a: bavila sem se s lidma jako o práci i a a

2. Přepis rozhovoru – maminky (Gita, Aaron, Michaela, Ema)

216 jesli bychom se uživilí tak dále
217 K: mhm a z čeho to vycházelo takle?
218 G: eeem (..) prostě mi chyběla ta: ta země. ani to tak nebylo o té rodině, přže já
219 zase na tu rodinu zas tak vázaná nejsem, jako žé jo (..) prostě v pohodě, ale nemám
220 to tak jako třeba někteří lidi, že fakt, prostě ti rodičové sou a ty maminky a tak,
221 i když i když ty třeba si dospělá a máš rodinu, tak pořád máš hodně jakoby (.)
222 těsné vazby na tu svojí rodinu tak já to tak nemám, ale pro mě to spíš byla, že mi
223 prostě chyběla ta země (..) a že sem, že sem chtěla, aby moje děti vyrůstaly, přže
224 moje sestra má taky dvě (..) dcery a jenom o něco málo starší, takže i to v tom
225 hrálo roli a (..) eem tak nějak sem asi asi prostě měla protě měla zrovna takové to
226 období, kdy kdy mi ten domov hodně chyběl, a pak sem sem se nějak z toho
227 zpamatovala no.
228 K: mhm mhm a co aaron na to takle kdyžs měla to období, tak jak si říkala že ste se
229 koukali už na nějaký neovitosti
230 G: nó jako nechtěl, vždycky říkal, že by radši zůstal tady, ale on by šel, víš dyby
231 tó dyby to prostě něšlo, dybych fak byla nešťastná, tak on by k: byzme to zkusili,
232 nebo bychom to zkusili
233 K: mhm jasně jasně
234 G: a mysím že jeden z důvodů byl i to že sem vlasně (..) eeem ja sem ja sem dlouho
235 si jako nemohla najít žádné takové kamarádky, které by mi zůstaly, žé a které bych,
236 se kterýma bych si jako i rozuměla tak abych (..) je brala jako jako blízké
237 kamarádky. a: a: tím že vlasně já sem tady přijela jenom s ním, tak sem vlasně
238 poznávala jeho rodinu a takle nák si úplně od začátku začla ty vztahy budovat, tak
239 sem to=jako mě to docela- ptže sem vždycky měla spoustu lidí okolo sebe a najednou
240 sem tady byla taková
241 K: (sama, jo jo jo)
242 G: a to vlasně ještě další co se mi nelíbilo na anglii, žé že lidi sou tady hodně
243 od- odtažití ze začátku. než jakoby než jakoby jakoby získají tu důvěru, nebo nó
244 než ty než ty získáš jejich důvěru, tak jakó všechno jé, jó strašně zdvořilí a ták
245 alé (..) žádná debata o nějakých osobních věcech nebo nějaké prostě jako sbližování, že
246 sou fakt takoví dost jako rezervování, v tomhle, to mě (..) tím to bylo vlastně o
247 dost horší, že sem jakoby si nemohla najít žádnou takovou tu komunitu.
248 K: jó jo dobře dobře, tak jo. á eeem uvažovali ste třeba někdy o tom že byste žili
249 i v nějaký jiný zemi někdy? jako ne v čechách a ne v anglii.
250 G: já sem strašně chtěla do kanady, jednu dobu sem se d- dívala na novy zéland, ale
251 to sem fak byla, to sem byla mimo, prostě já sem měla poplašené hormony a myslím že
252 sem byla těsně po mišulce. á mi to fak trvalo zhuba pět let, než sem si, tady
253 zvykla (..) že stě těch prvních pět let (..) jako nemůžu říct že sem to protrpěla,
254 ale nebyla sem (..) neviděla sem ne- necítila sem se tady doma. a:-
255 K: a teď už se tady cítíš doma?
256 G: jó teď už jó teď už jó (..) am a vlasně tak sem jako ten nový zéland, ale sem
257 dycky měla takový sen, že že prostě ta kanada, mně se strašně líbí (..) já s- nikdy
258 sem tam nebyla, jó tkže to je vyloženě jenom taková ta vysněná, takový ten sen, ale

2. Přepis rozhovoru – maminky (Gita, Aaron, Michaela, Ema)

259 (.) já mam ráda přírodu a a divočinu, a: eh a pořadnou zimu a tak prostě, ta země
260 je v tomhle úplně úžasná, a že i přesto, že že sou vlastně sousedi se státama(.) á
261 mají tam, že jo, mají taky, prostě lidi mají právo držet zbraně, tak tam člověk
262 neslyší vůbec takové (.) že tam přijdou mi, že ti lidi sou mnohem spokojenější a až
263 takoví jako (.) skromější že? prtže ve státech sem žila, takže tam (.) vlastně sem
264 to jakoby si zažila jaka kultura je. ale- a to to ještě pořád prostě teď už to
265 prostě spíš říkam, tak že až třeba děti budou starší a budeme schopni trochu víc
266 našetřit, tak že byzme si udělali nějakou dovolenou, do té kanady, že byzme se tam
267 prostě aspoň podívali, aby měli vzpomínky.

268 K: jasně dobře a už neuvažujete teda jakože reálně, že byste se někdy někam takhle
269 přestěhovali?

270 G: asi né, asi jako v rámci v rámci anglie asi jó, že třeba bych chtěla (..) hm
271 někdy někdy v budoucnu možná, ale jako i tady sem hodně spokojená. a můj jako sen
272 takle úplně do budoucna je, si ušetřit na nákou chaloupku v beskydech a až budeme v
273 důchodu nebo třeba budeme pracovat jen na poloviční úvazek, takže vlasně budeme a
274 děcka už budou dospělé, takže třeba pojedeme víš na (.) na měsíc nebo na dva a
275 zůstaneme tam a budeme si tam živořit a pak pak zase budeme tady a (.) že jako že
276 bych chtěla v těch bes- ty beskydy mám hodně jako hm=

277 K: ráda

278 G: =zamilované, nó takže, to by se mi líbilo, něco takového.

279 K: jo nó, to zní pěkně ((smích)) nó, super, tak jó. a:m teď ohledně komunikace, ty
280 si říkala že nejčatější jazyk ee který používáte doma: já angličtina, když ste ý
281 když ste tady jakoby celá rodina i s aaronem

282 G: mhm

283 K: a že žé když seš jenom s dětma sama, tak je tó čeština

284 G: mhm

285 K: je to tak? to souhlasí

286 G: mhm mhm

287 K: dobře dobře, a:m a sou situace kdy někdy používáš třeba spíš češtinu nebo spíš
288 angličtinu? když teda pomineme tydlety dvě rozdělení co sem dala v tom dotazníku?

289 G: když (.) když sem s lidma, třeba když sem s společně s aaronovými rodiči, a
290 bavíme se o něčem jako s dětma, tak em na ně mluvím anglicky. protože: mi přide
291 důležitější, aby (.) aby oni rozuměli o čem se bavíme

292 K: ty rodiče, aby rozuměli?

293 G: jeho rodiče. eem s aaronem, on už to má tak naposlouchané ten jazyk, že si
294 myslím, že většinou už ví o čem se s nima bavím, pokud to není vyloženě něco úplně
295 specifického, takže před aaronem normálně s nima mluvím česky (.) a pokud to tak
296 není, že se fak bavíme o něčem společně. alé eee když sou někde lidi, kteří tu
297 češtinu ne neznají a jakoby ty děti sou zahrnuté do té konverzace, tak na ně mluvím
298 anglicky, prtože (.) to mi přide důležitější než (.) než je jakoby vyčleňovat anebo
299 vyčleňovat ti lidi, prže autmticky ti lidi vlasně prostě přestanou poslouchat (.)
300 že se z té konverzace vyčlení a to mi zas nepřide moc zdravé, takže z těchle stěhle
301 důvodů jako (..) někdy na veřejnosti (.) někdy na veřejnosti na ně mluvím anglicky

2. Přepis rozhovoru – maminky (Gita, Aaron, Michaela, Ema)

302 když (...) já nevím já mam někdy takovy jako (.) takový komplex, že že prostě (..)
303 že sem že sem odněkud jinud (.) a: tak někdy i na té veřejnosti na ně mluvím
304 anglicky, ale většinou né, většinou většinou česky, prže si zase říkam tak jako dyť
305 je to jedno, že jo.
306 K: mhm mhm a když bys to měla třeba skusit nějakým způsobem odhadnout eee, jakej
307 ten jazyk od, eh nebo v rámci rodiny slyší víc, jesli je to čeština nebo
308 angličtina? eee celkově jakoby V nějakym, eeem dyž dyž ste jakoby rodina:, ať už ty
309 nebo vy dva společně, tak eee dyž bys měla říct, že třeá já nevím padesát šedesát
310 sedmdesát procent slyší tohle a t to-
311 G: já si myslím že tak ze sedmdesáti, no možná ne sedmdesáti, še- šedesát čtyřicet,
312 šedesát procent angličtina čtyřicet čeština
313 K: mhm jo jo dobře a: (.) a: a: aaron s nima mluví eeem
314 G: aaron s nima mluví anglicky a občas na ně mluví českou hatmatilkou
315 K: na ně on mluví? nebo oni=ony na něj?
316 G: né on na ně
317 K: a ony na něj mluví jak?
318 G: ony na něj mluví anglicky
319 K: anglicky, mhm, jenom anglicky
320 G: a na mě taky. někdy se míša snaží (.) mi odpovídat třeba krátké věty, i od i
321 eminky, třeba dyž se na něco ptám, tak mi odpoví jo ne, ale když už je to nějaká
322 složitější věta, tak prostě já=si, tak si vždycky říkam, že se lidi musí smát, že
323 já na ně (.) cizím jazykem, nákou hatmatilkou a oni mě odpovídají č- anglicky ale
324 úplně si perfektně <rozumíme>.
325 K: jo ((smích)) jasně, dobře dobře. eem á bylo tomu tak vždycky, nebo ste měly
326 třeba nějaký období, kdy si na ně víc mluvila tím jazykem, víc zase jiným? eeeh nebo
327 se to tak jako nemění?
328 G: vždycky sem, jako už od té doby co sem byla těhotná, tak sem se snažila na ně
329 mluvit česky, a to bylo to si vzpomínám, že to že to to bylo zvláštní, vlastně tím,
330 že sem žila tady a mluvila sem víceméně jenom anglicky pokud sem nebyla třeba, ja
331 nevím na skypu s našima nebo nepřijeli na dovolenou, takže mi to přišlo zvláštní,
332 jakoby (.) na jakoby mluvit na břicho prostě česky, ale strašně rychle si na to
333 člověk zvykne a pak už mi to přišlo (.) jako brala sem to vždycky že je to strašně
334 důležité, aby s tím vyrůstali prostě s tím jazykem. takže třeba míša, to je škoda
335 žes tady nebyla dyž sme měli večeri, prtže protože zme si hráli takovou hru jako,
336 takovou (.) hru no, prostě sem mišulce, já sem škádlila aarona a šeptala sem jí
337 česky do ucha a ona za nim vždycky šla a pošeptala mu to co sem říkala, úplně
338 perfektní překlad do angličtiny, že ona fakt prostě že ta že ta čeština že to
339 porozumění je úplně, úplně jak, profesionální prostě interpretérka, akorát že
340 samozřejmě mluvit (.) je těší, prže ta čeština je úplně jinačí, že? ale umí říkat ř
341 K: jo? no tak to je dobrý
342 G: a eminka už to skoro umí, ale míša umí říkat ř takže (.) si vždycky říkam to je
343 dobré, prtže že to je nejtěší slovíčko, že to je i pro (.) písmenko, že to je i pro
344 (.) i pro čechy, dyž zme děti si spomínám, že to bylo jako já umím říct ř, <sem

2. Přepis rozhovoru – maminky (Gita, Aaron, Michaela, Ema)

345 měla radost>.
346 K: ((smích)) nó tak jó, teď přejdem trošku k otázkám o tom jazykovým managementu,
347 to je vlastně to, co já, em, to co já budu zkoumat v tý svojí diplomce, nebo
348 nejenom to, ale todle bude takový ten základ. než se holky narodily, mluvili ste s
349 aaronem o tom ňák, jak je budete vychovávat ve smyslu teda jazykový komunikace? jak
350 s nima budete mluvit a-
351 G: nó já sem dyc- nó já sem dycky říkala, že na ně budu mluvit česky a on vždycky
352 říkal, že (.) že prostě že tak to chce, aby to tak bylo, že prostě je to důležité,
353 aby aby vlastně ten jazyk měly (.) aby si aby aby ten aby, aby to pro ně bylo
354 stejné, prostě aby byly bilingvní, takže nikdy, vždycky to podporoval.
355 K: mhm mhm, takže ste plánovali od začátku je vychovávat bilingvně?
356 G: mhm mhm
357 K: dobře á eem a jaký v tom=nebo jaký ste v tom viděli eh pozitiva a negativa, aby
358 aby uměly oba ty jazyky?
359 G: negativa?
360 K: mhm jestli byly ňáky, jestli tě napadne něco?
361 G: pozitiva, tak ee jednak sem chtěla, aby znaly mojí roj- rod- rodnou řeč, jednak
362 sem chtěla, aby se uměly domluvit, aby rozuměly, co jim babička dědeček, jo všichni
363 vlastně tam lidí v čechách říkají (.) a postupně, aby dokázaly s nima i popovídat.
364 chtěla sem, aby to vždycky braly (.) nebo oba dva zme to vlasně- mluvím jenom za
365 sebe, ale oba dva zme to tak měli, aby vlasně jim to přišlo přirozené, že (..) že
366 sem nechtěla, aby až budou starší, aby si říkaly aby mi říkaly v pubertě huš
367 prosintě, já s tebou nebudu mluvit česky, dyť to zní, to zní hrozně nebo (.) víš,
368 nechtěla sem aby měly jakoby, aby jednak jakoby měli ostych, že že si budou říkat,
369 že to zní divně a jednak sem nechtěla, aby (.) aby prostě k tomu měli ňákou zášť k
370 tomu jazyku jo. takže zme zme vlastně vždycky oba dva je k tomu vedli. eem jednak a
371 taky si myslím, že to tomu dítěti že ty děti, které sou bilingvní, že i (..) ten
372 jakoby ten mozek bere a další informace snadněji a i si myslím, že pro ně bude
373 jednou lehčí se naučit další jazyky, že třeba dyž budou chtít že se třeba míša
374 rozhodne že se schce naučit francousky, tak že jí to pude snadněji, protože ten
375 mozek je v té jazykové sféře je tak vyvinutý, že vlastně s podle mě s tím bude mít
376 menší problémy než třeba dejme tomu dítě, které mluví jenom, já nevím, anglicky.
377 takže i jako z pohledu jejich a jednak sem si říkala viš co když (.) když se můžou
378 rozhodnout, že tam třeba chtějí studovat jo, nebo že tam chtějí žít, až budou dos-
379 až budou dospělé a: tak vlastně budou mít ty základy, že? nebudou mít třeba
380 perfektní gramatiku a tak, ale (.) um že máš takové základy češtiny že umíš, ve
381 když když mluvíš, že umíš skoloňovat pádovat, tak (.) to ostatní se už naučíš
382 celkem snadno, že?
383 K: mhm mhm, jasně jasně, dobře
384 G: negativa jako nevím, to mě nenapadá že by to mělo jako (...) neměla sem myslím
385 vůbec, že by mě napadla ňáká negativa.
386 K: jo jo jo dobře, super super. eeem a zjišťovali ste si předem ňáký informace o
387 bilingvní výhodě? ještě předtím než ste vlastně-

2. Přepis rozhovoru – maminky (Gita, Aaron, Michaela, Ema)

388 G: předtím né, ale tak jako v průběhu dyž už vlastně holky byly na světě nebo
389 ((zívne)) promiň (sem vstávala v šest ráno)

390 K: <v pořádku>

391 G: eem dyž vlastně, když už zme měli děti, tak sem se na to dívala, že sem si
392 říkala, prtže jednu dobu sem byla taková že i zoufalá, že sem si říkala, že i snad
393 ta čeština nikdy jakoby v nich ee, že to v nich neprobudím jo. a: tak sem se dívala
394 jo, že třeba jakým způsobem to trošku podpořit eště víc, eeem co se týká knížek,
395 nebo eeem nebo, učení se čist a: takové věci. to bylo všechno jako na webu, neměla
396 sem třeba jako že bych si koupila knížku nebo tak, spíš sem to jako přes internet
397 vyhledávala, zkušenosti třeba jako: maminek a tak.

398 K: nó k tomu směřuje i částečně moje další otázka, jestli eeem jestli ste znali
399 nějaký nějaký jiný pár, který kerý by vychovával děti bilingvně, ať už by to byla jako
400 angličtina čeština nebo úplně jinej jazyk?

401 G: mhm jo

402 K: znali ste?

403 G: nó sem vlasně měla eeem kamarádku:, jednu která měla taky angličana za manžela

404 K: a ta byla češka nebo?

405 G: taky češka a ta vlastně měla měli dvě holčičky, teď už maj tři. eeem pak sem
406 měla kamarádku, která nebo mám kamarádku, která měla=má za manžela čecha, ale
407 samozřejmě žijí tady, takže v podstatě ty děti sou taky bilingvní. eem a pak
408 vlastně lidi z čeké školy co sem poznala, tak ee eee, tak tam je hodně hodně
409 maminek (..) že jo (.) dvě z nich co vim jenom, tak mají, tři z nich, co jenom tak
410 přemějším, tak mají anglického manžela a oni sou češky, takže jó takže vlastně
411 člověk to vidí okolo sebe.

412 K: mhm mhm, takže ste třeba i sdíleli nějaký i rady si? nebo?

413 G: jó určitě zme se o tom bavili, nó určitě.

414 K: jo jo dobře dobře, tak jó. a: um zhodovali ste se s aaronem ve vašich
415 představách na tu bilingvní výchovu? ty už ší říkala trošku, jako že tě v tom
416 podporoval, ale já nevím jestli ste se třeba bavili, já nevím o nějakých určitejch
417 věcech nebo jestli, já nevím, eem bylo něco v čem ste se rozcházel, že on by si
418 myslel, že by bylo lepší to dělat takle ty takle, nebo jestli ste nějak měli

419 G: e-e ((negativní přitakání))

420 K: ne ne, dobře

421 G: jediné z čeho on má strach, do budoucna je, že že že že ho holky budou pomlouvat
422 za jeho zády <a on jim nebude rozumět> ((smích))

423 K: ((smích))

424 G: <až budou pubertáčky>

425 K: nó to myslim, že můžou dělat i v angličtině, ale ((smích))

426 G: nó a on spíš tak jako žertuje, ale myslim si, že částečně v tom je i taková jako
427 to (.) ježišmarjak jako že ani nebude pořádně vědět co říkají

428 K: mhm mhm mhm dobře ((smích)) a on se někdy učil češtinu nebo?

429 G: zkoušel sám jako takhle, měl nějaký jako internetový program, nebo počítačový
430 program, ale: nevydrželo mu to. takže spíš tak jako naposlouchal hodně věci, že jo,

2. Přepis rozhovoru – maminky (Gita, Aaron, Michaela, Ema)

431 tím že (.) tím že (.) žijeme spolu a jezdíme do česka a tak, ale ta čeština však
432 víš sama, to je

433 K: jasně, je to těžký. a když takle jedete do čech tak eee, třeba s tvými rodiči je
434 nějak jako schopen se dorozumět jakž takž?

435 G: jó jó a jako on se i snaží v té češtině, ale eem (.) většinou, ze začátku to
436 bylo tak že sem fakt všechno překládala a pak už sem z toho byla úplně unavená,
437 prtže to je fakt náročné, takže potom potom vlasně už už teď už je to spíš tak že
438 že jenom dyž je něco jakoby, že vím že by ho zajímalo nebo že by chtěl mít
439 přeložené, tak tak mu přeložím a někdy třeba moje mamka jako se ho ptá na věci a
440 tak, takže tó překládám pro něj. jako domluvit, že by s nima měl konverzaci to né.
441 že oni vlastně nemluví anglicky, (takže)

442 K: jo mhm dobře dobře, eem eště se vrátíme trošku k tomu k tomu:, jak ste o tom
443 jako přemýšleli před tím, nebo mluvili nebo si vůbec zjišťovali, eee ee jak tedy
444 vychovávat děti bilingvně, eh máte nějaký přístup, nebo něco čeho ste chtěli
445 dosáhnout, nebo vyloženě nákej cíl, co ste chtěli aby holky uměly nebo: aby
446 zvládaly?

447 G: já myslím, že sem nikdy neměla takový takový ten sen, že bych je (..) tak holky
448 ani nemají český občanství, ale že prostě, že bych je chtěla mít jako zapsané do
449 kmenové české školy nebo tak, to já sem tak nějak moc neřešila (.) ale třeba s
450 míšou se snažím číst česky, prtže si myslím- a ta čeština je vlastně ze začátku pro
451 ty děti snaší, když už umí abecedu, snaší než ta angličtina, prtže čeština já, tak
452 jak to tak jako to je napsané, tak to řekneš

453 K: fonetická

454 G: přesně tak fonetická, kdežto angličtina není, že. takže em (..) ono já sem já
455 sem prostě chtěla, aby ony (...) hodně sem chtěla, aby ony se rozumluvíly časem,
456 aby fak jako se domluvíly, že dyž pudou někam s babičkou s dědou nebo se svojími
457 sestřenicema, že se domluví, že nebudou, že oni na ně nebudou mluvit česky a oni
458 zpátky na ně anglicky a vlasně si pořádně nebudou nebo (.) tí tí lidi co neumí tu
459 angličtinu pořádně, tak nebudou rozumět co jim vlastně holky říkají, takže na tom
460 sem si dycky snažila zaměřit i vlastně i a ten aaron mě vždycky v tom podpořil, on
461 (.) on prostě (.) to bral stejně nó, že je to důležité. nik ale ale nikdy sem to
462 neměla tak že bych že bych vyloženě je chtěla jako víš, sedět s nima a nějak to do
463 nich jakó (..) nějak nějak je stresovat s tím, prostě si říkám (...) tak jako vim,
464 že sou rodiče, že sou rodiny, znám rodiny, které třeba ty děti mají zapsané v těch
465 českých kmenových školách a dělají s těma děckama zkoušky, že oni třeba, víš co oni
466 přijdou z anglické školy a eště dělají úkoly do české školy a: (.) a já sem si zas
467 říkala že oni by neměly žádný život, by furt jenom ležely, studovaly nebo se učily
468 něco a (.) hlavně, takže teď už si hlavně říkám, ať rozumí a ať se časem rozmluví,
469 no (.) a ten zbytek že tak nějak jako přijde, no.

470 K: jasně jasně, dobřem tak jó, a: to vlastně jak si k nim přistupovala tak: splnilo
471 to už něk to co si očekávala? už to tak sou ty otázky furt trošku v kruhu jó, ale
472 eemm dyž tak jesli jesli můžeš eště odpovědět trošičku tady na todle. jestli jestli
473 to tedy jak k nim přistupuješ, jestli to plní tvoje očekávání.

2. Přepis rozhovoru – maminky (Gita, Aaron, Michaela, Ema)

474 G: myslim že sem asi doufala, že třeba budou víc mluvit v té češtině, ale už sem
475 nějak pochopila, že: to není mnou, ale že to je protože (.) že jako viš že sem si
476 třeba jednu dobu říkala jestli se málo snažim, jesli sem s nima neměla dělat víc,
477 ale i=prostě je to tím prostředím. když se nad tím člověk zamyslí, tak vlastně se
478 ani nedá očekávat nic jiného. kdyby zme byli oba dva češi, tak je to úplně o něčem
479 jiném, ale tím že se doma ba-bavime anglicky spolu, tak em televize, to co slyší
480 tady všude okolo se sebe je vesměs angličtina, rádio, škola. kromě, že jo škola máš
481 školu v anglickom máš pět dní v týdnu, školu českou máš dvě a půl hodiny v sobotu,
482 takže prostě (.) to je naprosto po- pochopitelné, že je to tak jako to je, ale
483 určitě to ten (.) určitě sem jako doufala (..) že sem jako byla zklamaná že třeba i
484 ta míša už v tom věku že jako se se mnou nebaví v té češtině.
485 K: jo jo jo
486 G: ale (.) je to tak jako to je no. ((smutně zabarveno))
487 K: dobře dobře, tak jó. a: a: narazili ste na nějaký konkrétní překážky, kromě toho
488 co si teda zmínila, že si čekala, že už bude si třeba s tebou víc bavit v tý
489 češtině, tak ee nebo jesli něco probíhalo jinak než ste si představovali, kromě
490 toho co si teď říkala ještě?
491 G: e-e e-e ((negativně)) mhm nic mě nenapadá
492 K: mhm dobře, tak jó eee a p- do český školy teď chodí (.) eee jenom míša asi?
493 G: obě
494 K: obě? obě tam chodí? jo jo mhm, dobře a míša ta chodí do druhé třídy nebo?
495 G: míša chodí, míša vlasně chodí tady v anglické škole skončila jír van ((míněno
496 year one - první ročník školní docházky, cca ve čtyřech nebo pěti letech)), takže
497 vlasně už měla jakoby- tady je risepšn ((míněno reception - něco jako jeden rok
498 povidnné předškolní docházky)) a pak jír van, jír tů ((míněno year two)) a tak
499 dále, takže už měla vlastně jakoby dva roky školy. eem ale: ale v české- v českém
500 prostředí by teprve teďka šla do školy, by začínala první třídu. Eminka začíná
501 teďka v září risepšn. a v té české škole, ona je vlasně v té prískůl ((míněno pre-
502 school)) protože tam se to, že jo, odvíjí od toho podle podle toho českého eem zv
503 vzdělávacího systému, takže ona je vlastně v té preschool a eminka dotedka byla eee
504 v té hlavní v té hlavní místnosti, kde se vlastně hlavně prostě tvoří a od září už
505 právě bude chodit, míša už právě bude chodit na tu kolidž ((míněno college)),
506 protože už vlastně bude ve školním věku, podle českého systému, a eminka bude v té
507 prískůl, v té před předškolní třídě.
508 K: mhm, takže ona v té české škole vlastně už má jít příští rok do první třídy, jo,
509 dobře dobře. tak jó jenom holky vypadaj starší, nebo se mi zdály starší trošku, tak
510 sem- i když si pamatuju, že si odpovídala v tom dotazníku, tak se chtěla jenom
511 ujistit, jestli jestli je to dobře.
512 G: ony sou ony sou vysoké, no
513 K: no: no no
514 G: jako jako že i, tím tím jako (.) sou prostě fyzicky
515 K: jo jo, no mě se právě, jak sem učila tu drouhou třídu, tak mně se zdálo jako že,
516 eh, že vypadaj, že už by v podstatě mohly chodit i tam, takže ((smích))

2. Přepis rozhovoru – maminky (Gita, Aaron, Michaela, Ema)

517 G: nó no, ony jsou veliké no, holky
518 K: dobře, tak jo: eem a proč ste je vlastně přihlásily takhle do český školy a jak
519 se jim tam líbí?
520 G: em jednak, jako jednak sem chtěla samozřejmě tu češtinu podpořit, protože to bylo
521 ještě v té době, obzvláště že to bylo limitované. jak vlastně jako jak honě té
522 češtiny slyší a bylo to fak limitované na mě a na moji rodinu, a když zme byli v
523 čechách tak samozřejmě na ostatní lidi. tak sem chtěla prostě rozšířit jim ty
524 obzory a a (..) aby věděly že i tady (..) sou komunity, kde prostě se ta čeština
525 používá (..) a em a jednak sem to chtěla i pro sebe, jo: že: (..) že sem vlastně do
526 té doby měla jakoby pár třeba jako izolovaných kamarádek českých, ale eem nebyla
527 sem součástí té té české komunity, takže sem to vlastně chtěla i pro sebe. takže
528 když sem potom o tom slyšela přes kamarádku, takzme to šly vyzkoušet (..) a: od té
529 doby tam vlastně chodíme.
530 K: mhm, mhm mhm
531 G: takže bylo to hlavně pro ty děti, ale bylo to i pro mě.
532 K: jo, jo jo, a jak se tam holkám líbí?
533 G: líbí se jim tam, někdy se jim nechce jít, ale spíš jako že se jim nechce celý
534 týden ve škole nebo ve školce, a pak v sobotu nemůžou si prostě pohrát, musí zase
535 vstávat a chystat se a to, ale jako když už sou tam, tak sou jako vždycky nadšené.
536 jó že to:, že jako líbí se jim tam, akorát někdy se jim tam nechce jet.
537 K: jasně ((smích)) dobře, eem ty si říkala, že eště s míšou čtete český knížky,
538 děláte:, kromě teda toho čtení eště něco jinýho, co by zlepšilo její češtinu, mimo
539 teda výuku v český škole a čtení těch knížek?
540 G: já třeba-
541 K: a jak často třeba čtete ty knížky?
542 G: já se snažím každý večer, s nima- jim vlastně číst v češtině, ale někdy třeba
543 když si vyberou, že chtějí vyloženě číst nějakou anglickou pohádku, tak to jako
544 nehrotím. ale někdy třeba řeknu no tak teď poslední dvě noci zme měli anglickou zme
545 četly, tak si přečteme českou (..) a: ehm, s dyž když dělám s míšou úkoly, ee
546 vlastně i jako normálně do anglické školy, tak já vlastně na ni mluvím česky. takže
547 třeba i nevím matematiku jó, že jí třeba řeknu, ona tam má napsané, že jo, třeba
548 fájf (..) fájf májnus θree ((míněno five five minus three)) tak já jí to prostě
549 řeknu česky, takže i se snažím (..) v tohle jakoby v ní zabudovat ty i tu
550 terminologii různou (..) ee aby tomu rozuměla.
551 K: mhm mhm, super, dobře á
552 G: a vlastně i: máme spoustu dvdíček, takže třeba i: krtečka, včelku máju: a prostě
553 pohádky, a i někdy na jak de česká televize jak je tam to, myslím, že je to česká
554 televize děčko
555 K: jo, to děčko
556 G: jo děčko? aha to já sm si myslela, že je to děčko
557 K: né, je to děčko jako že asi od dětí, ale je to děčko, no ((smích))
558 G: no a tak někdy jako že teď obzvláště jako okolo okolo vánoc prže oni tam mají
559 ten ee ten ee adventní kalendář. nevím jestlis to někdy viděla? a je to vlastně

2. Přepis rozhovoru – maminky (Gita, Aaron, Michaela, Ema)

560 udělané jako polička a oni si na to můžou klinout a sou tam různé věci, jakože
561 třeba i úkoly, eem anebo třeba se dívat podívat se na díl něčeho nebo udělat
562 křížovku nebo takové věci, takže i tak se jako snažím s nima.

563 K: jo jo, super, tak jó. a: když by si měla tak nějak shrnout vztah ee holek k
564 češtině a jestli to nějak ovlivňuje vaší snahu o o tu jejich bilingvní výchovu?

565 G: myslím, že mají hodně pozitivní vztah k češtině, takže doufám, že to tak zůstane
566 eem (.) všaksto i viděla jak oni věděli že e jak sem na tebe promluvila česky, tak
567 míša hned na tebe ahoj

568 K: jo jo, <to sem byla taky překvapená trošku>

569 G: jó, že to prostě, že to je hezké že se snaží, a že že si myslím, že už to tak
570 jako mo- více automatické, že už ani nemusí nad tím moc přemýšlet, že už jako jim
571 to tak automaticky přepíná. takže si myslím, že ten vztah mají pozitivní a určité
572 tam není žádná jak jako os- ostych. tak prostě to udržet, aby to tak zůstalo, aby
573 to (.) aby to prostě pro ně s bylo důležité, no

574 K: mhm jasně jasně, dobře, a myslíš že hraje anglická škola nějakou roli ve vaší
575 představě o bilingvní výchově? ehm nebo ve vaší snaze?

576 G: ee třeba když zme se, když mišulka chodila doté jakoby té risepšn, tak eeh ta
577 paní učitelka jednou ee jako měk- mě oslovila, jestli (.) eem (.) jesli tam nechci
578 jako udělat přednášku o: vlasně o té té české řeči, nebo vlasně jenom tak prostě
579 přijít a těm dětem vlasně (.) jo třeba přinést nákou knížku a říct jim pár slovíček
580 nebo vět v tý češtině, aby to vlasně slyšely, eee já sem to teda nezrealizovala,
581 ale jako ta nabídka tam byla (.) a vim že míša, teďka jak byla vlasně v té jír van,
582 takže že ee paní učitelka jí poprosila, aby jednou přišla a přinesla českou knížku
583 a něco jim z toho zkusila přečíst, takže si tam vlasně vzala knížku a něco jim tam
584 z toho přečetla, takže takže zme na to vlasně i trénovaly, takže i jako v té škole
585 to podporují. a oni vlasně do té školy, když si před tou školou, tak oni mají
586 vlasně velkam ((míněno welcome)) eem a mají to asi v patnácti řečích, tak vlasně
587 přímo jako zvenku na zdi. takže si myslím, že je to i tak vlasně že že je to taková
588 dost otevřená společnost v tomhle tom.

589 K: mhm mhm, to je pěkný, no

590 G: takže jako jó, není tam určité žádný (.) problém, spíš naopak jako že- já si
591 myslím, že dyby zme byli i více jako v tomle aktivní, že třeba bych (.) fak chtěla
592 těm o tom povykládat nebo tak tak že bych jó že by to šlo, že by to jako: z
593 zrealizovatelné

594 K: mhm mhm, a: sou tam taky nějaký děti který sou bilingvní? třeba i jiný jazyk?

595 G: vim že tam je:, vim že tam je fran- francou- francouské děti, že tam sou, že
596 vlasně tam je francouská maminka (.) a jinak nevím. ani ne:sem nejsem si jistá
597 esli tam sou nějakí- nějaké polské děti, nevím o- nevím. třeba vim, že ve školce,
598 kde chodila eminka, vlasně teďka do (..) do tohohle měsíce, tak tam bylo pár dětí,
599 kde sem slyšela rodiče se- na sebe mluvit polsky, nebo na ty děti, ale ve škole
600 nevím ve škole vim akorát o té o té fracou- vlasně bilingvní francouskoanglické
601 rodině. ale nikdy sem se s nima nebavila.

602 K: jo jo jo, jasně jasně, dobře a: eem, to už vlasně si trošku zopověděla v tom

2. Přepis rozhovoru – maminky (Gita, Aaron, Michaela, Ema)

603 dotazínku, ale když bys měla nějak zhodnotit teda jejich úroveň ee češtiny, tak nějak
604 jako, já nevím, třeba jednou větou eště?

605 G: pasivní češ- pa- pasivní znalost češtiny je: perfektní, jo protože samozřejmě ty
606 děti v té v tom věku nemají ještě perfektní zásobu ani v angličtině že, takže jí
607 samozřejmě nemají ani v té češtině, ale: jak sem říkala, ta míša to prostě přeloží,
608 ví přesně co sem jí řekla v češtině a úplně perfektně to přeloží do angličtiny,
609 takže ta pasivní znalost bych řekla že je jako na na té nejvyšší úrovni, eeem ale
610 ta mluva (.) tam bych řekla že to je spíš (..) průměrné, že tam se na tom eště musí
611 zapracovat, no (.) na tom, aby se ještě trošku víc rozpovídaly.

612 K: jo, dobře dobře. eeem maj holky nějaký český kamarády taky?

613 G: mají eeem (.) vlastně z té české školy, co tam je, co tam sou vlastně ty děti
614 některé, alé n: teď zme se s nima moc nevidávali. nevím nevím ani proč, ale prostě
615 (.) moc času zme s nima zase netrávili.

616 K: a mluví s nima anglicky nebo česky?

617 G: anglicky

618 K: anglicky, mhm mhm, jasně jasně. a nějaký jiný možnosti mluvit češ- česky než s
619 tebou, mají třeba eště, já nevím třeba po skypu s příbuznými nebo-

620 G: mhm s mamkou vlastně s tatškou se potkáváme na skypu a z mojí sestrou a někdy
621 vlastně s těma jejíma dcerama. ehm ale sestra teď vlastně prochází rozvodem, takže
622 je takové náročné, eem, ale jó jako takle pravidelně vlastně, né nějak jako jak
623 někteří některé jako někteří lidi sou spolu skoro obden jako na skypu, tak moje
624 mamka eště pracuje stejně, takže tam by to ani nešlo, ale (.) eem jó jako určitě
625 takle se vlasně vid- se potkáváme na skypu.

626 K: mhm mhm, takže já nevím třeba tak jedou dvakrát měsíčně?

627 G: jó určitě, bych řekla že tak jednou za dva za tři týdny určitě, takže já bych
628 řekla tak zprůměrované asi na na dvakrát měsíčně

629 K: jo, jo jo jasně, dobře dobře, super tak jo. ehm to už sme probrali v podstatě.
630 tak to je v podstatě všechno, já teda moc děkuju. je eště něco, co co bys chtěla
631 eště nějak se k něčemu vrátit k nějaký otázce?

632 G: e-e ((negativní přitakání)), ne

633 K: nebo je něco cos- já vim že jako je to těžký, žes nevěděla úplně co vod toho
634 očekávat, ale je něco sis myslela třeba že se tě zeptám a nezeptala sem se tě na
635 to?

636 G: ne myslím, že ses zeptala- že to máš všechno dobře pokryté

637 K: jo ((smích)) doufejme teda ((smích))

638 G: a to děláš jako kvalitativní nebo kvantitativní?

639 K: ne kvalitativní, no to bych musela mít mnohem větší vzorek a já mam vlastně
640 zatím čtyři, možná pět rodin, uvidíme eště, takže takže to bude kvalitativní, no.
641 [...]

3. Přepis rozhovoru – maminky (Petra, Liam, Jiří, Jennifer)

- 1 [...]
- 2 K: tak eem, já kdyžtak začnu takovou zahřívací otázkou jenom, kde ste se poznali s
3 manželem, jak ste se poznali?
- 4 P: poznali sme se v anglii, přes kamarády v hospodě (.) a už je to už je to
5 devatenáct let eem a eem (...)
- 6 K: tak jo, takže přes kamarády. mhm mhm, dobře a říkala ste, že spolu ste teda
7 devatenác let?
- 8 P: my sme se: od od od devadesátýho šestýho, takže téměř devatenáct let, no.
- 9 K: nó, tak to <už je doba taky>, dobře dobře. řekněte mi, jak dlouho ste se učila
10 angličtinu předtim než ste přijela?
- 11 P: heleďte už je už aspoň od svých deseti jedenácti let, mě vždycky angličtina
12 táhla, em ale ve škole to bylo ještě v době za komunizmu, takže sme nemohli. takže
13 až- to sem měla takový jenom navíc, eem a až když potom mě bylo sedmnáct a pak v
14 osmdesátým devátým komunizmu, tak sem vyměnila ruštinu za angličtinu, takže
- 15 K: jo, jo jo jo, a to ste ste učila jako že ste měla domácího učitele nebo?
- 16 P: heleďte bylo to bylo to jako po škole, bly byly hm to kroužky po škole, že
17 angličtina byla, nebylo to ani placený, já=bylo to asi náhoda teda.
- 18 P: to já sem vůbec nevěděla, že něco takovýho bylo
- 19 K: ale rozhodně nejde naučit se úplně svkěle anglicky doma, to pak musí člověk ven
20 že jo.
- 21 K: mhm mhm určitě, dobře dobře tak jó, eeem a: eem, a vy ste říkala teda od
22 sedmnácti na škole,
- 23 P: mhm
- 24 K: a pak ste pokračovala eště nějaký třeba jiný kurzy nebo?
- 25 P: pak sem eem, pak sem eem se učila slovíčka hlavně, protože člověk se naučí tu
26 gramatiku, ale pokud nemáte slovíčka, tak se nedomluvíte že jo, takže pak sem a a v
27 devatenácti sem zkusila jako o:pe:rka ((míněno au pair), to byla v tý tý době em
28 móda o:perek, a: to mi nevyšlo ten první rok, tak až když mi bylo dvacet, tak mi to
29 pak vyšlo a eeem em přijela sem do anglie sice našprtaná slovíček, ale ne
30 nerozuměla sem ani slovo
- 31 K: jo jo jo
- 32 P: no, bylo to těžký
- 33 K: a tady ste teda byla jako o:pe:r jak dlouho?
- 34 P: jako o:pe:r dva roky, a ono dýl dýl to ani nešlo, a protože se mi tu líbilo=
- 35 K: to to toje hodně
- 36 P: =a to bylo ještě v době, kdy teda evropská unie teda nebyla, tak pak pracovat
37 tady znamenalo, že by vám zaměstnavatel musel získat em pracovní povolení, jo tak
38 sem hledala někde, kde potřebujou česky mluvící lidi, abych měla něco navíc, tak
39 sem skončila u transportu.
- 40 K: ahá aha aha, takže vy ste tady rovnou zůstala po těch dvou letech?
- 41 P: já sem tady rovnou zůstala, no
- 42 K: jó, jo takhle jasně
- 43 P: já sem si tenkrát začla ještě dělat praxi v létě eem, abych jako jen jako

3. Přepis rozhovoru – maminky (Petra, Liam, Jiří, Jennifer)

44 zadarmo, že sem nedostala zapláceno, u té firmy, nó a protože sme si fungovalo to,
45 tak mě pak zažádali o pracovní povolení a proto sem si jela domu.
46 K: a to povolení, to jen spíš tak jako ze zvědavosti pro ně jak to fungovalo? to
47 bylo na nějakou určitou dobu nebo?
48 P: to bylo vlastně bylo to na určitou dobu, mám pocit eem-
49 J: mami, itc hot ((míněno mummy, it's so hot))
50 P: je to horký běž to tátovi vzít, ať ti tam dá led, jo. (..) běž to vzít, eh tak
51 si běž vzít pro led z ledničky (..) jo? (..) přines si led do mystičky.
52 J: (áj ejn gona get) ((míněno I aint gonna get))
53 P: jů haf tu putit in eh boul ((míněno you have to put it in a bowl))
54 [...] ((Petra mluví s dcerou v angličtině))
55 P: no, nám to nejde s malou, né. promiňte povídejte
56 K: né né v pořádku, to vůbec nevadí. nó vy ste říkala teda že to povolení, že to
57 bylo na nákou určitou dobu.
58 P: to je a to se dělá vlastně přes ambasádu a to mám pocit, že bylo na dva roky. a
59 potom po dvou letech by se muselo znovu zažádat a ten zaměstnavatel musel dokázat,
60 že na tu funkci opravdu potřebuje někoho z naš- z mejma znalostma, že v anglíi bez
61 eem jako anglickýho člověka, že na to nedostane.
62 K: mhm, jasně jasně, dobře, a: to potom ste teda, to už ste se poznala s manželem
63 předpokládám
64 P: já sem ti- vlasně když sem když sem byla na té praxi, tak to sem poznala z
65 manželem a_ eeem (..) pak em vlastně když sme se vzali, asi za rok a půl, tak eem
66 tím už padá to povlení. tím, že se stanu- se stala manželka anglickýho eeem
67 anglickýcho státního příslušníka, tak eem pak už není potřeba.
68 K: dobře jasně jasně, tak jó, eeem (..) dobře, jak byste popsala teda, eem v
69 návaznosti na ten dotazník, úroveň vaší angličtiny v současnosti?
70 P: já (..) mam i svůj byznys, myslim si, že angličtina je téměř jako rodilá, já bych
71 řekla kolikrát, že i anglicky mi to de líp než česky.
72 K: jo jo jo
73 P: <mhm>
74 J:()
75 P: ale dej si to dovnitř do toho čajičku ty éro (mluví na dceru)
76 K: ((smích))
77 P: get óí ajs ant putit in jór tí ((míněno get the ice and put it in your tee)
78 J: ok
79 P: džast óí ajs, jů didnt hef tu get ðə wótr ((míněno just the ice, you didn't have
80 to get the water, bubble))
81 P: š: ((na dceru, aby nedělala s ledem hluk))
82 [...]
83 K: tak eee, říkali sme teda že tady žijete už těch eeem
84 P: dvacet jedna, myslim, že už žo je
85 K: jo jo jo, dvacet jedna
86 J:() ((mluví na matku anglicky))

3. Přepis rozhovoru – maminky (Petra, Liam, Jiří, Jennifer)

87 K: dvacet jedna let, dobře, super. a nebyla ste někde jinde, že jo, nežila ste
88 někde v nějaký jiný zemi eště?
89 P: ne, m: m: ((negativně))
90 K: a: u:m (.) řekněte mi (.) eeem proč ste vlastně jela do tý británie, jenom kvůli
91 jazyku nebo?
92 P: mhm
93 K: jenom kvůli jazyku.
94 P: já sem věděla, že abych eee abych měla abych měla něco navíc v čechách, tak tu:
95 angličtinu musim mít trošku lepší než ze školy. takže ten plán byl, že pojedu si
96 pro angličtinu a přivezu si něco do čech, nó a pak pak teda se mi tady zalíbilo, nó
97 K: jo, jo jo, takže ste se rozhodla zůstat vlastně protože se vám tady zalíbilo nebo
98 nebo to bylo v kvůli manželovi?
99 J: mami, iz dat dadys? ((míněno mummy, is that dady's?))
100 P: nene já tu práci už sem měla domluvenou, no a eště sem eště sem manžela neznala
101 J: mami, iz dat dadys? ((míněno mummy, is that dady's?))
102 P: takže mám čistý svědomí, <kvůli chlapovi to nebylo>
103 K: ((smích)) [...]
104 J: mami, iz dat dadys? iz dat dadys ((míněno mummy, is that dady's? is that
105 dady's?))
106 P: moje (pra- holubičko)
107 J: jórs, ok ((míněno yours, ok))
108 K: dobře dobře, super. líbí se vám tady život? eem dyž byste měla třeba srovnat
109 život v čechách, jesli jako je to možný?
110 P: pro mě je těžký trošku srovnávat, protože v čechách vlastně vod mládí už nežiju,
111 a jako vlastně veškerej dospělech život je tady, ale sou věci kerý člověk dokáže
112 porovnat eem, myslim si, že anglie je skvělá země a spousta výhod eem, daňový
113 výhody neskutečný, jó sociální výhody, voproti voproti čechám, ale: ehm počasí,
114 počasí se tady moc nevede. člověk musí vopravdu vy- využít každého slunička, leje
115 leje leje furt, to nás jako trápí, ale dyž má člověk možnost se na to léto
116 vypadnout, tak to tak hrozný není, nó.
117 K: jasně, jasně jasně a eště nějaký třeba kulturní eeem výhody nevýhody nebo:?
118 P: mysim si, že v čechách eem eeem (.) protože se to všecko obnovovalo nedávno, tak
119 třeba plovárny a sporotní haly a takovýdle, je to tam trošku na vyšší úrovni. tady
120 je to všecko už zastaralý a nikdo už do toho nedává peníze, takže svým způsobem em
121 možná to sportovní vyžití a: a: a a pro děti, to asi bych řekla kvalitnější v
122 čechách teda, ale zase na druhou stranu tady už je vod dětství zorganizovaný
123 plavání pro děti eeem (.) prostě mám- můžou na kroužky, i dospělí můžou na kroužky,
124 já si nedovedu představit, jak by sem ve svých čtyřiceti letech bysem šla se učit
125 plavat, protože sem uměla jenom prsa a děti umí kraula, tak sem se chtěla naučit, v
126 čechách si nedovedu přestavit, že by dospělej šel do kroužku, tam se to bere jako,
127 jo: dyž už seš starej, tak už nikam nechod. tak takovej pocit trochu to na mě dělá.
128 tady prostě skupina skupina dospělech, ženský, chlapi a dou se učit plavat, to
129 vůbec není problém.

3. Přepis rozhovoru – maminky (Petra, Liam, Jiří, Jennifer)

130 K: mhm mhm, super dobře, tak jó, a: je tady něco co se vám třeba vyloženě nelíbí
131 kromě toho počasí, něco na co ste si musela třeba hodně zvykat?

132 P: já si mysim eem, tady tajy de hlavně vo lidi, že jo, když někde žijete, tak s-
133 soužití s lidma a já si mysim, že angličani a čechy a češi maj hrozně blízko eem
134 ve smyslu humoru, jó anglickej humor si myslim, že je čechům hrozně blískej, proto
135 von jen takovej suší jo, a já si myslim češi todleto tudletu zvládaj, tak bylo
136 úplně skvělej příklad, dyž byla olympiáda, tak český tým přece přijeli v holinkách
137 a a to bylo nádherný, jo mysim si že v jiný zemi by todleto nikdo nepochopil, brali
138 by to jako urážku, ale angličani to vzali jako úplně skvělej skvělej fór.

139 K: jo jo, dobře dobřem tak jó, a něco pro vás třeba: eem co jako, na co ste si
140 musela zvykat, co co nebylo úplně třeba eem-

141 P: já negativního nemám nemám absolutně nic. ee ee ze začátku se mi zdálo, že eem
142 protože aksentu se člověk asi nezbaví, že jo, i dyž máme, jako češi nemáme tak
143 silnej aksent, tak ee eem (.) lidi vás berou jako něco trošku míň, jo. ale musim
144 říct, že se mi to stalo jenom v těch nižších sociálních vrtvách, takže dyž sme se
145 třeba jako za mlada stýkali s lidma m: z vtstevnikama, tak eem děvčata druhejch
146 chlapců, který byli ee angličanky, mě mě do svýho kruhu nevzali, jo prostě brali mě
147 ty seš jiná a a tebe nechcem, ale teďko dyž už je člověk starší, tak pohybuje se
148 trošku v jinech v jinech vrstvách a a nemám pocit- dyž sem dyž sem lidi zeptaj
149 odkad ste, tak řeknu z manchesteru, jo. no a hotovo, nó, takže nemam pocit, ale ale
150 maj tendenci trošku bejt jako eem, jako vohrnovat nos nad náma.

151 K: mhm mhm

152 J: () ((šeptem a matka jí šeptem odpovídá))

153 P: ()

154 K: a myslíte, že je to jenom jakoby eem (.) nad náma, nebo že by to bylo prostě
155 jako přistěhovalci z východní evropy?

156 P: přistěhovalci z východní evropy, myslí si, angličani maj o sobě vel vys vysoký
157 mínění si myslim, a to není jako urážka, já mam mám spoustu angličanů hrozně
158 milejch, ale oni sou rádi milý na povrch jako, jo, ale moc se, moc do hloubky né.
159 jo, mam kamarádku zase z indie a: me: ta s, jesli teda můžu todleto zmínit=

160 K: no určitě, jo jo

161 P: =a: až teprve v tý chvíli sem si to uvědomila, ona samřejmě tu takovou trošku tu
162 diskriminaci má trošku víc než my, my na první pohled na:v- na nás nepoznaj, že sme
163 (.) že nejsme angličani, že jo, jo. oni vty indové viditelně vypadaj a eem já dyž
164 jí pomáhám, že takle v životě od nikoho nedostala v anglii pomoc, neblázněte, dyť
165 je dyť v anglii lidi sou přece takový ochotný, nene ochotný jen já bych ti tak
166 ráda pomohla a už votáčeť hlavu. jo, jako že chtěj vypadat, že sou hodný, ale jenom
167 jako já bych ti hrozně ráda pomohla, ale teďko fakt nemůžu, takovej přístup maj
168 jako, nó.

169 K: jasně jasně, dobř dobře, tak jó. a: uvažujete nebo uvažovali ste někdy o:
170 návratu do čech nebo o životě někde úplně jinde?

171 P: určitě, o čechách sme přemýšleli eem i z finančního hlediska, protože člověk
172 přeci jenom dyž přijde z tohodle z tohodle prostředí, tak finanční ňák lepší by to

3. Přepis rozhovoru – maminky (Petra, Liam, Jiří, Jennifer)

173 asi bylo, ale odradily nám byrokracie v čechách, lidi sou neskutečně neochotný, dyž
174 někam dete, tak první tady si prostě vmm: k zákazníkům nebo i na úřadech, nedovolí
175 k vám bejt nevlídný, v čechách já vždycky když sem něco vyřizovala, tak s někam sem
176 vlezla špatně a místo aby mi pani řekla já to ste špatně musíte- vynadaj vám, úplně
177 úplně otevřeně vám vy- já co tady děláte tady nemůžete, myslim si, že se to lepší v
178 posledních letech, ale v tý době, dyž sme o tom uvažovali, tak prostě todle mě by
179 asi hrozně ubíjelo.

180 K: jasně jasně, a v nějaký jiný zemi ste taky uvažovali?

181 P: heleďte my máme, eeh, my máme byt ve španělsku, a tam teda co se počasí týče,
182 tam se to samozřejmě- d: je to na jihu španělska, je to nádherný, ale mmm (..) stále
183 člověk má strach udělat ten krok, jako jó, um určitě vo tom uvažujeme stále vo tom
184 uvažujeme, jako eh, ale až teďko když mám vlastně svůj byznys, kterej bych si mohla
185 vzít s sebou, jó jinak eem eh, když porovná- koukala sem na na, přže mám firmu
186 ještě i v čechách, tak eem, když se člověk podívá na daňovou situaci, jak pro
187 firmy, tak pro individuály, tak tam je to, tam prostě firmám nedaj a majitelům
188 firmy nedá- nedává stát vůbec žádný výhody, jo, všude se platí bankovní poplatky,
189 tady máte všecko zadarmo.

190 K: mhm mhm, to je pravda, nó

191 P: neříkám, že o je to jenom o financích, jó, ale prostě dyž eh dyž dyž to člověk
192 zvaží, tak eh, tak by to byl velkej krok na to co bysme ztratili asi

193 K: mhm mhm jasně, dobře dobře super, tak jó, a: a stýkáte se nějak s českou
194 komunitou někde tady kolem?

195 P: určitě, hee, já tim, že pracuju v transportě, tak mám kolem sebe, kolem sebe
196 lidi s: lidi z čech, moje kamarádka je češka, taky má ee manžela, ta co vlastně
197 chodí s tou ee s tou amy ((míněno Amy)) do školy, oni se teďko stěhujou už už už už
198 na furt jako

199 K: jako do čech zpátky?

200 P: do čech, nó, teďko o víkendu odlítaj, takže takže ty ty ty ten krok udělali,
201 jako jo. a co voni udělali, že se zbavili se úplně úplně eem baráku a: ee pořídili
202 pořídili si takovej statek, kterej na kterym teda pracujou, takže velice odvážnej
203 krok jako a holka vlastně nemluví moc češ- česky a: eem i přesto jí nó, přesto jako

204 K: tak teď na to bude mít aspoň ten měsíc, aby se trošku rozmluvila, nó

205 P: vona se rozmluví, nó určitě nějaký základy tam sou

206 K: a víte jaký tam sou u nich důvody hlavní, proč proč oni chtěli?

207 P: já bych řekla, nemůžu vědět úplně stoprocentně, ale řekla bych, že finanční,
208 protože mh eem, protože to co oni byli schopní si koupit i když napůl rozbouřený
209 rozbouřený, tak tady by si tak velký pozemek absolutně nemohli dovolit, nó oni
210 chtěli mít možnost něco podnikat na pozemku, takže sem přesvědčená, že jejich d-
211 možná i počasí, to jako je možný, jo, ale myslim si že z největšího důvodu to bylo
212 teda finanční.

213 K: mhm, jasně jasně, dobře dobře, tak jó

214 P: zase ale to sou zase jiná situace, že jo. já tvrdim, že ty finanční důvody pro
215 mě by to bylo nevýhoda a pro ně se to zdá výhoda, no.

3. Přepis rozhovoru – maminky (Petra, Liam, Jiří, Jennifer)

216 K: mhm, nó tak ono se asi něco jinýho, když čověk kupuje nákou nemovitost, aniž by
217 si jakoby vydělával mhm v čechách. mhm a máte tu eeh, když tak jakobyste posoudila
218 eem vaše kamarády a přátele, tak eee jesi jesi ty dobrý přátelé sou český nebo
219 jesli sou anglický, nebo jesli je to třeba nák jako půl napůl.
220 P: já bych řekla tak půl napůl už teďkon, já říkám tadleta eem tadleta kamarádka
221 je češka, sestřenka, je to moje kamarádka stýkáme se jako, takže ta tu je taky,
222 češka, bydlí v anglíi, a: eem, ta indka je dobrá kamarádka, no a potom vlastně
223 kamarádi se z manželovo strany a jejich partnerky, takže teď už je ta situace-
224 takže se stýkáme, řekla bych tak půl napůl. nó je ehe je je fajn, že někdy se
225 sejde, když když se dělá párty nebo pro děti, tak se sejde hromada lidí no a máte
226 koutek, kde se mluví jenom česky, kousek anglicky, jó tak je to, je takový
227 zmixovaný, nó.
228 K: mhm, jasně jasně, dobře dobře, super. a: teď pudeme trošku k tý komunikaci, eee
229 vy ste v tom dotazníku říkala že: eem s dětma teda mluvíte s jirkou česky a:
230 P: s jenninkou s jenninkou je to horší, nó. em my sme my sme měli když se jirka
231 narodil, tak teď už je mu šesnáct, viděla ste ho, eee když se narodil tak u nás
232 byla babička, téměř permanentně. nó a samozřejmě babička neuměla anglicky, tak von
233 musel česky, jo a tím ho to donutilo, byla tady vlastně až do jeho školní, šel do
234 školy od čtyř let, takže ten měl ty základy. eh jenninka je o devět let mladší,
235 maminka už na to neměla sílu a ani my ne, abych pravdu řekla jo, takže tam tam ona
236 šla teda do š: do do školky anglický, nó a přesto že sem na ní teda mluvila dyž
237 byla malinká, tak ty základy tam nejsou, nó. má, ona navíc má trošku problém eem i
238 s angličtinou, né mluvenou teda, mluvenou tu má vyřídilku velkou, ale má problém se
239 psaním a se spelováním jo, tak nevím jesli v tom je trošku: (.) trošku problém.
240 K: no to eště je malá, těžko říct
241 P: eště je malá, právě no. takže, no a pak sem najednou zjistila, že prostě je toho
242 hodně v práci a pak eh si ani já neuvědomím, to si někdy povídám s tou eee anglicky
243 mluvící českou a ani si nemůžu říct mluvily sme anglicky nebo česky vůbec si to
244 neuvědomuju. takže tam jako, tam je asi vina moje, že sem se trošku víc nesnažila,
245 no.
246 K: to, já tady nebudu hodnotit nic takovýho, takže tó to to vůbec, myslim že to
247 nemusíte uvažovat jako že vina nebo nevina.
248 P: né já vim.
249 P: je to škoda protože ten jazyk by měla bejvala měla zadarmo, že jo. nó že když
250 ten když ten jirka potom mluví v čechách, má tam kamarády, tak eeh, má přízvuk teda
251 má malinkatej, ale ř všeco krásně mluví, mhm
252 K: jasně jasně, dobře dobře, super tak jó. (.) a: mh když ste spolu všichni, jako
253 celá rodina, tak jakým jazykem mluvíte nejvíc?
254 P: anglicky (.) mhm
255 K: anglicky mhm mhm
256 P: táta se za:- von mé rozumí, ale za za ty leta se nenaučil nenaučil česky, ale je
257 fak že teda von tu češtinu tlačí víc než já, já protože toho mam hodně v práci a
258 pak doma a todle, tak pak a- ani nemam sílu, jó a von rádio blaník hraje každej

3. Přepis rozhovoru – maminky (Petra, Liam, Jiří, Jennifer)

259 den, takže ta čeština je prostě kolem nás a: em a a eem on on a von i na jenninku,
260 jennie kde sí? a copak říkáš jenninko? když táta říká kde sí?
261 J: hořé ((míněno nahoře, vysloveno s mírným anglickým přízvukem))
262 P: ((smích))
263 K: ((smích))
264 J: ja sem da- jsem daunstérs, áj say ((míněno downstairs, i say)) do:le:
265 K: ((smích))
266 P: ((smích))
267 P: <tak takle komunikuje manžel.>
268 K: <tak to je hezký, dobře dobře> a: sou nějaký situace, kdy třeba spíš používáte:
269 češtinu nebo (spíš angličtinu)?
270 P: když nadávám ((smích))
271 K: a: dobře ((smích))
272 P: tak mi to de líp, ale s jirkou prostě protože vim že rozumí, tak tam není
273 problém, a von třeba i sám=mami mluv česky já abych nezapomněl. takže von sám
274 vyloženě chce tu češtinu, ale von má podle mého buňky i na jazyky, protože ve škole
275 španělštinu eeh eh učitelka chválila, že tak chytrýho žáka na španělštinu ještě
276 neměla, takže něco tam asi bude toho jazykového nó
277 K: tak to je super, jasně jasně, dobře tak jó. eem a:m a váš manžel tedy nejčastěj
278 mluví, předpokládám
279 P: anglicky, ten dyžtak jako má určitý naučený eee slogany nebo věty a a a to řekne
280 ale, eh on rád textuje celý rodině teda česky, to je to je sranda.
281 K: jasně((smích)) posílá smsky
282 P: no, posílá smsky, ale pobo- vobčas mu pomůže gúgl translejtr ((míněno google
283 translater)), no ale jako samozřejmě anglicky
284 K: <to může být zajímavý> ((smích))
285 P: <no rozhodně, to za to stojí>
286 K: <to si dovedu představit> ((smích)), nó dobře, eem já tady mam otázku jesli
287 tomu tak bylo vždy, nebo jesli ste dřív používali víc češtinu nebo víc angličtinu.
288 eeh, vy ste říkala vlasně že s tím jirkou ste používali víc češtinu
289 P: víc čeština, nó
290 K: a: proměnilo se to nějak s jennifer od tý doby co se narodila? tak
291 P: tím, že tu není babi, babi byla generál, takže takže se všechno přispůsobilo
292 babi. babi tu není, takže se to nedělá, nó, takže svým způsobem to že mluví kluk- a
293 navíc on potom byl už, já nevím, od těch sedmi let tedka vod tý doby, jezdil k
294 babičce na prázdniny, takže tam byl s dětma a von eh se naučil vod dětí a takle se
295 naučí úplně nejlíp, že jo, né dyž poslouchal rodiče, ale dyž sou s druhejma dětma,
296 nó. pak se naučil i sprostý slova taky (.) <ale to nevěděl, že sou sprostý slova,
297 nó> a nebo potom von byl protože měl takovou tu dětskou, tak už mu bylo třeba já
298 nevím dvanáct a říká já si musím umejt <ručičky>.
299 K: <jó> ((smích))
300 P: jó a tedkon říkam jiříku takže ruce: ((smích))
301 K: ((smích)) a a vlatně eem od tý doby co se narodila jennifer, tak změnilo se em

3. Přepis rozhovoru – maminky (Petra, Liam, Jiří, Jennifer)

302 em, změnila se vaše komunikace vůči ní nějakým způsobem?
303 P: kdyb- dyž byla malinkatá, tak asi né, ale eeh je možný, že ta angličtina šla
304 šla jednodušejš, a dyš třeba nerozuměla, je to určitě tím šla:- šla do práce eeh, a
305 dyš jí byly dva roky, tak sem začla svůj byznys a vona vlastně se mnou eeh
306 pracovala, já sem byla eh v tý jídelně sem rozjížděla byznys a vona měla vedle mě
307 stoleček a hrát si tam vymalovávala, takže eem a a asi se to tím ovlivnilo, že byla
308 trošku jiná situace doma, nó. mrzí mě to, já přiznám se, jó.
309 K: mhm mhm dobře dobře, tak jó. a:m teď em teď teda k tomu jazykovému managementu
310 trošku, to je to: vo čem vlasně já budu psát. a:m ještě předtim než se:, jak tedá
311 jirka nebo jennifer narodili, mluvili ste o tom, že že je budete vychovávat
312 bilingvně? komunukovali ste nějak o tom?
313 P: určitě určitě nó, takovej takovej byl plán, no ale eeh asi možná protože to s
314 jirkou šlo tak jednoduše, tak sme si neuvědomili, že: ehm, prostě ten rozdíl tam
315 byl, potom s jennifer, ona uměla- jako malinká uměla básničky česky a todleto, to
316 sme všecko dělali, em já sem zůstala doma aš: eh aš jí bylo eee rok a rok a asi pět
317 měsíců, takže tam určitě náký ty základy měla jó, ale pak si člověk neuvědomil, že
318 prostě se tolik nemluvalo a najednou vona nechtěla, nó a sklouzlo to takle. přže s
319 tím jirkou to šlo vopravdu jednoduše.
320 P: je to dobrý jennifer?
321 J: mhm
322 K: už to není horký, jo?
323 J: ne
324 K: dobře ((smích)) tak. eeem á když když ste když ste říkala, že ste to o tom
325 mluvili teda:, tak zkusíte mi třeba říct, jaká ste v tom viděla pozitiva a negativa?
326 v tom že by byli teda bilingvně?
327 P: zadarmo jazyk
328 K: mhm mhm
329 P: jo v tý- v týdle době je asi důležitý mít jazyky, protože evropa a celej svět je
330 otevřenej že jo a pak by to těm dětem dalo určitě další možnost do života. no já si
331 myslim, že dyby jirka se rozhod, že chce pracovt v čechách, tak tam de jak čech s
332 angličtinou, nejde tam jako cizinec že jo. a tady by ho nikoho nenapadlo, že je to
333 eee že že není angličan, nebo von je angličan samozřejmě, ale rozumíte jo? že tam
334 není (.) jo? a pak prostě ten jazyk, ta čeština taky by mohla bejt protože (svym
335 způsobem) by moch jít do nákýho byznysu, kde by češtinu taky využil, mhm
336 K: když ste říkala že je angličan, tak eee oni mají jenom anglické občanství nebo:?
337 P: mají oba
338 K: oba (.) obě, mhm jasně, dobře dobře, tak jó a náká třeba negativa té bilingvní
339 výchovy vidíte taky?
340 P: rozhodně ne=já jsem na to tenkrát koukala a byly i studie, že vlasně ten dětskej
341 mozek, dyž je za: za: zapřaženej do těch bilinv- jo: že že (.) že se zformuluje
342 trošku jinak a ž ty děti sou potom chytřejší. a musim říct, že teda s jirkou to
343 vopradu tak bylo jako, ten ve škole neměl absolutně problém s ničim, myslim si že-
344 a nikdy se mi nestalo, že bych na něj mluvila jedním jazykem a von by se splet, dyž

3. Přepis rozhovoru – maminky (Petra, Liam, Jiří, Jennifer)

345 se na něj mluvím česky, už vod malička, odpovídá česky (.) jo anglicky taky, jo, ve
346 škole rozhodně že by (.) šel do školy a nikdo mi neřikal heleďte von tady mluví
347 nějakým jiným jazykem nikdo mu nerozumí. nikdy se nestalo, mhm
348 K: jo jo, dobře tak jo, a: to už sme teda taky trochu nakousli, ale eeeh jestli ste
349 si teda zjišťovali informace předtím o tý bilingvní výchově, tak (vy ste říkala že
350 ste) četla nějaký studie
351 P: už vám neřenu co
352 K: hm to to to není jakoby důležitý co přesně to bylo, spíš jenom (.) jako jak ste
353 to zjišťovali, třeba jestli ste to zjišťovala jenom vy nebo i manžel nebo?:
354 P: určitě jenom já, manžel takle nechává mě, on se (.) von je dobřej poboku, ale
355 není těžnej, jo ((smích))
356 K: <jo jo jo> ((smích)) mhm, a to bylo to bylo jenom-
357 P: ale byl pro, rozhodně byl pro, jako
358 K: mhm mhm, dobře dobře. a to bylo takle přes internet jenom nebo ste si?:
359 P: to eště nebyl v tý době internet
360 K: jó jó jo, a kde ste takle na to přicházela teda?
361 P: já si nevzpomínám, já nevím- moje maminka je neskutečně sečtější člověk (.) a
362 je: a určitě tam byly časopisy v tom (.) jó, časopisy ne- e nevím, jestli dokonce i
363 nějaká knížka o tom nebyla jó, jo a tak takovej ten i psycholog- ty psycholozi v
364 českách eem je vo děcký výchově, určitě něco takovýdlehého to bylo. nezapomeňte, že
365 už je šesnáct let ((smích))
366 K: nó ((smích)) to je pravda, vono se to mění hodně, nó. a psycholozi tím myslíte
367 co?=jako žeby žebyste byli třeba v českách?
368 P: to né, ale že byl třeba článek od psychologa, jak působí- protože (.) já nevím
369 byly ten- i když s někde slyšeli, že, jestli to náhodou není moc velkej nátlak na
370 dítě mluvit na něj dvěma jazyky nebo to, a bylo dokázaný, že vopravu to není,
371 naopak, že je to pro ty děti dobrý, nó
372 K: jo jo dobře dobře tak jó. a: eem když ste říkala, že ste se o tom bavili, tak
373 eem měli ste nějakou třeba určite představu?
374 P: [...] ((mluví k manželovi a mimo téma rozhovoru))
375 K: no eem, co sem to říkala, jo jo jo, jestli ste měli teda nějakou jako představu (.)
376 oba a jestli ste se v tom shodovali, v tom názoru, jak teda je vychovávat
377 P: co se jazyka týče, ano
378 K: mhm přesně tak, jo jo jo, mhm mhm a teď máte taky stejný názor? nebo se to
379 přeměnilo?
380 P: určitě, on naopak von mě t: bl on mě tlačí mluvit s ní víc, ať ať se na to- ale to
381 není, že s ní nechci mluvit, to je jenom prostě že
382 K: jasně jasně
383 [...] ((mimo téma a mluví s dcerou česky))
384 K: dobře, eem a znali ste předtím nějaké páry, které by vychovávaly děti bilingvně,
385 ať už by to bylo:-
386 P: my sme první
387 K: ne ne, ani třeba když by to byl jinej jazyk, nejenom čeština:?

3. Přepis rozhovoru – maminky (Petra, Liam, Jiří, Jennifer)

388 P: ne ne, ne né (.) ze všech těch kamarádů sme měli první, takže sme byli takoví
389 průbojníci, nó

390 K: mhm mhm, dobře dobře, a: ten eeem váš přístup, měli ste třeba nějaký třeba cíl,
391 čeho byste chtěli dosáhnout? nebo v čem v čem to tak jako spočívalo?

392 P: určitě co co jirka vlasně dosáhnul, takovýto že že em může do čech a eee a a a
393 (.) a nepoznáte téměř nepoznáte, že je že není čech. tak to určitě bylo jako cíl,
394 ale hm. možná, že se nám to s jennifer ještě povede, já myslim že třeba už ne
395 přízvuk, ale nezdá- vona základy určitě má, no (.) možná se to ještě povede nó. ta
396 školička u vás ta bude pokračovat?

397 K: jó jo jo určitě, nó, tam se nic nemění a přijedou tam příští eeem příští semestr
398 tam přijedou další stážistky nebo minimálně jedna určitě, takže to:, takže tam bude
399 někdo ((smích)). nó dobře super a: a myslite že teda ten váš přístup splnil to co
400 ste od něj očekávali?

401 P: u jirky definitivně. a u jennifer, jak sem říkala, nám to nám to uteklo. já si
402 mysim, že jirka i kdyby chtěl jít studovat, tak přesto že třeba ta jeho ee
403 gramatika, přže češtinu nikdy neměl ve škole, samozřejmě, on má jenom mluvenou
404 češtinu, tak by se dala dohnat, jo (.) mož- možná by ee měl problémy měkký i tvrdý
405 y, ale tím že si s kamarádama píše i ná eee na smskách a na facebooku, tak eh ono
406 mu to, ten telefon mu umí dopsat správný spelování slovíček, takže von se i podle
407 toho učí jako jak se to píše (.) nó

408 K: no výhoda češtiny v tom, že je dost jako fonetická

409 P: já nó nó, ale tím že voni sou naučený v angličtině, tak oni maj tendenci to eh
410 to psát trošku jinak

411 K: jasně jasně jasně, dobře, tak jó. a narazili ste na nějaký překážky? nebo probíhalo
412 něco jinak, než co ste si- než jak ste si to představovali?

413 P: já přiznám se, že bysme to měli jako tohleto je náš cíl a takle budeme, tak zase
414 si jaksi sájentifikl ((míněno scientific)) to nebylo, jo (.) taky dycky sme k
415 tomu nepřistupovali, prostě ee eem mluvim česky, tak mluvim česky, když je tady
416 babi je a: mh a jako do školy chodí, tam se naučí ze školy, takle sme to vzali jo,
417 takže překážky? (.) určitě né (..) naopak jako.

418 K: jó jó, vy ste říkala vlasně že eeh ten jirka ani jako eh ne- nepletl ty jazyk
419 dohromady a-

420 P: vůbec ne

421 K: mhm mhm, to je to je to je zajímavý nó, přže prtže to slyšim vlasně poprvý.

422 P: opravdu?

423 K: no no no

424 P: jo, nikdy se nastalo klucí třeba ve škole vůbec nevěděli, že von- a dyž pak
425 někdy byla tady babička a mluvila na něj a voni já ty mluviš jinym jazykem? jó že
426 vůbec to bylo tó to jako překvapko, jako nikdy se nep- nikdy se neprokec.

427 K: mhm mhm tak to je úžasný, dobře, tak jó (..) jirka teda nechodil do žádný český
428 školy nebo něco takovýho, nebo nějakou jakoby doučování nebo?

429 P: m: m: ((negativně)) vůbec ne. babička a jenom teda děti v čechách.

430 K: jenom s tou babičkou, mhm. a ta babička, to ste teda říkala, že tady byla do

3. Přepis rozhovoru – maminky (Petra, Liam, Jiří, Jennifer)

431 jeho čtyř let?
432 P: čtyř let, nó no a pak jezdila třeba dvakrát do roka na měsíc jo. a když byly
433 prázdniny, tak si ho tam třeba na dvě neděle vzala.
434 K: mhm jasně jasně, dobře a: a proč ste vlastně ehh jennie přihlásili do české
435 školy?
436 P: protože právě nemluvila nó. já sem potkala jednu takovou paní na letišti <a ta
437 mi to doporučila> ((smích))
438 K: <jo jo jasně jasně>, já ani nevím, jak jak často ste tam byli, jesi jesi jako
439 P: my sme my sme to zvládli jenom dvakrát, přiznam sé, protože v práci mám
440 rozdělanej- em e koupili sme starší dům a a a renovujeme a prostě ta sobota rána,
441 já sem i ptala jestli je možný, že by to bylo třeba v týdnu navečer jako jó, ale mh
442 je to den pomalu to máte, prostě celý dopoledne pryč jako jó
443 K: né tó jasně nó
444 P: i sme uvažovali i o do dospělejch, ale taky to bylo bylo to bylo to ve špatnej
445 den, že by šel že by šel liam do školy.
446 K: nó to si pamatuju že byly ještě nějaký kluci
447 P: dospěláci
448 [...] ((mimo téma))
449 K: takže zkuste se třeba domluvit, jak to bude ten příští příští rok
450 P: heleďte ona vo to měla veliký veliký zájem, ona když když byla jennifer s tou
451 vaší jednou kolegyní, tak eh ona furt chtěla potom počítat česky, eeem barvy sme
452 zkoušeli a ukaž já ti řeknu jaký sou to, takže tam zájem byl, takže vopravdu bych
453 ráda
454 K: takže se jí tam líbilo
455 P: určitě určitě
456 K: jo jo, tak to je super, em kromě teda tý český školy děláte něco cо by zlepšilo
457 její češtinu?
458 P: pohádky, mhm
459 K: a čtete nebo se koukáte? nebo oboje?
460 P: kouká kouká, č- čtení teda, to jí zatím nepletu že bych jí že bych jí eem
461 nechala číst, protože s tím má problémy v angličtině, ale pohádky jako je víla
462 amálka a tydlety starý pohádky, co eště já pamatuju, tak em tak vona je hrozně má
463 hrozně ráda a ráda sleduje pata a mata a z toho se teda moc česky nenaučí ((smích))
464 K: <no to ne ((smích)) to je pravda>
465 P: tam se moc nemluví
466 K: <to je jak krteček, nó teda> ((smích))
467 P: <krteček taky nemluví, nó toho taky má ráda>
468 K: no, dobře dobře, tak jó. a:m a: dyž byste měla náč zkusit třeba ohodnotit jejich
469 vztah k češtině? a jestli to nějak ovlivňuje tu vaší snahu o bilingvní výchovu?
470 P: em mělo by to ovlivnit víc, já myslím že v ona by ten zájem měla, eh protože pak
471 i když- říkam i když sme byli v tý školičce, tak se potom snažila, ale v tomletom
472 je zlobivá maminka, no
473 P: mhm mhm dobře dobře, tak jó. a:m a: co anglická škola do které chodí, hraje

3. Přepis rozhovoru – maminky (Petra, Liam, Jiří, Jennifer)

474 nějako roli ve vaší představě nebo snaže o to, eh, vlasně jí vychovávat bilingvně?
475 P: (...) já nevím abych pravdu řekla, já hm to nikdy nebrala jako součást toho (.)
476 já to dycky brala prostě v an- v anglický škole se bude chovat jako (.) jako
477 anglická holčička a: pokud bude mluvit, tak to je: to je prostě doma, jo, to je
478 prostě záležitost doma, protože žádná jiná holčička z čech tam v tý celý škole
479 není, takže
480 K: a není tam ani žádný jiný bilingvní dítě, nevíte eh?
481 P: netuším netuším
482 K: nevíte, mhm
483 P: všichni ty kamarádi co my s nima stýkáme tak sou to všechno anglický rodiče, až
484 teda na ty indy na ty indy jó, ee takže to je fakt to sou bilingvní a taky maj maj-
485 to sou dvojčata a ten chlapeček, ten mluví hezky, ee to je tamil, oni mluví ee ee
486 tím nářečím tamil, a eeme holčička stejně stará jako jennifer nechce mluvit, tak já
487 nevím jestli je tam taky jako ten rozdíl, že ty holky moc, jesi se stydí víc nebo
488 (..) těžko říct, ale ale sou voba ve stejným že jo, takže voni sou dvojčata stejně
489 starý, ee a jaktože jeden mluví jeden né (.) jo, no nevím
490 K: mhm mhm, to se ještě může taky změnit, asi nó. dobře dobře, tak jó. vy ste
491 říkala, že u jennifer úroveň češtiny je asi tak na tu jedničku, já sem tam dala
492 jako ten začátečník, jestli si to dobře pamatuju, mhm
493 P: ten začátečník. jako ona ona dyž si s ní budu dyž si s ní budu povídat na na
494 hodně voblíkni si kalhotky a todleto, tak to všechno bude rozumět, ale ji teď říkam
495 jí běž si do kuchyně pro prom pro miskú, tak to rozumí, že má si vzít miskú, ale
496 led, protože sem s ní nikdy nemluvila vo tom, aby si- tak vůbec neví co chci říct, no
497 K: jo, jo jo jo, takže dyž byste na ní mluvila, tak si myslíte z tý běžný mluvy, tak
498 kolik procentuálně si myslíte, že by třeba tak pochitila nebo co by rozuměla?
499 P: já bych řekla, že když bysme měli štěstí, že se jedná vo deset procent.
500 K: že by rozuměla deset procent?
501 P: že by rozuměla deset procent, že víc ne, že sme vopravdu na začátku, mhm. že
502 tas- ty ty slovička tam chybí. a nejhorší na tom je, že vona ehe (.) vona má i
503 špatnou výslovnost, eh, ona když po ní chcete aby aby nn něco vyslovila ty český
504 slovička, jí to nejde, jo ona zní jak manžel, jó vůbec jí to nejde přes přes jazyk,
505 no.
506 K: mhm, jasně dobře dobře, tak jó. eem a: a: v anglické škole učí se ještě nějaký
507 jiný jazyk nebo?
508 P: ne zatím ne, zatím ne. určitě určitě bych jí jako nechala, až bude starší, ale
509 zatím teda tam není ani možnost, zatím nabízeli akorát hudební nástroje.
510 K: jo, jo jo, dobře dobře tak jó. á má nějaké české kamarády?
511 P: má tys ty sestřenice, nó a protože to sou holky, který sou o dva roky starší,
512 jedna o dva jedna o čtyřy roky starší, vychovaný v anglii, takže přirozeně oni dyž
513 se daj dohromady, tak se baví anglicky (.) a bohužel žádnou kamarádku takle v
514 tomletom věku, ještě malinká na to, abych jí někde nechávala venku, že jo. no a
515 bohužel nikdo není takovej, aby ee to byla rodina, že maj takle malou holčičku a
516 můžou muže s ee, to nemá nó.

3. Přepis rozhovoru – maminky (Petra, Liam, Jiří, Jennifer)

517 K: jo, jo jo jasně dobře dobře. a ty sestřenice ty umí česky, nebo rozumí česky?
518 P: umí, ty sou- né tak jako jirka, ale protože tráví čas z s jejich babičkou, takže
519 ty se domluví jako jo. ta: ta čeština je taková st- taková tvrdá a eh ty věty sou
520 krátký, jo, ale rozhodně teda jako dyž na ně mluvím, tak rozumí, a odpoví, ale ale
521 ale limitovaně, ale rozhodně dál než jennifer jako
522 K: a to je teda vaše sestřenice češka a její manžel je:?
523 P: manžel je angličan, tak
524 K: dobře dobře. eem a má eště nějaké třeba ještě jiné možnosti mluvit česky, kromě
525 teda vás a jak s ní eště mluví jirka?
526 P: eem já (.) anglicky, já (.) protože on ví, že ona mu nerozumí, tak von von na ní
527 vůbec nemá čas, šesnácíletej kluk, takže
528 K: jo jo jo, tak náká interakce tam asi bude
529 P: vobčas jako jó, tam vidí že se že spolu dou něco, ně hrajou lego nebo něco
530 takovýdlehó, ale interakce v angličtině.
531 K: takže oni spolu jenom anglicky
532 P: mhm, víceméně
533 K: a vy na ní mluvíte- když byste to měla zase procentuálně vyjádřit, tak
534 jako eem (.) kolik na ní mluvíte česky kolik anglicky?
535 K: já bych řekla, že česky se snažím, ale musím si sto eh eh vylo- vyloženě
536 připomenout jako, tak eem a to si možná fandím, já bych řekla tak maximálně deset
537 procent, mhm a možná, že to si i fandím jako
538 K: jo, jo jo, tak jó, super. a:-
539 [...] ((mimo téma))
540 K: a: má eště nějaké jiné možnosti mluvit ee česky nebo vůbec slyšet češtinu třeba
541 od těch příbuzných? a případně třeba nějak často?
542 P: určitě dyž přijedou, stýkáme se jednou já nevím jednou za šest neděl, takhle eem
543 eeem babička volá na mm na ten faejs-
544 K: na skype
545 P: na skype ph:, takže slyší babičku, ale tak akorát ahoj bábi a: a a a už utíká
546 jako jó, protože- ale s druhou babi s tou anglickou, tý bude vyprávět, jó, takže,
547 jako mojí mamínu to hrozně mrzí, nó ale (.) teďko je to, je to těžký no.
548 K: mhm mhm a ona říkala, že se chystáte do čech teď taky?
549 P: v září pojedeme na štrnáct dní, no: no no.
550 K: v září, mhm
551 P: ale malá nejdede
552 K: nejede? ahá
553 P: no, měli sme jet spolu, ale je mi sme manžel měl operace oka
554 K: ahá, jo jo, tak to mě mrzí, to douf-
555 P: no, nevím jesli ste si všimla, takže sme museli překopat celý eh, celý
556 prázdniny, takže nakonec ne. s jirkou sme byli v: fčervnu a jirka ten je jede jak
557 dyby jel domů, ten jel i sám, sám zpátky z čech letadlem, no.
558 K: jo, jasný jasný, dobře nó, tak jó. a:m (..) tak jó, já myslím, že todleto je
559 všechno, já moc děkuju. je eště něco třeba: něco k náký otázce, co byste chtěla se

3. Přepis rozhovoru – maminky (Petra, Liam, Jiří, Jennifer)

560 vrátit nebo doplnit něco?
561 P: já se se nemůžu cejtit hůř jako jako matka, která měla naučit dítě česky, ale-
562 K: ((smích)), to se vůbec nemusíte cejtit špatně, to já vás nebudu nijak hodnotit
563 P: to já se hodnotim sama teďko eem, takže to mě hrozně mm hrozně mrzí, protože
564 ale vopravdu v tý době si to člověk neuvědomí eem, bych měla někomu poradit, kdo
565 kdo, tak vopravdu na to dítě, když ste spolu sami s tím dítětem, mluvte na něj
566 česky jó a aby se to aby se to naučilo, jinak pak ten ten čas najednou uteče a
567 zjistíte že ste mluvila a a najednou já sem to dělala jó vona rozumí, jo, jen nechce
568 mluvit, nó a nakonec sem zjistila že za chvílku no vona zas tak nerozumí, bylo to
569 takový jako, takový překvápko, nó.
570 K: jasně jasně
571 P: tak mam přivolat manžela?
572 K: nó, já myslim že jó, jenom ještě poslední otázka to je taková moje jako
573 záchranná, já vim, že ste nevěděla asi úplně co vod toho čekat, ale je něco co
574 třeba co ste čekala že se vás zeptam á nezeptala sem se na to?
575 P: hmmm, já bych řekl, že to máte teda připravený úplně skvěle že ste
576 K: no, to uvidíme ((smích))
577 P: že ste to vzala úplně vod začátku eeem vztahy mezi jeden druhým, ee očekávání
578 dob do budoucna, eh a a překvapilo mě že byst že bych- ň: nic bych nedodala, máte
579 to pokrytý
580 ((smích)) tak doufejme, že to tak bude teda, tak jó, tak moc děkuju.
581 [...] (mimo téma)

4. Přepis rozhovoru – maminky (Marta, Damien, Vanesa, Hellena, Julie, Rosalie)

- 1 [...]
- 2 K: když- kdyžtak začneme tím, řekni mi, jak ste se seznámili (.) s manželem?
- 3 M: v práci, já sem sem přijela na rok (..) pracovat s tím, že se vrátím ((smích))
- 4 K: a už si tady zůstala potom nebo si ještě jezdila do čech?
- 5 M: né ne, zůstala sem tady
- 6 K: už si zůstala, dobře dobře super, tak jó. eem a ty si byla vždycky doma nebo si
- 7 eště mezitím pracovala? dyž ste měli děti, tak předpokládám, že už si byla potom
- 8 jenom doma.
- 9 M: jenom doma
- 10 K: jasně, se čtyřma dětma, tó teda ((smích)) to je úplně, to je mi jasný, že to asi
- 11 nejde vůbec, to by člověk se přetrhnul no.
- 12 [...]
- 13 K: a: spolu ste: jak dlouho asi?
- 14 M: patnáct let to bude, v březnu
- 15 K: patnáct let jo jo. tak. řekni mi eště jak dlouho ses učila angličtinu předtím
- 16 než si přijela (.) do británie?
- 17 M: na střední škole, takže čtyři roky
- 18 K: mhm mhm a jenom na střední nebo ještě nějaký kurzy nebo něco takovýho?
- 19 M: ((kroutí hlavou, že ne))
- 20 K: ne ne, dobře. a sem si přijelá eeem pracovat jako: jako co?
- 21 M: přijela sem pracovat do komunity, která se menuje archa a je to eh pro lidi s
- 22 mentálním postižením. teďka jako se to hodně změnilo vlně za těch posledních těch
- 23 sedmáct let, ale eh, v livrpůlu ((míněno Liverpool)) zvlášť. bydlelo se s lidma,
- 24 jako s bratr- je to je to vopravdu komunita, je to jako komunita katolická.
- 25 K: to je zajímavý
- 26 M: katolická komunita pochází z francie, teďko jáš nevim ve dvaceti státech
- 27 K: to je zajímavý, no, tak (...) a v současnosti jak by si popsala asi úroveň svojí
- 28 angličtiny?
- 29 M: ((smích)) těžko říct.
- 30 K: ((smích)) když by ses- když by ses třeba chtěla držet tý škály co sem dávala v
- 31 tom dotazníču
- 32 M: já sem tam dala čty-čtyrku?
- 33 K: myslim si, že jó nó.
- 34 K: eee
- 35 M: ale jako otázka, jesli bych jako byla pokročilá nebo (.) velmi pokročilá, přže
- 36 tím jak člověk zůstane doma, takže ten jazyk se omezí jako v mnoha směrech, prostě.
- 37 K: jó, to říkala i anna nó, že to že ta její angličtina (.) už se horší horší, jak
- 38 mluví na ty děti jenom česky, teda a to to to i v práci předpokládám to používá
- 39 teda. dobře dobře eh a sou nějaký třeba:, já nevim, eem oblasti, kde jakó (..) si
- 40 myslíš, že máš ten jazyk lepší nebo horší?
- 41 M: mysim, že se jako všeobecná fajn, ale dyž by se došlo na určitou terminologii,
- 42 tak samozřejmě v tom jako budu (hah)
- 43 K: plavat, <jasně> ((smích)). dobře dobře, skvělý. eem (...) tak, to sme trošku

4. Přepis rozhovoru – maminky (Marta, Damien, Vanesa, Hellena, Julie, Rosalie)

44 probrali, tak já budu něco i přeskakovat. eem a vždycky ste: vždycky ste bydleli
45 tady v livrpůlu?
46 M: vždycky v livrpůlu
47 K: nebo ty si přijela ty si přijela tady rovnou do livrpůlu?
48 M: přijela jsem do livrpoolu a zůstali sme tady
49 K: a zůstali ste tady, dobře dobře. mhm, eem řekla bys-
50 [...]
51 K: a:m a když bys měla zkusit ňák eem trošku eem jako né shrnout, ale trošku popsát
52 ten váš život tady, co se ti tady na tom líbí, em v tý englilii, co se ti nelíbí, dyž
53 bys měla třeba srovnat život v čechách a v anglilii, jaký tam sou výhody nevýhody?
54 eem
55 M: mhm mhm mhm
56 K: můžeš se nad tim klidně chvíličku zamyslet třeba
57 M: já myslim, že už sem tady takovou dobu, že těžko se mi porovnává ten život,
58 přítomný život <v čechách>, jako to jde těžko
59 K: jasně, jasně, to spíš třeba jenom co co co znáš jakoby i z toho: třeba
60 kulturního hlediska, ee nebo i co se týče třeba výchovy dětí, jak si byla
61 vychovávána ty, jak ty třeba vychováváš svoje děti, jesli tam sou nějaký rozdíly a
62 M: tady sem takyto nedá moc porovnat, <myslim že> ((smích)) před třiceti lety jako
63 (.) to byl trošku jinačí standard=
64 K: já vim, že je to těžký jó
65 M: =a já sem vyrůstala na malinký vesnici a my sme teď ve velkém městě, takže
66 todlencto se taky nedá
67 K: a když bys měla vzít třeb ňáký kulturní aspekty jenom eeem, nebo i chování lidí,
68 co třeba se ti líbí eem co tady lidi dělaj nebo nedělaj a co lidi dělaj u nás a
69 nedělaj u nás, v čechách.
70 M: todle se taky těžko porovnává, bych řekla ee. dyž se člověk podívá na na věk,
71 kdy chodí děti do školy, myslim že čtyři roky, trošku předčasný, teda jako
72 K: jo, myslíš, že to je předčasný teda? mhm mhm. a oni nemají ee, já sem slyšela že
73 ta škola tak jako začíná hodně pozvolna, že to neni jako u nás takovej ten nástup
74 do školy a najednou se začneš učit.
75 M: je je to pozvolný, ten první (.) prvn rok teda rozhodně, jako. vlasně od těch
76 pěti jako už v lavici už seděj a teda soustředte se (..) eh, tady v tom jako a
77 dlouhý dny, relativně dlouhý, od devíti do tří, takže
78 K: nó to jó, to je delší, to je pravda. a eště něco, co by tě třeba napadalo jako
79 vůbec jaký sou rozdíly?
80 M: já myslim, že zdravotnictví mě (..) tady čekání na odborný lékaře, všeobecný
81 fajn, ale odborný lékaře to de do měsíců, do půl roku třeba. vanesu sem chtěla aby,
82 prže sem si myslela, že má dispraxii, šest měsíců, jo. a je to normální je to
83 standard.
84 K: a mysiš že je to tim, že je tady miň těch lékařů, nebo jakože je to celkově ten
85 systém?
86 [...]] ((odchází řešit spor dětí))

4. Přepis rozhovoru – maminky (Marta, Damien, Vanesa, Hellena, Julie, Rosalie)

87 M: ptala sem se manžela, jaká je moje (), říká krátká ((smích))
88 K: <jo jo, to sem slyšela> ((smích)) <ale tak spolu se domluvíte, ne? to je hlavní>
89 ((smích))
90 M: brzo brzo (ho budou opravovat) nejstarší holky. no a s tím zdravotnictvím jako,
91 třeba nebo(.) dvě holky maj problémy s ušima (..) a taky jako víš mhm, strašně
92 dlouho maj bejt třeba prohlídky jednou za šest měsíců (..) je to z toho automaticky
93 osm měsíců nebo něco jó, že strašně se všechno vléče (). nefunguje prevence
94 bohužel, zaměřujou se na to potom, prstě něco vypukne a začnou se s tím něco dělat
95 teda, ale
96 K: to já sem mysela, že zrovna ta prevence tady je docela funguje teda
97 M: no, né
98 [...]
99 K: eem, tak nějaký teda jiný výhody nevýhody eště co by tě napadlo, eh jako jesli
100 tě něco napadá jenom
101 M: no ohledně tý kultury jako nemůžu vopravdu, nevidim do toho protože ee
102 K: už je to dlouho
103 M: se podívám na kroužky jako, myslim že to velmi podobný, sestra bydlí v třebečíně,
104 děti sou jako vočeká- jako (skálu) plno cvičení a hudebky, ty hudebky myslim, že
105 lepší fungujou v čechách, ty hudební školy. jako výtvrka hm hm, balet, veškerý
106 nástroje, tady sou soukromý nebo soukromý hudební školy, ale nebudou se tolik
107 zaměřovat a je to docela drahý. jako jako mi přide
108 K: no, to věřim, nó, že to je asi asi trošku jiný teda
109 M: ale ale myslim, že ty očekávání, že děti prostě choděj do různých (..) x
110 možností, jako tady to taky jako trochu je standart, že to je až
111 K: jo jo, jasně. dobře, ne super super. tak dyby tě cokoliv ještě třeba napadlo, tak
112 určite se potom můžem ještě vrátit k čemukoliv vlastně, k nějaký otázce. dobře, je
113 tady něco, co co naopak třeba em, kromě teda toho zdravotnictví nebo toho co si
114 zmínila, je něco na co sis musela ještě dlouho zvykat nějak? nějaký jako věci co, já
115 nevim, třeba dělá manžel, protože je to typicky britský nebo dělá někdo jinej nebo
116 něco, já nevim třeba-
117 M: (hah) hlavní jídlo oběd a večeře, to mně trvalo nějakou dobu
118 K: jó, jo, tak to věřim
119 [...]
120 K: tak, eem, jo, říkali sme jesli něco na co sis musela dlouho zvykat, to si
121 říkala:
122 M: voběd
123 K: <jó ten voběd>, a eště něco tě napadá eeh nějakýho takovýho jako že extra co by
124 bylo třeba jinýho?
125 M: (asi nic) sprcha ráno
126 K: sprcha ráno, jo mhm
127 M: koupání se večer. člověk de do postele špinavej, to mě pořád přide (..) a nevim,
128 jestli to už nezačíná trošku trend i v čechách, já nevim
129 K: tó nevim, nó,

4. Přepis rozhovoru – maminky (Marta, Damien, Vanesa, Hellena, Julie, Rosalie)

130 M: (to asi záleží na) člověku, že
131 K: já vim, jak kdy, že někdo se radši sprchuje ráno, někdo radši večer, ale
132 M: todle ani není až tak
133 [...] ((mluví k dceři))
134 K: tak. eem dobře, eem je tady nějaká česká komunita vlastně v livrpůlu? stýkáš se s
135 nějakou českou komunitou?
136 M: vyloženě nestýkám, () že bych hledala, jako třeba přes archu, bydlí tam
137 pár (.) češek, ale jinak
138 K: a a co česká komunita v menčestru ((míněno Manchester)) nebo obecně dyž tady máš
139 kamarády?
140 M: přes českou školu.
141 K: přes českou školu, mhm
142 M: nedělám nic jinýho, to není šance.
143 K: jasně, jasně, nó, chápu, to chápu a jak často se třebas tak vidíte, když bys
144 měla třeba, já nevím em em, takovej ten třeba nejčastější co máš kamarády nebo
145 kamarádky
146 M: čechy?
147 K: tak em, jakkoliv, jako jesi jesi je třeba víc čechů nebo víc angličanů?
148 M: víc angličanů
149 K: víc angličanů, mhm mhm, a to vychází em předpokládám
150 M: já nevyhledávám čechy, () sme snad)
151 K: to spíš to spíš mě jak anna říkala, že že: jako neměla tak třeba takovou možnost
152 se seznámit s lidma z anglie, tak tys to měla předpokládám asi snaší, nebo? nebo
153 lepší?
154 M: myslim, že v tý práci, byl trošku jinem přístup, že to nebylo jako typická
155 K: jo, jo jo
156 M: v anniným případě by to bylo jako ofis wr:k ((míněno office work)), že je to
157 vlastně, ten komunitní základ je trošku jinačí, jako to je přes kostel a tady v tom
158 smyslu to
159 K: jo, jasně, jasně. a tam ee tam byly nějaký češi taky s váma?
160 M: byly tam taky nějaký češi, ale plno různých, eh (.) jako národností, od koreje
161 brazilie, němci, poláci, číňani nějaký
162 K: jasně, tak to muselo bejt zajímavý
163 [...] ((mluví česky k hrajiící si dceři))
164 K: takže bys řekla, že máš víc anglických než českých přátel. dobře a když- a s
165 těmi českými se stýkáš asi jak často třeba?
166 M: to by bylo ta česká škola relativně
167 K: ta česká škola, teda mhm, takže jako ten jeden jednou za týden, dobře. a:m, ty
168 si říkala, že nejčastěji používáte češtinu a angličtinu, když když teda máš manžela
169 doma a ste všichni doma, tak ee
170 M: to bude spíš angličtina (.) ale i když on není doma, chytanu se, že přeju do: do
171 angličtiny jako, u určitějch věcí jako třeba škola (.) nemůžu používat tu češtinu,
172 zrovna při tý matematice nebo něco už sem, je to specifický a že se to jako špatně

4. Přepis rozhovoru – maminky (Marta, Damien, Vanesa, Hellena, Julie, Rosalie)

173 překládá. jakože holky nemaj nemaj slovíčka, se to jako nedá běhat z jedný strany
174 na druhou. je to těžký no.
175 K: no, já tomu věřim, no
176 M: a nejsem taky (..) em dost přísná na to, že samozřejmě že ta (telč-) je anglická
177 televize, že jo, preferovaná
178 K: mhm, a ty máte nějakou českou-
179 M: nemáme, ale máme plno dividiček=
180 K: mhm jasně
181 M: =ale musí člověk vstát a strčit to do mašinky [...] ((mluví k dítěti česky))
182 M: no, takže jako (..) nemůžu říct, jako patrně ta angličtina je taková silnější,
183 ale jako, když bych se dívalo jenom na to co výde z mých úst, jako směrem k dětem,
184 i mohlo by to bejt jako půl na půl- no no ((pochybovačným tónem)) no jako není mhm
185 (..) těžko říct jako, (v přítomnosti jedný). myslimže angličtina je ten hlavní jazyk
186 jako
187 K: jo jo jo, takže angličtina je ten hlavní rodinnej jazyk v podstatě když ste
188 všichni spolu, až když a když ty seš s nima sama, tak je tak-
189 M: se snažim jako, řekla bych, že možná osmedesát procent
190 K: je čeština
191 M: by byla čeština
192 K: mhm mhm, jo jo, ne dobře, super super. a: sou nějaký situace, jak si říkala teď,
193 když spíš používáte teď češtinu angličtinu, jak si říkala třeba v tý matice, tak eem
194 nebo v tý škole, tak ještě třeba něco jinýho co?
195 M: třeba když budeme v přítomnosti angličanů, tak sem (..) spíš (..) třeba
196 nějak k tomu, že budu mluvit anglicky, jako třeba playgroup to jako že budu
197 K: jasně jasně
198 M: v přítomnosti damienový rodiny (..) bude to mix, budu na ně mluvit i česky, ale
199 není to jako stoprocentně čeština.
200 K: jo jo jo. a mix mixuješ to tím stylem jako, že řekneš třeba větu česky a pak
201 větu anglicky nebo tam-
202 M: no nepřekládám to, nepřekládám
203 K: nene to sem nemyslela, já sem myslela jako že.né né né jako že bysto překládala
204 ten samej smysl-
205 M: [...] ((mluví s dítětem česky - zopakovala po ní první slovo anglicky a na to
206 navázala v češtině))
207 K: nó ne, já sem myslela jakoby, eh, jestli mixujes jakoby dyž řekneš česky jednu
208 větu anglicky třeba jinou větu, nebo jestli mixuješ třeba i slovíčka v rámci jedný
209 věty třeba?
210 M: né, jak rozhodně čeština bude s češtinou, čeština bude s češtinou.
211 K: jo jo, dobře dobře.
212 M: <nebo občas na ně budu mluvit česky> a občas anglicky, je to takovej mišmaš,
213 hroznej
214 K: mhm mhm a: eem manžel ten s nimi mluví (..) asi jenom anglicky (..) předpokládám.
215 nebo taky někdy nějaký český slovíčko?

4. Přepis rozhovoru – maminky (Marta, Damien, Vanesa, Hellena, Julie, Rosalie)

216 M: taky česky taky, no.
217 K: mhmh a co třeba taklé
218 M: kde máš bundu? by třeba řekl, takhle
219 K: ahá, takže i třeba větu by řekl.
220 M: třeba i věty jednoduchou [...] ((mluví s dítětem česky))
221 M: jo von umí, umí jako. gramatika nebude-
222 K: no to si říkala, že asi na tu:, na tu:, jako že je začátečník si si říkala v tom
223 dotazníku
224 M: sem to tam psala, psala nó (..) klíčový slova bude rozumět, při nějaký jednoduchý
225 eem konverzaci. říká, že hellena na něj mluví víc česky, než než mluví česky na mě.
226 K: ahá ahá, to je zajímavý.
227 M: jako samozřejmě myslím si, že většinu toho co vona by říkala von by teda rozuměl
228 jako.
229 [...] ((komunikace s dítětem))
230 K: takže tó, takže takže s nima teda mluví i sem tam jako nějaký slovíčko nebo malá
231 nějaká eh snadná větička řekne česky. mhm mhm, no tak jo, tak to je zajímavý, supér.
232 eem a změnilo se to nějak, když eeem v průběhu těch patnácti let, co co ste spolu,
233 nebo vůbec od od té doby, co ste vlastně měli ty děti, tak-
234 M: myslím, že mu narostlo (..) množství podstatných jmen, který zná
235 K: a nebylo to: nebylo to že třeba, em, já nevím, ze začátku, když se narodila
236 rosalie, tak že by si mluvila ee víc jedním nebo víc druhým jazykem? nebo ()
237 M: no je pravděpodobný, že von slyšel víc češtiny, že jo, přže já sem byla (),
238 snažila sem se mluvit česky na děti, a von potom slyší nějakou konverzaci, že jo.
239 K: jasně jasně a v rámci toho, tvý komunikace s dětma, změnilo se to nějak myslíš,
240 tvoje komunikace s nima?
241 M: já myslím že, jako je to křivka člověk si je víc vědom, že mluví málo česky
242 [...] ((mluví s dítětem česky))
243 M: takže (.) jako výkyvově, nó.
244 K: mhm, výkyvově teda mhm
245 M: no čechy, měsíc v čechách nebo pět tejdnu, tak je pak člověk taky víc nabitej.
246 děti sou víc ochotný mluvit, potom v ten podzim třeba česky, takže je víc češtiny.
247 taky procházíme fázema jako dyž se čte čtu český knížky nebo když se to člověk
248 snaží dohonit, a pak nemá energii a trochu to opadne.
249 K: jasně jasně, tak to chápu, že to je asi těžký.
250 M: podle možností, tedka to bylo vázaný třeba člověk byl těhotnej a bylo někdy jako
251 je míň času. že relativně tedky by se to mohlo ustálit, že nebude víc, děti
252 ((smích))
253 K: no, teda, to je čtyři eště eště to to to si vopravdu nedovedu už představit, máš
254 můj největší obdiv teda už za ty čtyři.
255 M: uvidíme za deset patnáct let ((smích))
256 [...]
257 K: tak, půjdeme k jazykovému manažmentu. emm. mluvili ste spolu, ee, s manželem o
258 tom jak budete s dětma komunikovat ještě před narozením, bylo byla nějaká jako eem

4. Přepis rozhovoru – maminky (Marta, Damien, Vanesa, Hellena, Julie, Rosalie)

259 nějaký názor vyhraněný, nebo třeba něco, přemýšleli ste o tom vůbec nebo to prostě
260 jenom vplynulo ze situace?
261 [...] ((mluví s dítětem česky))
262 M: já nevím
263 K: nevíš, mhm mhm
264 [...] ((mluví s dítětem česky))
265 K: dobře, dobře á um, ještě předtim než, ee vlastně ste začali chodit do český
266 školy, tak ee, tak už třeba nejenom u toho , u u rosalie, tý první, ale jestli ste
267 plánovali vyloženě jako, nebo že to bylo jasný nějakým způsobem, že ty na ně budeš
268 mluvit česky?
269 M: myslim si že to bylo jasný, protože sme souhlasili s tím, že budou mít obojí
270 občanství, myslim, že z toho to vplynulo i.
271 K: takže si nepamatuješ, že byste o tom vyloženě třeba měli nějakou debatu?
272 M: nepamatuju vyloženě, ale myslim (.) nák tím, že patrně jako, bylo jasný, že já
273 se budu snažit mluvit česky na ně.
274 [...] ((mluví s dítětem česky))
275 K: jasně jasně, dobře dobře:, a: a myslíš, že sou v tom, nebo respektive nejenom ty,
276 ale i tvůj manžel, jestli sou v tom náká pozitiva a negativa mít takle jakoby
277 bilingvní dítě? nebo vychovávat děti bilingvně?
278 M: myslim, že rozhodně je to pozitivum.
279 K: a v čem bys viděla ty největší pozitiva asi?
280 M: já nevim, jesli sem to četla nebo mi to někdo říkal, že pokud děti sou vystavený
281 dvěma nebo více jazykům od narození, že to umožňuje lepší vývoj těch mozkovéjch (
282), že tady v tom jako dveře sou otevřené. třeba že z počátku sou pomalejší ve
283 vývoji toho jazyka a používání (jeho), a později to předhání, já na rosalie vidím,
284 že dyž jí bylo pět šest, možná čtyři pět, tak byla pomalejší, ale vona je-
285 [...] ((mluví s dítětem česky))
286 M: byla pomalejší, a vona byla jh jako nesmělá, protože tadyto nepomáhá, dr no,
287 neni jako objektivní obrázek tady v tom, ale (.) je to i teďka předhání, je
288 nadprůměrně, je nadprůměrně inteligentní. jako tady na tom je to i vidět, i na
289 vanese, že postupuje podobným, podobným tempem.
290 K: mhm mhm, nó tak super super, dobře. á myslíš, že sou v tom nějaký negativa taky,
291 kromě toho, co si zminila teda, že ze začátku to může bejt pomalejší ten postup,
292 trochu.
293 M: ani jeden z jazyků nedovolí vývoj do takový šíře (..) nezná, prostě neznaj tolik
294 slovíček, ani v češtině ani v angličtině, že to prostě omezenější, maj třeba že maj
295 dva, dyž by se ty dva jazyky daly vedle sebe, znají toho víc, než děti v jednom
296 jazyce, ale já nejsem schopná
297 K: to určit, přesně
298 M: jako, jako já kdybych s nima dělala stejný množství českéjch a anglickejch věcí,
299 ta škála nebude tak široká nebo ten záběr tak širokej.
300 [...] ((mluví s dítětem česky))
301 M: tadyc v tom je to omezený.

4. Přepis rozhovoru – maminky (Marta, Damien, Vanesa, Hellena, Julie, Rosalie)

- 302 K: mhm dobře. ty is říkala, že si něco přečetla o tom, eem, z toho, co si říkala
303 před chvíličkou, vlastně. tak zjišťovali ste si předem třeba nějaký informace o
304 bilingvní výchově předtím než, buď ještě než ste měli rosalie nebo vůbec v průběhu
305 toho, jak ste potom měli další děti?
- 306 M: já si myslím, že když rosalie byla malička [...] ((mluví s dítětem česky)),
307 nevím, jestli sem byla na nějaký jako vývojový prohlídce, prostě jedna z těch
308 pravidelnejch a dali mi vytiskli mi něco z počítače z internetu o bilingvníchch
309 nebo více jazykových rodinách.
- 310 K: a to vytisknul doktor nebo to byla nějaká, nějaký dětský centrum?
- 311 M: myslím, že to nebyl doktor, to bývá health visitor ((míněno health visitor)) nebo
312 no no no, jako že (.) je dobrý mít jeden systém, buď jako mluvit matka nebo i jeden
313 rodič, jedním jazykem druhých rodičů, nebo (.) prostě nějaký pravidla, vim, že tam
314 byly odkazy na tydlety věci, tady z toho
- 315 K: takže to vyšlo vyloženě od toho: od toho člověka, nebo od té paní, která vás-
- 316 M: myslím si, že sem to nehledala asi předtím, že rosalie rozhodně nemluvila v té
317 době, že ještě byla miminko. myslím, že v té době potom sem se dívala jako, vim
318 že mezitím bylo taky minimálně třicet procent toho jazyka, musí slyšet, to dítě,
319 aby bylo
- 320 K: aby mohlo bejt, jojo
- 321 M: což nevím třeba, jestli ty děti mají, když se podívám na to, škola a všechno
322 možný, během (.) normálního dne, když sou beze mě, jako je možný, že nemaj, prostě
323 těch třicet procent.
- 324 K: to se těžko odhaduje asi nó. to bys možný mohla vyzkoumat nějakým způsobem potom
325 jako jak kolik času, ale, nó, to je těžký, nó
- 326 M: to bych musela kolik hodin a kolik hodin strávěj na počítači nebo na tabletu s
327 anglickou knížkou (.) a že jako je pravděpodobný, že já nenaplním těch třicet
328 procent.
- 329 K: ((smích))
- 330 M: ((smích)) ((dítě nás rozesmívá))
- 331 [...] ((mluví s dítětem česky))
- 332 K: dobře dobře, a když sis zjišťovala, tak to bylo třeba jenom nějaký články na netu
333 nebo nějaký knížky třeba konkrétně?
- 334 M: články na internetu (nešla jsem do knih, jako)
- 335 K: dobře dobře, a v té český škole taky, říkali ste si někdy o tom něco=já nevím
336 um, třeba tohleto, tohle mě ani (.) to mě napadlo spíš až teďkon, jesi: jesi třeba
337 petra dává nějaký takovýdle informace: nebo jestli-
- 338 M: občas dává něco na facebook nebo vim, že byly nějaký otevřený dny, nebo že měla
339 nějaký vytisklý články, ne vždycky sem schopná to přečíst celý.
- 340 K: jasně, jasně, no času je málo ((smích)) takže něco takovýho i bylo i z její
341 strany vlastně z té český školy, dobře dobře.
- 342 M: a určitě měla měla něco vytištěnýho, nějaký studie o: bilingvní nebo nebo: (více
343 vícejazyčných)
- 344 K: dobře dobře, super, tak. um a: tvůj manžel měl nějakou představu o tom, říkáš,

4. Přepis rozhovoru – maminky (Marta, Damien, Vanesa, Hellena, Julie, Rosalie)

345 že nevíš, jestli ste se o tom bavili ještě před narozením Rosalie, ale: byla si to
346 ty, kdo si zjišťoval ty informace nebo ste to probírali společně nebo třeba i on
347 někdy s něčím přišel?

348 M: já myslím, že sme se o to bavili=on nedělal žádnou resérč ((miněno research)),
349 ne

350 K:((smích)) nó, ono to tak bejvá, většinou ((smích)) takže ste se o tom bavili spíš
351 jakoby z tvojí strany, že to vyšlo nějak a pak ste se o tom pobavili.

352 M: já vim, že on on mi on mi víc říká, mluv na ně jenom česky.

353 K: on ti to říká?

354 M: on mi to říká.

355 K: a proč myslíš, že to takle je?

356 M: je si vědom, že je to důležitý a prarodiče a další

357 K: ty to říkaj taky nebo(.)?

358 M: ne ne né, maj eh maj omezený jazykový schopnosti, aby děti mohly cestovat nebo
359 i=protože maj obojí občanství samozřejmě, takže-a trvalý bydliště maj u našich,
360 protože já mám oboje, že by mohli bydlet v čechách, takže (.) samozřejmě znají-li
361 češtinu, tak jim to otevře dveře k dalším <možnostem>.

362 K: určitě určitě, no. dobře, takže myslíš, že by si řekla, že máte stejný názor na
363 bilingvní výchovu?

364 M: mhm

365 K: mhm, není něco s čím byste si třeba jako=
366 M: ne ne není, jako rozhodně (málo)

367 K: =diskutovali ste o něčem nebo tak?

368 K: mhm, dobře dobře. a:m, znali ste předtím nějaké páry, jiné páry, které by
369 vychovávaly děti bilingvně nebo které by třeba mluvili o tom, že by chtěly
370 vychovávat bilingvně sv- svoje děti?

371 M: já myslím, že sme znali určitě [...] ((mluví na dítě)).

372 M: znali sme (.) lidi, který měli (.) byli různý národnosti a měli děti, takže
373 myslím že to bylo jasné jako, že to vše chceme (že to)

374 K: takže ste se třeba i: nějakým způsobem inspirovali u nich nebo ste to
375 prostě=jeno že ste je jenom znali tak?

376 M: asi ne do detailu, já myslím, že měli malý děti.

377 K: takže ne, ne nějak jako, nebo ste se třeba někdy i s někým, já nevim, o tom i
378 bavili nebo poradili, kdo měl kdo měl už takle (.) bilingvní dítě, jesli

379 M: ((výdech)) já vim, že já sem se bavila jako s lidma, myslím si, že Damien do
380 toho zas jako tolik nez- ((smích)) nedlobal ((smích))

381 K: a bylo něco, co třeba, já nevim, co tě překvapilo nebo co ti řekli jako že eem?

382 M: tohle je třeba jako roky předtím, než byly děti jako

383 K: ne, ehm, kdykoli kdykoliv vlastně co ste si (.) co ste si jako za celou dobu co
384 máte děti tak, nebo i předtím, mě zajímá jakýkoliv vliv vlastně na to: co všechno
385 vás mohlo ovlivnit, nebo: co ste si zjišťovali nezišťovali.

386 M: znám třeba páry, nebo i mám kamarádku, jednu, její maminka byla němka, tatínek
387 čech (.) a vona vůbec neumí ten jazyk nebo nezná=prže maminka nemluvila na ně

4. Přepis rozhovoru – maminky (Marta, Damien, Vanesa, Hellena, Julie, Rosalie)

388 německy. z tohodle důvodu sme si říkali, jaká je to škoda, že je potřeba aby
389 K: jo jo a oni žijou v čechách, předpokládám
390 M: žijou v čechách [...] ((mluví na děti))
391 M: mám i kamarádku, rumunka, tatínek angličan. nemluvěj na dítě, oni jsou teda z
392 maďarský mluvící eh části rumunská, nemluví, takže babička nerozumí, nebo kluk
393 nerozumí babičce, a tohle mě přijde strašná škoda, (teda)
394 K: to je hrozná škoda, nó to, jo to určitě.
395 M: ale jsem si vědoma, že (.) je potřeba udělat pravidla, aby se to nemíchalo.
396 K: mhm to určitě, to určitě, no:
397 M: [...] ((mluví na děti))
398 K: a: ty si říkala, že ste o tom až tak náh jako nediskutovali do hloubky, ale: teď
399 teď si vlastně zmínila ty pravidla. je něco čeho ste chtěli třeba dosáhnout? nákej
400 cíl, co byste si říkali, tak tohle bysme chtěli pro naše děti, aby uměly nebo?:
401 M: to vyloženě ne.
402 K: mhm mhm. spíš spíš, aby uměly prostě ten jazyk a byly schopný se rozmluvit-
403 M: aby rozuměly
404 K: aby rozuměly, mhm mhm. dobře dobře
405 K: a: ty si říkala, že vlastně holky mají (..) tu: češtinu tak jako na té dvojce
406 asi, což je tak mírně pokročilý.
407 M: jako těžko se to těžko se to dá
408 K: jasně, to úplně chápu, no, úplně chápu
409 M: prže voni nemluví teď vyloženě moc, jako. já nedokážu odhadnout (.) jejich
410 znalosti, co jako naukumulovaly přes tu přes tu školu třeba.
411 K: jasně, jasně
412 M: jako rosalie, tři roky je v český škole a to je jako otázka
413 K: rosalie zrovna jako když chce, tak tak mluví jako docela pěkně, nó, sice tu
414 výslovnost
415 M: vanesa má špatnou výslovnost protože špatně slyší, že jako že ty uší (sou na
416 tom) špatně.
417 K: no, tak to je těžký, to je blbý
418 M: julka třea mluví nej- nejvíc z nich česky, což mě jako překvapuje ale:, že je
419 nejmladší, jako jí je teprv pět pět roků, což samozřejmě jako nebude
420 K: tak možná třeba to: jestli-
421 M: což je jako otázka, jako jo, těžko se odhaduje, jak eh, jak čeština
422 K: nó, tak to by potom asi, já sem uvažovala, že bych že bych v rámci tý diplomky
423 ještě udělala nákej jako test a otestovala i ty děti, jaká je jejich znalost, ale
424 nevím ještě úplně jestli to (.) jestli to budu dělat ((smích)), takže tó, no. kdybych
425 to dělala, tak potom třeba, bys mohla mít aspoň náhou jako, nějaký prostředek na
426 to, jak to zjistit, nó, ale to eště to eště nevím teda. ale kdyby jo, tak bych
427 určitě dala vědět.
428 K: tak, oni už teda existují i teď testy pro děti ee češtiny a:, ale nejsem si
429 úplně jistá, jak to funguje, jestli si se to dá testovat někde na internetu nebo
430 jesi potom člověk musí někam jako, eh, přesně přesně co se dělá, nó.

4. Přepis rozhovoru – maminky (Marta, Damien, Vanesa, Hellena, Julie, Rosalie)

- 431 K: tak eem, když ste- když ste teda tedy o tom nějakým způsobem přemýšleli:, eem, i
432 když né třeba tak nějak jako hodně do hloubky, em (.) myslíš, že splnil ten tvůj
433 nebo váš přístup to, co ste čekali jako mmhm, nebo si čekala, že třeba holky budou
434 mluvit víc nebo rozumět víc nebo miň? no, mhm nebo si o tom vůbec přemýšlela?
- 435 M: mhm, já nevím, já nevím co sem čekala, nevím, co se čekala ah eh, procházím
436 fázema, kdy si říkám, jestli třeba ta česká škola má smysl, jako jesli to má smysl
437 investovat do toho čas, peníze a ten výsledek bude stejně stejnej za deset let
438 jako=myslim si, že uvidíme třeba za dvacet let, až budou holky velký, jestli budou
439 rozumět nebo chtít mluvit [...] ((mluví na děti)).
- 440 M: to je těžko říct jako (.) to očekávání ((smích)).
- 441 K: jasně, jasně, to já chápu, že člověk
442 [...] ((mluví na děti))
- 443 K: a: narazili ste na nějaký překážky, třeba něco co sis myslela že já nevím, bude
444 snadnějš, nebo bude probíhat nějak nějakým způsobem, nebo jiným způsobem?
445 [...] ((mluví na děti))
- 446 M: nevím vyloženě (.) překážky.
- 447 K: mhm. ty si říkala že (.) že julka tá, ta má tu češtinu nejlepší, tak éé (.)
448 holky třeba:-
- 449 M: bud- do budoucna jako vidim to tak, že bych byla ochotná, třeba loni (...)
450 mluvit mluvit česky
- 451 K: a když sou v čechách tak mluví? tak () ((něco říkám dítěti))
- 452 M: oni sou různý věky, těžko se to jako odhaduje přže to není na stejný (.) na
453 stejný rovině.
- 454 M: rosalie je ve věku, že si je víc vědomá, když třeba udělá chybu, taky je
455 naprosto jiná povaha než než vanesa, která to prostě hodí jako (.) do placu.
- 456 K: to je, nó, nó, to mhm, to je těžko odhadnutelný, to chápu
- 457 M: no rozhodně je to, pro ně je to druhej jazyk, samozřejmě [...] ((mluví na dítě,
458 použije i anglický výrazh hou hou hou - vztahuje se k obrázku k Santa Clausovi))
- 459 M: není to jednoduché takovéhle intervium, <to teda> ((smích))
- 460 K: ((smích)) <to mě teda-to já tě to nechci ((smích)), nechci vyčerpat ještě víc,
461 teda to mě mrzí> ((smích))
- 462 M: <jsem naprosto vyčerpaná>
- 463 K: ((smích))
- 464 M: [...] ((mluví na děti))
- 465 K: [...]
- 466 K: eee, dobře dobře. a: a proč ste přihlásili děti do český školy a jak bys řekla,
467 že se jim tam líbí nebo nelíbí?
- 468 M: aby se uči- přihlásili sme je, aby se učily česky.
- 469 K: <ahá, dobře> ((smích))
- 470 M: to je eem, mysim, že se jim tam líbí, nemají rády domácí úkoly, ani jedna ani
471 druhá. vanesa nemá ráda čtení, vyloženě, protože si je vědomá, že se jí to špatně
472 vyslovuje (.) a jí to nejde. ale což (.) ona nechce číst ani anglicky.
- 473 K: to sem se zrovna chtěla zeptat, jesli jí anglické čtení nevadí

4. Přepis rozhovoru – maminky (Marta, Damien, Vanesa, Hellena, Julie, Rosalie)

474 M: teď (..) teď jako poslední měsíc to šlo, do fáze, protože nechce opakovat slova,
475 která špatně ((nádech)) vyslovuje. ale pro ní ten problém s ušima je (..) prostě
476 nesutále jako v tom prostě je. takže pro ní je to jen, že špatně slyší, tak to
477 nebude vyslovovat objektivně jako jo.

478 K: a můžu se zeptat co přesně je ten problém, jestli je to náká jako=
479 M: tekutina v tom středním uchu, pře tady dávaj takový jako trubičky, je to malý
480 takový, takovou trubičku s dírkou, v tom bubínku, což pomáhá nejdřív teda vypustit
481 tu tekutinu, tu trubičku nechaj v tom bubínku, ten bubínek tu trubičku vyloučí po
482 devíti dvanácti měsících, a relativně, pokud tam není jako žádněj (..) větší problém
483 zatím, tak to dítě, to je vyrostlý trošku a žr ten problém už tam není, že ta
484 tekutina vlasně jako znemožňuje přenos

485 K: jasně, toho zvuku, určitě.

486 M: [...] ((mluví na děti))

487 M: jenže pro vanesu ten problém (..) prostě stále je, (ta trubička) v tom jednom
488 uchu stále je, že už teda tři roky a neustále se diskutuje, jestli-

489 M: [...] ((mluví na děti, které křičí))

490 K: děláte eště něco, co by zlepšilo jejich češtinu, mimo výuku v český škole?

491 M: tu a tam česká pohádka, což taky de ve fázích, že se víc čtou nebo se míň čtou,
492 nebo český pohádky, máme ódio ((miněno audio)) nebo na televizi, nebo český
493 písničky, český písničky do auta posloucháme docela často. nebo i pohádky jako
494 pouštíme.

495 K: a zpívaj holky taky rády nebo?

496 M: zpívaj, zpívaj

497 K: a zpívaj i český nebo to

498 M: taky to de fázema, teďka máme i knížky s českýma písničkama, procházíme (.)
499 používaj se=jako samozřejmě šlo by jako (.) zvětšit množství všeho. (to jako),
500 děláme domácí úkoly, jako vždycky se dělaj, ale eh (..) bylo by se to, no

501 K: tady nejde o to abych já tě nějak, to nemusíš ani sebe sama hodnotit, jó to, to.
502 tak eem (..) jaký bys řekla, to už sme teda taky trochu nakously, vono vždycky ty
503 otázkou dou tak jako trochu v kruhu jó. eem eem jaký jaký holky maj vztah k češtině
504 a: jestli to ovlivňuje nák vaší snahu o bilingvní výchovu?

505 K: je to těžký, já vim ((smích)), to takle posoudit, ale

506 M: vanesa nechce mluvit česky. taky to de fázema, jako si myslim, že dítě, jako
507 podle toho, co třeba dělaj tady v anglický škole, dyš je (.) dyš se učeť víc čist,
508 tak myslim, že to dítě nemůže jako eh zapínat jiné části mozku (jako), že to prostě
509 de pomalejc. a že vona taky si měla fázi v roce, vid', že si nechtěla mluvit česky.
510 jenže teďka je to trochu lepší, ale nechce vůbec čist, takže její s- její neochota
511 k: trošku působí na mojí snahu, musí se tomu poddat. u rosalie je to lepší

512 M: [...] ((mluví na děti))

513 K: no, takže vaneska teda, ta to má (komplikovaný)

514 M: rosalie, rosalie se dá a julka měla období teďka jako že se četly vyloženě (.)
515 český pohádky na spaní, že se se jako asi tři knížky sem přečetla, že to chtěla. a
516 teďka zase je na anglickejch, což je pro mě jako, je to těžký ((smích)) tady to.

4. Přepis rozhovoru – maminky (Marta, Damien, Vanesa, Hellena, Julie, Rosalie)

517 K: předpokládám, že je to těžký
518 M: mluvíme s babičkou na skypu, dvakrát týdně. nejsou moc ochotný, občas. a taky
519 rosalie měla období, že četla s babičkou knížku, že četla jí (.) knížku. a taky se
520 jí občas nechce, takže to jako zas (ty výkyvy) že to de ve fázích. tak doufám, že
521 po těch prázdninách bude člověk (víc znát), aby přitvrdil.
522 K: to snad to snad jó.
523 K: a ostatní holky? eee oni jsou ještě malinký teda
524 M: ty malý sou malý, jako julka je velmi ochotná a to to ta mluvená čeština jako jí
525 de nej- nejlíp, jako nejsnáž. nevím jestli to je jenom věk nebo povaha nebo jak se
526 to prostě povine, jak to bude za rok třeba nebo (.) za půl roku, ale zdála se nám
527 nejvíc ochotná, nejlíp mluvila, nejrychlejc prostě přepínala jako (.) že na mě
528 mluvila vyloženě jenom česky.
529 K: tak to je úžasný, super nó. em (.) hraje anglická škola myslíš nějakou roli ve
530 vaší představě o (.) bilingvní výchově dětí, a nebo (.) v té snaze je vychovávat
531 bilingvně, jakoukoliv nějakou?
532 M: ne ne
533 K: ne, dobře. mhm mhm, a: ty si říkala, že holky, eh jenom rosalie se zatím učí
534 francouštinu, že jo? a od kolika oni mají většinou tady ten druhý jazyk?
535 M: jír tři ((míněno year three))
536 K: od třetího, jo jo jo, dobře dobře
537 M: (kolik to bylo) sedm osm let
538 K: mhm mhm mhm, a: a ty si říkala, že eeem damien má taky francouštinu, tady v tom
539 dotazníku
540 M: eem i italštinu nějakou dělal. si myslím že
541 K: a: to předpokládám asi (.) se nějak jako neprojevuje=
542 M: neprojevuje neprojevuje.
543 K: ve vaší rodině, že byste (..) sem tam něco prohodil francousky třeba ((smích))
544 nebo
545 M: pamatuju si, že nedávno rosalie použila nějakou frázi, použila francouštinu, tak
546 to von jí opravoval, ale jako já nemám vůbec šanci, jako nevím
547 K: <jasně> a ty ses učila na škole jenom tu angličtinu?
548 M: měla sem ruštinu, měla sem ruštinu, patřím ještě do té generace
549 K: <jo jo>
550 M: [...] ((mluví na děti))
551 K: eeem, mají holky nějaký kamarády nebo kamarádky, se kterými by eee mluvily česky
552 nebo se kterými by mohly mluvit?
553 M: jenom přes tu českou školu
554 K: jen přes českou školu, mhm
555 V: já mám kamarádky (.) je poulický ((míněno polský, resp, že jde o Polku))
556 M: poulický
557 K: polka, <ahá> ((smích)) a mluvíš s ní někdy trošku česky? ((vanesa kroutí hlavou))
558 ne, dobře ((smích)) tak jó
559 M: [...] ((mluví na děti))

4. Přepis rozhovoru – maminky (Marta, Damien, Vanesa, Hellena, Julie, Rosalie)

- 560 K: dobře, eem á spolu mluví někdy česky taky? nebo je to?
- 561 M: převážně angličtina, převážně angličtina.
- 562 K: mhm mhm
- 563 M: rosalie občas, dyž si jako říkám mluvte mezi sebou česky ((mluví hraně
564 naštvaně)), ale jinak né, jinak je to angličtina.
- 565 K: a dyž bys to měla třeba procentuálně vyjádřit, tak eem, vim, že je to těžký, jo
- 566 M: devadesát pět procent angličtina, až tak jako.
- 567 K: jasně jasně, dobře, dobře dobře. eště nějaký jiný možnosti, třeba jak si říkala,
568 ta babička em nebo: jiný příbuzný, kde by mohli mluvit třeba česky (.) a jak často?
- 569 M: (to je vázaný) jenom prostě na to léto, babička tady letos byl- nebyla přes rok,
570 normálně by přijela jednou, asi.
- 571 K: jo jo (..) a ty máš ňáký=
- 572 M: já sem-
- 573 K: =ty si říkala, že máš sestru, vid'?
- 574 M: mám sestru a mám bratra. sestra mluví anglicky, bohužel, takže takže ona-
- 575 K: takže ona s nima mluví jen anglicky, když přijede třeba?
- 576 M: myslim, že ona se snaží češky, tady byla přesně před rokem. mluví s=česky, ale
577 je možný, že reaguje na to, dyž dyž mluvěj anglicky, protože rozumí dobře (.) a m-
578 její manžel taky rozumí dobře, takže (ten jako může) na jednu stranu.
- 579 K: jo, takže <zmařejná snaha, jasně> ((smích))
- 580 M: mamka umí trochu anglicky, takže bude něco rozumět, ale (..) jo.
- 581 K: jo, jo dobře. a jak častos říkala, že teda (.) asi dvakrát týdně s tou babičkou,
582 že se?
- 583 M: dvakrát týdně
- 584 K: mhm mhm. tak jo, super. a: (...) a ten vztah vlastně k češtině (.) to už sme, to
585 už sme říkaly, to už sme probíraly. je něco k čemu by ses chtěla eště vrátit? Něco,
586 něco, co sme třeba:
- 587 M: myslim, že ne
- 588 K: já myslim, že asi taky. možná jestli tě napadla ňaka eště taková t (.) k těm
589 počátečním otázkám, něco co jako se ti tady víc líbí nebo nelíbí. eh, jesli tě
590 třeba k tomu ještě něco napadlo, ale ale jak říkám, to spíš je na tobě asi
- 591 M: asi ne
- 592 K: ne, dobře. a: bylo něco, co sis myslela, já chápu, že si od toho rozhovoru
593 nevěděla co úplně očekávat, ale ale něco, co sis myslela, že se tě třeba zeptám a
594 nezeptala sem se?
- 595 M: mhhh <ne> ((smích))
- 596 K: dobře ((smích)) dobře, to je jen moje taková berlička, víš, kdyby něco, co bych
597 eště ňáký informace. dobrý, tak tak jo, já mám vlastně všechno, co jsem
598 potřebovala.
- 599 M: [...] ((mimo téma))
- 600 K: tak moc děkuju teda eště jednou, za všechno, za tvůj čas, za energii.

5. Přepis rozhovoru – tatínci (Daniel, Anna, Eva, Jaroslav)

1 DN: so you're translating or? ((ptá se manželky))
2 A: i don't know
3 K: no no no, that won't be necessary <hopefully>
4 DN:(good then)
5 K: ok
6 DN: so what're doing then?
7 K: um, what am i doing?
8 DN: yea, why're doing this?
9 K: Oh, why am i doing it.
10 DN: yea
11 K: it's for my thesis
12 DN: oh is it?
13 K: Yea, my diploma thesis, it's a research, so, it's about language management
14 in families.
15 DN: oh, ok
16 K: yea, in czech english families
17 DN: all right, good
18 K: um, oh, i'll be asking you mostly the same questions as i did with Anna,
19 DN: yea
20 K: so so, i've=anna mentioned in in in the:(.) um, survey i sent her that you:
21 are an underwriter
22 DN: i'm a risk manager
23 K: risk manager, yeah i was just wondering what it is=because i've heard the the
24 word but i have no idea what it means, so
25 DN: an underwriter is like somebody who makes decisions about risk
26 K: oh, ok. all right
27 DN: yea
28 K: so is it like an insurance company?
29 DN: oh(.) it could be an insur- well, underwriter could work for an insurance
30 company.
31 K: oh, ok
32 DN: but it's a (.) i work for a bank, so we make decisions, so underwriter makes
33 decisions like (that) for a bank
34 K: oh right, ok ok.
35 DN: decide whether to give somebody a loan, that's what an underwriter does.
36 K: right right, o:k, so you're the one who's making all the <important
37 decisions>
38 DN: i used to be, yea, i used to be. but not any more, i i (.) i manage accounts
39 now.
40 K: ok
41 DN: so customers, who have landed with the bank
42 K: ok ok, right ok, interesting ((smích)) good, ok. um: tell me how did you meet
43 with Anna?
44 DN: through a friend
45 A: oh ok

5. Přepis rozhovoru – tatínci (Daniel, Anna, Eva, Jaroslav)

46 DN: so she was um (..) she was with working with my friend's girlfriend
47 K: mhm: mhm mhm
48 DN: in (.) as an au pair
49 K: ok, right right. good. um: and how long have you been together?
50 DN: um, ten years?
51 K: ok, right ((otočila jsem hlavu))
52 DN: what?
53 K: i was just wondering if she is here or not. all right, good good.
54 DN: why? did she say something different?
55 K: no no no no, <but it's usually the husbands who say something different (not
56 the (.) not the wives, that's just you know>, the the ((smích)). the the
57 <regular thing that you can hear sometimes that husbands forget>
58 DN: yea
59 K: but it's ok
60 DN: 's all right
61 K: didn't expected you to ((smích)). ok, um: (.) have you ever learned any
62 languages?
63 DN: yea, french at school.
64 K: french, ok ok. um:, anna mentioned that she speaks, um in czech with the
65 kids, when you're present.
66 DN: yes
67 K: and the you kind of (.) get the idea?
68 DN: um:, i've picked a little bit=but
69 K: ok, and have you ever learn czech?
70 DN: no
71 K: no, ok, right. so if you if you should describe your knowledge (.) of czech,
72 uh, would K: you say that you're a beginner? or that you're-
73 DN: definitely.
74 K: ok
75 DN: yea
76 K: right. eh, good. have you ever lived outside of britain?
77 DN: no
78 K: no. right,um: are there any features of british culture that you like or
79 don't like.
80 DN: features of british culture? gosh, that's a, um
81 K: yea, if i can describe it that way (...) something you liked=like about
82 britain or something eh, some things you don't like.
83 [...]
84 DN: eh:, gosh, right ok (.) what do i like about british culture (...) i don't
85 know really (...)
86 K: well we can we can come back to that (.) later
87 DN: cool cool ()
88 K: that's fine, yea ok. um, what do you know about czech culture? like is there
89 anything you like or don't like about czech culture (.) from what you know about
90 it?

5. Přepis rozhovoru – tatínci (Daniel, Anna, Eva, Jaroslav)

91 DN: ehm, (...) huh hm (..) let me have a think
92 K: ok, that's fine
93 DN: let me come back to
94 K: if if you like, the the next question and would be (.) you know, comparison,
95 if there is something that, you know, something's better or worse in both
96 countries
97 DN: ok
98 K: and what are the disadvantages or adv or advantages (.) something comes to
99 mind
100 DN: eh
101 K: but we can we can, again skip this one and then
102 DN: uh, i'm not a big expert on czech culture, that's the uh-oh, i don't think.
103 um:, so it's gonna be quite difficult, but i'm, you carry on now (and i'll think
104 and i'll go along)
105 K: yea, that's fine, this is mainly from what you you know or experienced while
106 visiting
107 DN: yea, which probably isn't very much.
108 K: right, would you consider moving to czech
109 DN: no
110 K: no, ok, why not?
111 DN: because this, this is my home=well language more than anything
112 K: mhm
113 DN: language and employment
114 K: ok
115 DN: so, i um don't, i couldn't learn enough of the language to (.) to be able
116 to, ehm, to get the career progression that i've got here.
117 K: ok: ok, so you don't think that, you know you wouldn't be able to function
118 without the czech language.
119 DN: no
120 K: ok, ok ok. um: are you in contact with the czech community in manchester?
121 DN: no
122 K: no, right
123 DN: umum, well it depends what you mean by=do i know czech people (.) yeah i
124 mean, know some of A's friends and from czech school.
125 K: and do you'd, do you just know them that (.) you know just say hello or do
126 you=would you go=
127 DN: no
128 K: =regularly with her to have a drink or something=
129 DN: yea
130 K: =or do some activities together?
131 DN: yeah i would say so, yea
132 K: ok, so you consider them their frie- your friends?
133 DN: yeah
134 K: ok
135 DN: yeah

5. Přepis rozhovoru – tatínci (Daniel, Anna, Eva, Jaroslav)

136 K: and have you got any good friends among them? or is it just?
137 DN: um:, i hope, huh, i don't know (.) huh, i suppose so yeah. yeah, one or two.
138 K: so, ok, so would you go: (.) and do something with them without anna?
139 DN: i have done in the past year, with the kids, yeah.
140 K: good, ok, um: what language is the most often used in your family?
141 DN: it this family?
142 K: yes yea (.) when you're all together
143 DN: um: (..) english. english, because that's what the kids will speak.
144 K: ok
145 DN: so between us it's probably, yeah, it's probably more english.
146 K: so that's between you and the kids? or when you're all together?
147 DN: um: well, because the kids speak english, anna will speak to the kids in (.)
148 czech, but they will generally speak in english, so obviously i'm speaking
149 english as well, so that will probably makes it the (..)
150 K: the most yea
151 DN: the most spoken. yeah.
152 K: ok ok, right. um: (...) so:, you mentioned that (.) anna is speaking to them
153 in czech=
154 DN: yes
155 K: =so, do you think that is it only czech or?
156 DN: yes
157 K: ok. eh (..) good alright, um: (..) did you talk to her, um:, about the
158 languages you will use to communicate with the: with the children before they
159 were born?
160 DN: ehm:, tudududududu ((tichý zvuk při výdechu a přemýšlení)) possibly, not
161 at a great length.
162 K: ok
163 DN: but yeah, it was probably mentioned.
164 K: was it different (.) before eva and jarda were born? or was it was it the
165 same with both of them?
166 DN: was it the same as in (.) what language there were spoken to?
167 K: yea no, what what, what was the idea, like (.) were you communicating? um
168 DN: no it was the same
169 K: it's the same, ok
170 DN: yeah yeah
171 K: ok ok. um:, so you planned to raise bilingually.
172 DN: yes, yeah.
173 K: why?
174 DN: ehm, so they can keep in touch with people (.) in the country and
175 communicate with the family, with that side of the family, pretty much (.) and i
176 suppose it gives them an opportunity to go on and live there if they want to.
177 K: mhm mhm
178 DN: in later life (.) but yeah
179 K: right
180 DN: yeah

5. Přepis rozhovoru – tatínci (Daniel, Anna, Eva, Jaroslav)

181 K: and do you think there are any other positives or negatives to the- to it?
182 DN: ehm: well, it get gets frustrating because i don't understand what she's
183 telling them.
184 K: mhm mhm
185 DN: you know, things like discipline and you know, (.) just getting along
186 generally in a day, i get quite frustrated because i don't, you know, <i don't
187 understand what she's saying to them>.
188 K: ok, yeah
189 DN: and when you want to know what there, what she's saying to them to try=if
190 you need to be, um (.) if you need to be (..) on the same wave length, do you
191 know i mean?
192 K: mhm mhm, yeah yeah
193 DN: if you need to be saying the same things to them, but you don't understand
194 what she's saying, so you cant=
195 K: yeah, right
196 DN: =so you can't be consistent if you don't (.) know what=
197 K: yeah
198 DN: =the other one is saying.
199 K: yeah yeah yeah, i understand what you mean. so have you ever thought about
200 (.) learning czech?
201 DN: <gee> i haven't got time.
202 K: <ok>
203 DN: I only have time to do what i can do.
204 K: ok
205 DN: at the moment, so no.
206 K: that's that's, yea
207 DN: no, i wasn't great with languages at school anyway so.
208 K: mhm, mhm, right ok. um: (.) did you do some research (.) about the (.)
209 bilingual bringing up?
210 DN: no
211 K: no, ok, um: (.) when you were talking about it, before the kids were born or
212 even after=um, did you have the same ideas, the same opinions (.) about this?
213 about (.) raising them?
214 DN: um: (..) yeah i think so.
215 K: mhm, ok
216 DN: yeah
217 K: do you still have the same ideas and opinions?
218 DN: yea
219 K: ok
220 DN: yea
221 K: so nothing has changed, eh, in that matter
222 DN: not particularly (.) it's, you know, it's (.) i'm supportive of it but (.)
223 yeah
224 K: mhm
225 DN: <huh>, at the end of the day, <she can talk to them in whatever language she

5. Přepis rozhovoru – tatínci (Daniel, Anna, Eva, Jaroslav)

226 wants to>.
227 K: <ok ok>
228 DN: so, <it's tah>, <i can't stop her anyway, even if i wanted to so
229 K: <ok, huh, ok> um, did you know any other couples that would raise children
230 bilingually?
231 DN: yes.
232 K: a:nd
233 DN: yeah, well befo:re (.) before they were born?
234 K: yeah, um:, that would- you know, that might influence your decisions (.)
235 about what to do, what not to do
236 DN: i don't know actually. Did the (.) did the (plank) speak czech? ((ptá se
237 manželky))
238 A: who?
239 DN: did the (plank) speak czech?
240 A: no, she didn't really speak czech. (and)
241 DN: eh, yeah, so yeah yeah. did the it influence us? not particularly
242 K: ok
243 DN: no
244 K: all right, good. u:m (.) um, what's your approach to bilingual um bringing
245 up? is there some-
246 DN: what's my approach?
247 K: yeah, is there something in particular
248 DN: um, i haven't really got one
249 K: oh ok, ok
250 DN: cause i'm not the one that's that's speaking their language
251 K: right right
252 DN: um
253 K: so there's nothing in particular you want them to achieve or, um: (.) no idea
254 that you would like them to, you know, to to
255 DN: not especially.
256 K: ok, ok.
257 DN: i mean, yeah, you want your kids to be able to communicate. if you're
258 talking about english (.) which of course is my language (.)
259 K: yeah
260 DN: you want them to communicate properly at school.
261 K: mhm mhm,
262 DN: and, um, not affect their education. but eh it doesn't. being bilingual
263 doesn't, but (.) that was on my mind a bit at the start.
264 K: ok,
265 DN: but
266 K: so were you worried about it?
267 DN: a little bit, yeah.
268 K: and about the (.) fact that they won't be able or might not be able to
269 communicate properly?
270 DN: or that they would be slow in developing (.) english because they've been

5. Přepis rozhovoru – tatínci (Daniel, Anna, Eva, Jaroslav)

271 spoken (chain)=check.
272 K: and are you still worried about it?
273 DN: no. ph, it was it was (.) it wasn't true so, that's fine
274 K: ok ok, yeah all right. u:m, have you experienced any problems? u:m, you know
275 that (..) other other friends maybe who have, just english?. or en, you know,
276 just english friends who would (..) speak just english at home
277 DN: had i had any problems what with, with the children?
278 K: oh, when it comes to, yeah yeah, when it comes to the, ehm languages and um
279 other things
280 DN: no i don't think so, it wouldn't really affect anybody or any friends or
281 anything like that.
282 K: ok, mhm, u:m, was there anything that you expected to go one way but turned
283 out to
284 DN: ehm
285 K: to go some some other way?
286 DN: (...) i didn't expect them to pick it up so well.
287 K: ok, mhm
288 DN: i didn't expect it to be suc- to be that successful to be honest, because i
289 didn't know (.) as if
290 K: and you mean successful with english or with czech?
291 DN: with czech
292 K: with czech, ok so
293 DN: it was my concept of bilinguals not particularly (.) cause i'm english we
294 don't need (it), we're not very good at languages, so. i didn't think they would
295 pick it up (.) but
296 K: oh, all right, so you thought they would have problems with learning czech?
297 DN: mhm
298 K: ok, that's interesting, yeah.
299 DN: mhm
300 K: ok good, u:m. why why did you decide to: enroll them to the czech school?
301 DN: why did i decide? i didn't decide. <heh>
302 K: <ok, that's valid answer too> ((smích)) <ok>. so so when anna told you that
303 they will start czech school what did you think about that?
304 DN: fine, no problem, it's good for them.
305 K: ok, ok ok
306 DN: yep, i'd i'd i take them to czech school, which is (away from us), so i've
307 not got an issue with it, it's nice.
308 K: ok, good. ok. u:m do yo do anything else to improve their czech? apart from
309 the classes in the czech school?
310 DN: no.
311 K: no, all right. u:m, do you know what's your children's attitude to czech
312 language? (.) u:m
313 DN: um:, the younger ones (...) eva's (.) she's too young to have an opinion
314 about it.
315 K: oh, ok

5. Přepis rozhovoru – tatínci (Daniel, Anna, Eva, Jaroslav)

316 DN: but jarda i think is getting (...) i noticed he gets a bit frustrated by (.)
317 by it. not overly so, sometime (he's like he speaks) english. but that's just
318 more of a five year old's attitude, more than anything serious.
319 K: right, and does it affect you, your efforts, i mean, your A's to raise them
320 bilingually, somehow?
321 DN: no, i don't really i don't really consider myself to make any effort (.) at
322 raising them bilingually, because i (.) i just speak english to them, so it
323 doesn't affect me at all.
324 K: ok ok, yeah yeah, u:m
325 DN: i it's no effort for me to speak english. obviously
326 K: ((smích)) <yeah>, of course it's natural for you, yeah. u:m, do you think that
327 the english school plays any role in in you know, in your (.) combined effort to
328 to ((smích))
329 DN: in bi in being bilingual? um:, i don't know actually (.) i don't think so
330 K: mhm
331 DN: but (.) because you're not there, i don't i don't know what influence it
332 has.
333 K: right
334 DN: um (...) i don't know, i don't know how i would know.
335 K: mhm ok ok
336 DN: i don't think they're unsupportive, but it doesn't really come into (.) it
337 wouldn't really (.) enter the classroom would it, there's no reason for (.) for
338 it to come up at school.
339 K: right right ()
340 DN: but they wouldn't they wouldn't they wouldn't, it's just that (.) there
341 there's no reason for it to come up in the classroom. but they wouldn't wouldn't
342 have a problem with it (.) or they don't have a problem with it i'm assuming, i
343 can't- i don't even know if they know or not.
344 K: ok, this this question-
345 DN: unless jarda's told them, i don't know.
346 K: <ok>
347 DN: ask him (to speak czech) i don't know, which uh, isn't out of the question.
348 K: right right, are there any:- i actually didn't ask this question to um A,
349 (this was)-
350 DN: um don't know
351 K: is there any other kid that would be bilingual in in school, in their school?
352 doesn't have to be czech, it's
353 DN: no no, but i don- um (.) i'm not sure actually.
354 K: ok
355 DN: just tryin' think (..) (might be one with a foreign parent)
356 K: might actually ask this anna this one
357 DN: um (...) are there any other foreign parents? (..) ((řiká polohlasně, spíše
358 pro sebe)) i've not heard anybody speaking another language in the playground.
359 K: mhmh
360 DN: you know when you pick them up or you drop them off, so (.) i'm thinking no.

5. Přepis rozhovoru – tatínci (Daniel, Anna, Eva, Jaroslav)

361 (.) a:h, no actually there's a couple of chinese.
362 K: ok
363 DN: know the the there's some chinese kids. not sure they are chinese (...)
364 asian.
365 K: asian, <ok> right right, um: would you like them to learn any other
366 languages? because anna told me they don't learn anything yet.
367 DN: they will do it, they will do at school.
368 K: mhm
369 DN: yeah, i'm assuming they will learn french and probably something else as
370 well.
371 K: mhm, mhm mhm
372 DN: no no, i have no problem with it, it's fine.
373 K: um: (...) we kind of, um talked about this one, but um, what do you think is
374 their level of czech knowledge?
375 DN: czech language knowledge or cultural knowledge?
376 K: both of them.
377 DN: um, it's difficult to- it's difficult for me to know this, when you don't
378 speak it you don't know really
379 K: right
380 DN: you know, i i don't know how good they are because i i don't know what good
381 is.
382 K: right right right
383 DN: so, i don't (.) i don't know.
384 K: and what what about the culture, if you could maybe try to?
385 DN: it's to to be to too young really.
386 K: ok
387 DN: to pick up cultural things and they're not there, they're not there very
388 often (.) i mean (.) whether they pick things up at school at czech school i
389 don't know. nah, i i don't think yet, but they will do i they will do.
390 K: mhm mhm
391 DN: i mean they don't really know about british culture yet, so they're not
392 gonna.
393 K: yea, i guess it's
394 DN: it's not really
395 K: it's not conscious
396 DN: be a few years (about) i'd think
397 K: mhm mhm, ok right good. um, do they have any czech friends?
398 DN: yeah
399 K: yeah, do you think they're speaking czech or only english with them?
400 DN: um, do they speak in czech with them? (...) i've not heard them speakin'(.)
401 in czech. (..) generally no, generally it's english, but
402 K: mhm
403 DN: i couldn't be certain all the time, i'm not always around.
404 K: right right, ok yeah. and eh, do they have any other opportunities to speak
405 czech? apart from family and others and the czech school?

5. Přepis rozhovoru – tatínci (Daniel, Anna, Eva, Jaroslav)

406 DN: they speak a little bit to each other
407 K: in czech?
408 DN: yeah
409 K: ok, that's interesting
410 DN: little bit
411 K: anna didn't mention that
412 DN: a little bit, yeah, my mum said it a couple of times, that (.) they they've
413 could they've said things they want something in czech and mum's like (.) i
414 don't know what you're talking about
415 K: <ok>
416 DN: and one of them just told them what it is
417 K: ah ok ok
418 DN: but i think it was only the (the other) time.
419 K: ok, u:m, right, um (..) can we go back maybe to the questions we left out.
420 DN: about culture?
421 K: <yeah>
422 DN: what do you like about brit- eh british culture?
423 K: yeah
424 DN: oh
425 K: or if you can just compare these two from what you know of course about the
426 czech one and the english one.
427 DN: sport
428 K: mhm
429 DN: i like the sport in english and then (.) and i don't really i don't really
430 understand the czech sport that well.
431 K: ok ok
432 DN: um (...)
433 K: ok, are there any-
434 DN: it's a pretty obvious one like the language but um, it's it's too obvious
435 K: is is is there anything like, you know, from day to day things that you know
436 for example anna does and you know it's czech?
437 DN: food
438 K: yeah
439 DN: i'm not really that bothered about the food
440 K: yeah
441 DN: i like some of it
442 K: mhm mhm
443 DN: um
444 K: any holidays maybe=or things that (...) you know it's czech or (.)
445 DN: how how do you mean?
446 K: i don't know, for example the ways some some things are done in some way or a
447 different way. if there's something like that.
448 DN: oh, they take their shoes off
449 K: or do you thing that anna is is doing everything in the, you know, the
450 english way or (.) or is it (.) or it never occurred to you-

5. Přepis rozhovoru – tatínci (Daniel, Anna, Eva, Jaroslav)

451 DN: a lot of the time, yeah
452 K: -that it might be
453 DN: yeah, i think she is she (..) she is doing quite a lot in (..) in the english
454 way.
455 K: mhm
456 DN: difficult yea, cause you just don't concentrate on it-
457 DN: oh, yeah
458 K: day to day. (..) you know. it just passes you by
459 DN: mhm mhm
460 K: and do you celebrate any of the czech holidays?
461 DN: nah
462 [...]
463 K: well, i think that's actually all i need to know.
464 [...]
465 K: right, is there anything that eh, you want to, you know, expand on, you know
466 or or anything you want to (..) you know, any question you want to come back to
467 apart from this one.
468 DN: no, i don't think so.
469 K: ok, um, is there anything that you, probably you didn't expect anything, but
470 is there anything expected me to ask and i didn't? ask about it
471 DN: i wasn't sure what you're gonna ask actually.
472 K: <yeah>
473 DN: so i, no i don't. i haven't really thought that much about it. what're you
474 going to-
475 K: <ok, i was just wondering>
476 DN: no no, it's a good question, but (..) no i don't think there would there are
477 some
478 K: ok

6. Přepis rozhovoru – tatínci (Aaron, Gita, Michaela, Ema)

1 K: aho:j, dobrou noc ((smích)) ((děti, které si hrály ve vedlejší místnosti
2 odcházejí spát))
3 AR: sorry-
4 K: that's ok.
5 AR: gita (haven't even) explained to me what's the interview going to be about
6 K: a:h right,ok so i'll i'll tell you, i'm writing a master thesis
7 AR: mhm
8 K: about language management in czech-english families
9 AR: ok
10 K: yeah, so, that will be (.) most of the questions will be about that, um (.)
11 and about you and you know the cultural kind of background ehm and about gita of
12 course and your and your kids, so
13 AR: ok
14 K: yeah, so u:m, if you maybe want to start with telling me how did you meet?
15 AR: ehm, we met in the states
16 K: ok
17 AR: we were working for a nonprofit organization for people with learning
18 disabilities in the community.
19 K: ok
20 AR: and um, gita have been (..) brought over as a highly qualified person to
21 work in a very unqualified position.
22 K: oh ok
23 AR: i was a i was the friend of one of the people who worked in the houses i
24 went to, i got (in) (whereas) she went through the agencies and everything (.)
25 the the chairman of the company i came in through a friend of my interview
26 directly with the direct residential services (.) so, yeah, and we met very
27 shortly after that.
28 K: ok, right right, so how long have you been together?
29 AR: since, eh july two thousand and six.
30 K: oh ok
31 AR: that's when we (.) we've known each other since, what november five, but
32 we've been together since july six.
33 K: oh, ok, that's great. right. u:m, tell me about your language competence,
34 have you ever learned any languages, have you ever learned czech?
35 AR: no, my <mah>
36 K:((smích))
37 AR: only what my girls have taught me.
38 K: ok ok
39 AR: i am just sickeningly typically british.
40 K: <ok>, <what does that mean?>
41 AR: i, well i think a beautiful way of summing up foreign language exposure in
42 my generation was i walked into um my very first (.) foreign language lesson, at
43 the age of eleven years old, in my second, my first year of secondary school (.)
44 we walked into a french (lab) because my half of the school was starting with
45 french the other half was starting with german, so (it was) completely random

6. Přepis rozhovoru – tatínci (Aaron, Gita, Michaela, Ema)

46 what you might get.
47 K: oh, ok
48 AR: and then, there was a picture of- do you know fawlty towers? ((oblíbený
49 britský komediální seriál ze 70. let))
50 K: no
51 AR: it's a british sitcom set in a: in a little bed and breakfast hotel,
52 K: ok
53 AR: um and there's a waiter there called manuel from spain (.) and basically he
54 was abused by his boss basil fawlty, played by john cleese, it was all very
55 slapstick
56 K: ok ok that sounds interesting
57 AR: but there's a picture of him, eh, just getting hit round the head, hitting
58 the spanish waiter around the head and underneath it has a subtitle you don't
59 have to learn another language, you just have to shout a little bit louder-
60 K: <a:h ok, i think that's universal>
61 AR: and i mean, you laugh you find it funny, but you walk into (.) but
62 unfortunately that is the british attitude, and that was very clear when i
63 walked into (..) my lesson, that we're not even taking it seriously.
64 K: ok
65 AR: and, i mean that stuck with me (.) and a sense of (.) embarrassment and
66 public shame, national (.) sorry, national shame, i didn't find it sad that the
67 british don't have more (.) they don't care about learning another language, so
68 K: yeah, well you don't have to, that's the thing, yeah
69 AR: but no, that's the attitude. more people now speak chinese then english
70 K: yeah, that's true that's true,
71 AR: =but we think we're the dominant language.
72 K: yeah, right ok, so you, you did start learning french but you didn't
73 continue, or?
74 AR: well i took it up to gcse ((míněno GCSE - General Certificate of Secondary
75 Education)) level-i have c in french and german, so
76 K: so you did learn both french and german?
77 AR: i i have, yeah, i i learned french for five years i did german for four
78 years
79 K: well, that's quite a lot
80 AR: to a (.), yeah bits have stuck with me, it's like the girls, well míša has
81 french at school so i've been able to teach her a few phrases, which i
82 remembered from twenty years back, ehm.
83 K: yeah, yeah
84 AR: um, but yeah, we do yeah, we do teach we did teach and we do teach, i think
85 it's coming in early now, but at the time it was (.) ehm, too it felt too
86 (light), because potentially you only have to do eh two years and then you could
87 drop it.
88 K: ah ok
89 AR: but part of me wanted, i suppose part of me wanted to keep it up, so i did
90 french and german, and (..) and my other gscs ((míněno množné číslo GSCE))

6. Přepis rozhovoru – tatínci (Aaron, Gita, Michaela, Ema)

91 K: ok, right yeah, that's great. u:m, how would, u:m, i don't know if you've
92 seen the survey i sent (it was like a) little maybe five minutes survey i sent
93 to um gita before.
94 AR:(no,)
95 K: ah, there was there was, nah that's fine that's ok, no worries. um there was,
96 um a scale from one to five, one is a beginner five is a native speaker, where
97 would you put yourself with your knowledge of czech? language
98 AR: one
99 K: one?
100 AR: to be perfectly honest, i have a few phrases, but it's mostly baby czech.
101 K: mhm mhm
102 AR: um, the best the what i use most, um i mean with the girls the most, is ja
103 nemluvím česky.
104 K: <oh, ok>
105 AR: for me. or muj česky strašný, that's-
106 K: <oh, hah, ok>
107 AR: -that, that's the sort of level phrases. i i have a (.) i have a slightly
108 better passive czech, i i can understand perhaps a little bit more than (..) is
109 initially evident, but i can't converse (..) in czech at all.
110 K: right, right ok. ok then, u:m you um you didn't live outside of great
111 britain, the states or have you ever lived anywhere else?
112 AR: um, i've only lived in the uk and in the us.
113 K: ok ok, and how long have you lived in the us?
114 AR: it was just a- well i had an eighteen month visa (.) for work and travel and
115 because gita did have a proper visa, and i (..) i couldn't get another visa to
116 go back to work, ehm i travelled under the visa waiver program fo:r (..) three
117 months, so it was almost two years that i was there.
118 K: right right, ok. u:m now let's talk more about the british and czech culture,
119 u:m if you can (.) try to: (.) somehow, um assess it or um compare it, what do
120 you like about british culture, what do you like about czech culture, what you
121 don't like about either of them, where do you think are the advantages or
122 disadvantages from what you know.
123 AR: um (...) that's a broad reaching question.
124 K: <yeah>
125 AR: um, i like the (.) as strange as it sometimes feels to say, the
126 multiculturalism in britain, i (..) the fact that there is an internationally
127 recognized czech school in manchester, the fact that you can walk through (.)
128 any city center in britain and hear, huh ((zakašlání)) two or three different
129 languages within a five minute period. the the breath of eh, food and culture-i
130 mean i was chatting with a colleague about um ramadan and um () um (fatah),
131 just just the last week, so we do have a wonderful mix. i mean, hah, all
132 evidence to the contrary i think we are very accepting people, other than the
133 usual vocal idiots.
134 K: yeah yeah, <hah>
135 AR: um, all too too vocal unfortunately. the downside is i hate the vocal

6. Přepis rozhovoru – tatínci (Aaron, Gita, Michaela, Ema)

136 idiots, unfortunately, i hate the british culture that you need a scapegoat for
137 everything, and at this moment in time it just seems like we forget the
138 immigration and migration is a necessary part of any economy, um, that and i
139 wish it wasn't just sort of feel like it's autumn all the time, ah

140 K: <right>

141 AR: i i really miss my seasons from boston, i really miss that there's proper
142 snow and there's proper sun.

143 K: yeah yeah

144 AR: or, one of the things that i love about the czech republic is that they have
145 proper snow and they have <proper sun> um (.) culturally (..) i like the (.) it
146 seems strange to say, because i said i don't like it about the british
147 mentality, but i like that almost (down the low) mentality in the czech
148 republic. they not felt the need to buckle under and go with the euro, which is
149 turning out to be a brilliant um advantage to them, i would say, at this moment
150 in time. um i like the fact that for a (.) a predominately quite a left wing
151 country, and so many (.) so many of my friends whom i speak to are left-wing,
152 forward thinking people, they hated the the fact that they've got a socialist
153 president. um, possibly more about the personality than the politics.

154 K: <yeah> i think so, <yeah>, (<it's more about the personality with this one i
155 guess>)

156 AR: so, it is, and being a british man i love the fact that i can (.) earn some
157 money in england and then pay, but the equivalent of one pound to start a ()
158) in manchester and get five pounds to start a () in the czech republic,
159 that's a never a bad thing, but ehm generally i love the fact that it's not
160 centralized it's ehm, there there's a great feel community which i think perhaps
161 comes out the fact that there is more the the flats are still more in use and th
162 there is a community feel to to the czech republic even in the cities like
163 ostrava where it's it it's quite spread out, but it's (.) all connected by the
164 the the public transport. which i also love, i love the public transport system,
165 i think it's brilliant. i think we've missed so many tracks in the uk, and one
166 of the things which has come out of the (.) the former eastern bloc countries is
167 this fantastic organization of public service, and including the public
168 transport which (.) is just phenomenal, and when you see cities like manchester
169 struggling to get the metro link going. and then you go over to somewhere like
170 ostrava prague, i presume any czech city and you do have this really well
171 connected, you can get anywhere in the city, the the idea of that, you pay for
172 fourteen minutes, you don't pay for a to b, that's that's the only thing which i
173 find weird.

174 K: yeah, <hah>

175 AR: sorry i've rumbled.

176 K: no, that's that's that's good, great yeah, you can just (.) just talk away,
177 <hah>

178 K: good good, ok. u:m, when it comes to family life maybe, is there something
179 that you could, you (.) want to compare (.) some some advantages or
180 disadvantages or some just different things? is there something gita does that,

6. Přepis rozhovoru – tatínci (Aaron, Gita, Michaela, Ema)

181 you know it's czech or you know it's english.
182 AR: um (..) i don't know cause we do, just we've raised the children as us and
183 and i don't (..) because of my work pattern, um, i don't have a lot of close
184 friends particularly, i have my children during the week and i have my work
185 during the weekends, so i don't really get to compare families as such so, my
186 family life now is how i see my family life when i was a child, so i think of
187 our family as the same value, um, the the dynamic is different because my dad
188 worked nine five job like normal people, um, so i suppose in some ways we share
189 the workload a bit more, um which i which i suppose contributes to the fact that
190 i know a lot of czech, the czech families we do you know find it a bit strange
191 that i (..) do a lot of the cooking, i do a lot of the housework, so perhaps
192 there is a more traditional view in the czech republic that the woman takes care
193 of the children in the house. but that's anecdotal, really, i don't have enough,
194 i don't have anything to back that up really, cause obviously we're not in the
195 czech republic and most, all i get is the czech school people quite kind stunned
196 that i can cook.
197 K: <yeah, hah> ok, so you do stay at home during the week and you take care of
198 the of the of the girls and-
199 AR: since míša was born, because i work for the NHS ((míněno National Health
200 Service)) and i'm a shift worker, i've been able to eh arrange that i
201 predominately work friday through monday. so, ehm, it used to be that tuesday
202 was our family day, when we'd all be off work. gita was wednesday thursday
203 friday, and my mum would look after the girls on friday.
204 K: mhm mhm
205 AR: so we've been able to do that with the girls (..) and not bee- no one's been
206 paid to look after our children (from the) (..) with the possible exception my
207 mum (nearly pays me for not having her arm twisted at her back is). so the the
208 girls, would just loved, and then they went off to nursery when (..) slightly
209 cheaply, the government places kept (in) fifteen hours a week, but at the same
210 time (..) you're talking three years old and they need that social interaction
211 they won't just get from friends and acquaintances. so, that's how we've chosen
212 to raise our children. um, if that pattern's gonna change, i don't know now,
213 ema's going to primary school in september we'll see, that's how we've worked
214 (..) that's how our (..) that's how's been my view on family life that there is
215 nothing more important and (..) my children come first. my job is to provide for
216 my children and my social life is not existing.
217 K: <ok, all right, good good, ok>. um, right, would you consider living in the
218 czech republic (..) ever?
219 AR: eh yeah. ehm, if, but again going about the last question, if it was the
220 best thing for our family. and (..) we'd always said that, gita and i in our
221 discussions (..) and whether she ever believed me, i don't honestly know
222 ((smích)), but gita has had some low points and, throughout our time here. and
223 there was, yeah i think it was perhaps a serious consideration. ehm and i'd
224 always said if it was the best thing for the family, and even if that meant that
225 gita was absolutely miserable here and wanted to go home, then (..) her being

6. Přepis rozhovoru – tatínci (Aaron, Gita, Michaela, Ema)

226 miserable would be bad for the family so, yeah we would go there and (.) that
227 being considered, that would be a consideration.

228 K: mhm mhm mhm

229 AR: if i became a (sec eh, what (..) TEFL this is) teaching english as a foreign
230 language, teacher for the rest of my life i-

231 K: yea TEFL yeah yeah

232 AR: just, i can't see how i'd turn out but ((smích)) i guess, i can't see i
233 can't see myself doing that, but-

234 K: ok ok

235 AR: it would be interesting.

236 K: ok, right right, yeah ok. um are you in contact with the czech community
237 around here?

238 AR: ehm ((zabarveno pochybností klonící se spíš k negativní odpovědi))

239 K: and if so, how often?

240 AR: as my work allows, it's like i do come to, eh czech school, that is when i
241 can as i'm working saturdays, it makes it very difficult so, i've probably been
242 maybe only five six times this year. and, but having said that, we went skiing
243 in february with patricie and anna (.) and that that was nice so (..) i am less
244 so because of my own limitations on my time, but i think it's (.) so important
245 that the girls have that influence in their life, that they know about their
246 mother's background and culture and language as much as they know about their
247 father's, so

248 K: ok, that's great, yea. um, and d'you know any czech people around here, do
249 you have any czech friends that you, you mentioned patricie and (..) do you do
250 you, is there anyone, and you also mentioned that your social life is non-
251 existent

252 AR: limited

253 K: limited, yeah ((smích)), so is is there someone you would consider a good
254 friend who is czech, or?

255 AR: eh, in as much as regard as i have any friends, ehm, i th i sort of touch
256 base with people, pick up where i left off so, in that regard, (yea) going on
257 holiday with patricie and anna, ah, my now ex-brother in law, unfortunately, i
258 had a very friendly relationship, while we were over there i would go out with
259 him.

260 K: mhm mhm

261 AR: um, there's also, um, a czech family who lived in glasgow some time and in
262 ostrava, so we go and see them, and yeah ah, i genuinely enjoy. they (.) it
263 seems strange that these are the people that i've picked on, but these are the
264 people that (.) when we say we're going to see, i am sort of (go on yeah).
265 whereas sometimes it's just me and gita's friends and family, but these are the
266 people that i've been able to (strike pulling quit)

267 K: all right, ok ok. righ, um, now let's go more to the language ehm part of the
268 question-

269 AR: oh sorry, she'd kill me for not mentioning it, but my old housemate
270 kristyna, gita's best friend, and we, we <lived together> for like a year

6. Přepis rozhovoru – tatínci (Aaron, Gita, Michaela, Ema)

271 K: oh ok
272 AR: but it's not current, but i could never talk about czech friends and not
273 include kristyna, so
274 K: <ah, ok, right>
275 AR: sorry kristyna if you ever read this
276 K: ((smích)) <i'm sure she won't, ok> good good, right. let's let's go to the
277 language um part. um, what language is most often used in your family?
278 AR: eh, english
279 K: when you're all together.
280 AR: mhm
281 K: english, ok. and when you are alone with the children?
282 AR: english in the mix of really bad czech.
283 K: <ok>
284 AR: i know they say that the second language, you shouldn't you use the second
285 language, because all you will do is teach bad habits, but (.) i do use what
286 little czech i=partially it's me practicing.
287 K: mhm mhm
288 AR: and míša's now at the competency where she'll correct me, which is
289 <brilliant, somehow i find it easy to be corrected by my six-year-old>. so, yeah
290 it's it's very mixed, it's not conversational, but it's (.) we do use it, even
291 if little bit.
292 K: ok, if you could try to put like a percentage to it.
293 AR: i'd say maybe between five and ten percent of the conversation.
294 K: ok, right right
295 AR: predominantly it is english but, phrases, numbers, like tonight when i was
296 telling them to go upstairs, it's nahoru it's not go upstairs, it's (.) so.
297 certain phrases have been replaced in my head with czech phrases, which have
298 <skipped that part of college> and all of a sudden i shouted pozor down the down
299 the mental health ward and everyone was like aha hm hm((zvuky a grimasa údivu))
300 K: ((smích))
301 AR: but, that's yea-
302 K: that's interesting
303 AR: that's maybe five, maybe five to ten percent
304 K: ok, all right ok. and u:m, what language does gita use when, ehm when you're
305 when you're all together?
306 AR: she will address the girls in czech
307 K: mhm mhm
308 AR: and and (.) address the family in english, so i'd say (.) predominantly her
309 (.) she would predominantly speak english, because i won't be there and i won't
310 be included, but when she's solely addressing the girls it's czech.
311 K: ok, all right. when, um, before the girls were born, um, did you talk about
312 (.) how (.) languagewise are you going to raise them, what kind of communication
313 (.) you know how, how will you use, what what languages will you use, have you
314 talked about it before they were born?
315 AR: i don't ever remember a specific conversation. i (.) but, i've always been

6. Přepis rozhovoru – tatínci (Aaron, Gita, Michaela, Ema)

316 (...) very clear on (.) that i will want them to speak czech, obviously gita was
317 as well, it's her native language she will want that for them, so (.) yeah i
318 don't think we ever specifically had a conversation about it, but we both knew
319 that we wanted them to be bilingual for for them.

320 K: ah, right right, ok. um, do you see any positives or negatives to, you know,
321 raising your children bilingually?

322 AR: i see no negatives at all, to be perfectly honest. and, hm well, selfishly
323 every so often, mommy will give an order or a command, and i was like i have no
324 idea what that was

325 K: ((smích))

326 AR: i don't know if it's something i need to enforce later or, so that's a
327 slight negative, but there are so many positives, that that there's there's been
328 a research recently that bilingual people are less likely to suffer from
329 alzheimer's disease because of the brain's constantly analyzing, they'll be more
330 able to pick other languages, they'll have a better understanding of english
331 based on a comparative.

332 K: mhm mhm

333 AR: yeah, i see only positives to my children being bilingual, to be perfectly
334 honest, other than the occasional this (.) embarrassment to myself.

335 K: <ok>

336 AR: perhaps, but that's really <a minor thing>

337 K: <ok> good, um, right right, did you research, um any information about how to
338 bring up your children bilingually?

339 AR: u:m no, i know gita's probably read a couple of articles and things like
340 that and (.) and she's, she generally brings these articles to my (.) attention
341 and i i'll look through them and (..) but i won't say we specifically did any
342 research. i know (.) we have, kristyna previously mentioned, that has a masters
343 in (her) pedagogy, so, that's (.) i suppose we dis- perhaps discussed it with
344 them, so maybe that's where we got the idea of, eh(.) the dominant, you should
345 speak your dominant language, so not to give a bad grammar

346 K: ah yeah

347 AR: but, i could've pick it up anywhere, it's just stuck in my, there's no
348 specific research, on my behalf anyway.

349 K: right right, ok. and she she, u:m, she is um, she lives here?

350 AR: no, unfortunately not, kristyna still lives in boston.

351 K: oh in boston, ok ok right. and th have you known any other couples that would
352 raise children bilingually?

353 AR: well, eh kristyna has an american husband, so they will do it-and then

354 K: and then, here in the uk?

355 AR: ehm, other than (.) eh people me i've met through czech school and things
356 like that, the majority of the people i've known in the past would be single
357 language families, th- well there's pavla and ken in london and they're english
358 czech, um

359 K: is it the distant cousin? or?

360 G: yeah it's gita's (.) i don't know, someone from the same village ((smích))

6. Přepis rozhovoru – tatínci (Aaron, Gita, Michaela, Ema)

361 K: <ok>
362 AR: (as sometimes described)
363 K: she did mention some distant cousin of cousin of someone, who lives in
364 london.
365 AR: so, but other than that it's mostly work colleagues perhaps who, em, say
366 english pakistani couples and things like that, where they've, where they'll
367 raise children speaking native languages as well but (.) eh mostly it's been
368 single, it's been single language couples or czechs who've (.) had couples of
369 (..) and (.) or (.) that's prior to meeting the various families from czech
370 school.
371 K: well, this question was aiming for (.) um, apart from (.) the information
372 itself, um if you've ever seek any advice from someone like that.
373 AR: not really, no.
374 K: ok
375 AR: other than (.) conversations probably with kristyna, but that again (.) none
376 of us had kids at that stage, we've all had our children since we unfor-
377 unfortunately parted ways.
378 K: yeah yeah ok, um, you said that before the girls were born, you didn't really
379 have a discussion about it, but you had some kind of ideas about it. u:m, did
380 you, even when after the, um, after the girls were born, have you always had the
381 same ideas about it, or was there any time that you, you know, you thought this
382 should be done this way and gita would think something else.
383 AR: ehm
384 K: again languagewise
385 AR: no, i think, languagewise we've always been pretty consistent that (.) we
386 have to give them the opportunity to (..) gain (.) maximize their skills in each
387 language, there's, there's that (.) gut fear in (newer) time which sort of goes
388 well are they gonna be held back at school, or if they're going through, say an
389 english educational system as they are then, ehm, would it hold them back in
390 their understanding of english? but (.) once we saw put that irrational fear to
391 bed=maybe we did actually, maybe gita or i did actually do some reading on
392 that. but, once we put that one aside, there was no, there's nothing but
393 positives to it and we, i think, we've always wanted, well i know, i know i
394 have, we both wanted them to have brilliant, the best language skills they can
395 have.
396 K: ok, right, um (.) we covered that (.) is there, ehm well, as you've kind of
397 already touched to, you know the answers to the following question but, is there
398 any approach, um, or any goal you want to achieve, um with them.
399 AR: um, that they can be comfortable here or (.) in the czech home, ehm. there
400 was a moment that i recall from when míša was quite young, and it was me and her
401 grandma, czech sorry czech grandma (), we went to a nursery, and um, and
402 EV((míněno jméno babičky)) and i can't really communicate, and (.) míša (.)
403 could understand EV, but she couldn't speak well in english, nor could she speak
404 well czech, and there was a fear in (.) um well gran- babi's eyes basically,
405 where, she's like how do i communicate with this child, how do i understand what

6. Přepis rozhovoru – tatínci (Aaron, Gita, Michaela, Ema)

406 she wants even if she just goes to the toilet, so i want the go- the ultimate
407 goal for me is for them all to just be comfortable whether they're here, whether
408 they're there, and, yeah just to be comfortable in their homes, (is it) they
409 have a home here and they have a home there. it's just for them to be (.)
410 comfortable and happy wherever they are.

411 K: ok good good, right, um: (..) um the= this question's connected to, again to
412 the previous one. um, did your approach, um came up to your expectations?

413 AR: ehm, i thi- i would say it's working. um i'm not, i don't think gi- gita
414 certainly seems to (.) tell me that they're doing really well with their um,
415 (on) their own (folks, gita away happily)

416 K: [...]

417 AR: you know i am informed they do really well in czech and that seemed to be,
418 the best evidence to me it was when their grandparents came over couple of
419 months ago and, yeah they were able to communicate. a couple of days to (.) to
420 get over that self-consciousness about speaking czech, but, that, as i sort of
421 like to think of that like a light that switches, that switch where you can,
422 certainly in míša's brain now, she can go oh i need to speak czech now right and
423 she will speak czech and she'll flick it back when she needs to speak english.
424 that's yeah, that that i think is the proof to me that they're doing well.
425 school reports say she's doing brilliantly in english, and grandparent report
426 seems to think they are doing well in czech, so i'm really happy.

427 K: ok, that's great yeah, ok. um and have you experienced any problems, anything
428 gone or turned out differently than you expected?

429 AR: ehm, i would have liked to have thought my language skills would have
430 improved in time with the girls' and (..) they just haven't. if i'm honest i,
431 there's a strong element of laziness so far there i haven't gone (out), there's
432 a phrase book on there which has possibly been there for the last three months,
433 completely untouched. um, so yeah, there's a part of me who thinks i've got to
434 find the time to do a proper (.) it's probably gonna have to be classroom based
435 czech course, because i can't-

436 K: so you want to do that? learn czech

437 AR: yeah, i've i i personally think i'm pig-ignorant of being able to talk to my
438 in-laws. and they don't have to speak english, they don't live in england. it it
439 is rude of me to, it's british of me to assume they should, ehm, so the onus is
440 very much on me. and soon my kids are going to be talking to each other in czech
441 and <plotting against me, so>

442 K: ((smích)) <gita did mention that>

443 AR: <so, there is and element of self-preservation there as well>

444 K: <all right>. but she also she also mentioned that, um, you tried to take in
445 some kind of internet course or something.

446 AR: i tried to, i've looked to loads of different (.) access courses and i keep
447 looking ongroupon ((míněno Groupon - slevový server)) for courses and rosetta
448 st- rosetta stone ((míněno vzdělávací agentura Rosetta Stone, která nabízí
449 internetové jazykové kurzy)) is apparently the only one which i can find which
450 is czech and that's about (.) two hundred and fifty quid ((slangový výraz pro

6. Přepis rozhovoru – tatínci (Aaron, Gita, Michaela, Ema)

451 libru)) or something ridiculous, but the majority of the courses offered are
452 what britain seem to think of dominant languages (.) well the romantic language
453 is german and, occasionally you get a little bit of farsi and chinese thrown in,
454 but you don't seem to see the eastern european or or the slavic languages
455 included at all, in these things so, i'm finding my access to it (.) for someone
456 who can't just go off and do the course, becoming really problematic.

457 K: right right, well if if you want, i'm sure that the czech eh school is trying
458 to open a course for adults, it's been, patricie told me i think, she was trying
459 to do it, she has been trying to do it for some time and and, um, the two girls,
460 i think they did teach to to, um czech, not czech but to partners of czech czech
461 ladies, so i think there is a possibility. i don't know what's what's going on
462 now, but it's just like

463 AR: no, that would be superb if they come up.

464 K: right, um (.) does the english school play any role in your efforts to raise
465 the girls bilingually?

466 AR: ehm, sort of. ehm they don't (.) i explained to them more about czech (..)
467 little things. ehm, we got (..) i tried to avoid them getting in trouble, so
468 things like girls please always talk about a bubble blower. there's a bubble
469 blower, at school do not talk about bublifuk, it will be misheard, you will get
470 in trouble.

471 K: <ok>

472 AR: so, it's, never never exclaim loudly really in czech, these are all bad
473 things to do in an english house. um, so i speak to the school about these
474 things but they, i mean there's a- gita informed me that they have an (.) a
475 language board, saying hello in all the different languages and they got the
476 accent wrong on like hello in czech.

477 K: <ok>

478 AR: is it a dos dosí dosly? no, it wouldn't be dobrý den

479 K: dobrý den, yeah

480 AR: well i'd have seen dobrý den, but i'm sure it's not that, it's not that one,
481 but there was a, gita told me there was a grammatical error, on the board, so
482 it's brilliant ((řečeno ironicky)). so the school doesn't aid them in
483 development of czech, but i'm at least a little bit happy now that they're doing
484 other languages, they've done a french day recently, they had the french
485 ambassador apparently, which was not actual ambassador i don't think, an
486 ambassador to a college or something. so that was, so i'm glad that languages
487 are coming in more in the british educational system now, cause i think that,
488 once you get the rhythm of one language it should be easier to pick up
489 others=especially in such a formative age, i think that'll help, but
490 specifically in czech no ().

491 K: <ok> right and why did you decide to enroll the girls to the czech school?

492 AR: ehm, it was gita's decision, ultimately, and, which i fully supported, and
493 because it, i think it again it it bleeds into that being comfortable in the
494 czech republic. if they're exposed to as much czech as possible and as much of
495 the czech culture as possible, um, then they will obviously be more comfortable,

6. Přepis rozhovoru – tatínci (Aaron, Gita, Michaela, Ema)

496 in the czech republic. and, whereas we can talk about (.) language, gita can
497 talk to them in czech, things like, that exposure to: ehm the education side of
498 things and, ehm, the cultural side of things that that they, the chris- the
499 difference in the christmas festivities, and things like that, that's not
500 something we would do as theatrically at home, but obviously (.) they get that
501 feeling of how it would be back home, whilst in czech school, so, yea, it was
502 that exposure to the czech culture and, normalizing it, so it doesn't feel like
503 when you go over like, this is different.

504 K: yeah yeah

505 AR: you know it's your home you shouldn't feel like that, so.

506 K: and do you think they like it there?

507 AR: the czech school or the czech republic?

508 K: eh, the czech school

509 AR: czech school, yeah i think they do, yeah, um, there's a timidity and soon
510 there's going to be a fatigue, and i think míša, we (sort socks) at school, six
511 days a week counting, is the only, the only downside to it that i can see. but
512 ehm (.) nah that's, yeah they do enjoy it. sometimes they need a kick to get
513 moving, so, you know it's time to go into that class! but other than that

514 AR: good good, ok. um, do you do, um, i mean, you or G, do you do you do
515 anything else to improve their czech apart from the czech classes in the czech
516 school?

517 AR: ehm, they have the czech story books, they:, we have czech TV, um well,
518 czech programmes on DVD, unfortunately včelka mája has been, um, replaced by
519 this god awful maja the bee, um and tiny (pop) now, so they will want the newer
520 one rather than the czech original, so that's a bit of a shame, but-

521 K: ok (there's no)

522 AR: oh no, don't look at it, it's horrible. it's all computer generated and
523 singy dancy routines.

524 K: ok, right, so, what would you (.) say is their attitude to czech language?

525 AR: um

526 K: and (.) do you think it affects your efforts to raise them bilingually?

527 AR: i think they see it as a positive thing, i think the shy about it, but
528 that's just because of (.) eh, a lack of confidence in it and, so all of a
529 sudden when grandma appears on skype talking to them in czech, sometimes it can
530 be a bit of a step back, for the first five or ten minutes in the czech school
531 they'll generally respond in english. but when (.) they are comfortable with in
532 it, when they click and i think that's just something that's going to become
533 more and more natural to them as they get older, so. i think (..) i don't think
534 they have an attitude towards it, i think they are comfortable with it, it's
535 just, it's just how mummy talks, and how daddy, daddy talks, differently
536 sometimes.

537 K: ok, good. yeah, um, do they have any czech friends?

538 AR: from the czech school, um. their cousins, they always love to see their
539 cousins via skype or in person. um (..) and (.) well, yeah, they have the
540 friends in czech school who they go and see, but again-

6. Přepis rozhovoru – tatínci (Aaron, Gita, Michaela, Ema)

541 K: and what language-

542 AR: it's british czechs, so it's (.)

543 K: ok, yeah yeah

544 AR: if they go to say, if they go and see anna's kids, they will probably end up

545 speaking in english, because, um, i get the impression that kids are more

546 comfortable, that is their primary language unfortunately in that age, so it's

547 easier for them to talk like that, but if they go to one of the czech families

548 where there's not an english influence in the house, i think perhaps there'll be

549 more czech spoken. so (.) and then when we are in the czech republic, when

550 they're not talking to daddy, they'll talk with the czech children in czech, so,

551 they do have that (.) ability to switch. not completely, not fully, it takes a

552 few minutes again like anything but, they do.

553 K: ok, good good, yeah yeah.

554 AR: i think i think that covers the czech friends.

555 K: <ok> good, right, um, i think that you mostly answered this question already

556 but, do they have any other opportunities to speak czech? um, you mentioned the

557 cousins, um, the families, is there anything else (.) left to add?

558 AR: not really, i think that that is to whom they speak czech at the end of the

559 day, all the czech (uses) and myself to a very minor degree.

560 K: mhm mhm, right. um, good ok, i think that's that's all, is there something

561 you would like to add or just go back to some question?

562 AR: no, i think (i'm happy with) everything.

563 K: ok, is there anything that, i know that you did not know what to expect, but

564 is there anything you expected me to ask you but i didn't?

565 AR: ehm no, not what i can think of of the top of my head. i'm sure you've put a

566 lot more thought into those questions than i had.

567 K: <i've tried to> ((smích)) all right, so that's that's it. thank you very

568 much, i really really appreciate that you-

569 AR: no problem.

570 K: really, you know, you devoted your time and gita devoted her time.

571 [...]

7. Přepis rozhovoru – tatínci (Liam, Petra, Jiří, Jennifer)

1 L: ok?
2 K: right. are you ready?
3 L: yeah, fine fine
4 K: <ok> right, so i'll be asking you mostly the same questions
5 L: mhm
6 K: um, but i've got a couple of different ones, but, um, yeah, then you can, you
7 know, share what you were talking about <if you want to> ((smích))
8 L: yeah, it's all right
9 K: with petra. right ok, i will start with the, with one of the warming up (huh)
10 warming up questions, um if you can tell me how did you meet with P?
11 L: (it was on a night out and somewhere) and we just having a drink and we met
12 (and that's where) we are now, so
13 K: ok ok
14 L: nothing glamorous
15 K: right ((smích)), no it sounds glamorous enough, [...]
16 K: right, and how long have you been together?
17 L: a long time (i don't know)
18 K: ((smích))ok, it's a trick question
19 L: nineteen, nineteen years.
20 K: all right, ok, that's good.
21 L: yeah
22 K: um, what about your languages, have you ever learned any languages, apart
23 from english of course?
24 L: ehm, just english, yeah
25 K: just english, ok
26 L: i know some basic words, but not another language.
27 K: mhm mhm, so not even at school or anything?
28 L: i used to be, um, i used to (.) learn french and spanish at school
29 J: oh french!
30 L: yeah you know french, don't you
31 J: yeah but it's not like, overall (things and stuff)
32 J: have you forgot?
33 L:(yeah, i've forgotten as well, it goes with age)
34 K: ok, right, that's good, [...]
35 L: shh! ((posunek na dceru, ať je potichu)). i'm sorry.
36 K: good good, um and how is your czech, how is your czech language? um
37 L: not very good, malinky (.) malinky
38 K: ok
39 J: you know you know you can do a little bit
40 K: little bit, <ok>
41 L: (i've got to the point where i can do just), just small talk and (.) and
42 K: right right, good. so you you've never tried to learn something like, you
43 know, actually learn
44 L: a bit of studies that i've completed, like with the dictionary thing, but
45 i've never never progressed

7. Přepis rozhovoru – tatínci (Liam, Petra, Jiří, Jennifer)

46 K: no course or anything like that?
47 L: no no, dictionary
48 L: the thing is, no one ever spoke czech, you know, and we went to czech very
49 little, there was never enough to do, so
50 K: ok good good, right. um, have you ever lived outside of great britain?
51 L: no
52 K: no, all right ok
53 L: no, hence the reason no languages, i think
54 K: yeah, well, i do have to ask it ((smích))
55 L: no no, that's fine
56 K: yeah, these these questions will probably, you know, go go back to what you
57 might be talking about already, so
58 L: that's fine, if that's what you need to ask, that's ok
59 K: all right, um, tell me if you (.) if you can try to compare, um, what do like
60 about british culture and if you can try to compare what you don't like what you
61 like, and if there are any features of czech culture that you like or don't
62 like, if you can try to.
63 L: yeah yeah (.) i think, probably the sort of czech things (you know) cause
64 it's more of a holiday, the people always been in touch, and more friendly and
65 nice, they remind me of like england so long ago, maybe twenty years ago, (it's
66 been all away) it's got so changed now but when we first (.) went over, it was
67 like nice and people were more, ehm (.) just normal and all. (looks like) in
68 england nowadays you've all this (.) political corectness and you can't do this
69 and you can't say that,
70 K: oh ok ok
71 L: you can't speak your mind, whereas in czech it still is (.) you could say,
72 you can be right or wrong, be what you want it to be really.
73 K: yeah yeah, i guess
74 L: it's just, i don't know, it's, it just moved to the pubs, stuff like that,
75 (move with people and socialize) and, and they always seem to play music and do
76 more family things, i think, in czech, and they are more family orientated.
77 K: ok, ok, so you think czech is more family orientated.
78 L: in certain ways i think it is, but it depends, where you go (and get your
79 seats) or (i think it is)
80 K: mhm, all right. ok, is there anything you don't like about the czech culture?
81 or (.) dunno, if there is anything that-
82 L: probably not, because i don't know, cause we don't because we don't go that
83 often. (i think it is a lot of time, it is the people you meeting there really,
84 and they give you an impression of a country, if you meet nice people you think
85 the country is nice too, but every country is (.) the same really, (it's
86 actually who you meet and) where you go to, so
87 K: mhm. and if you could try, i know it can be hard because you don't know
88 czech, ehm, very well but, um, do you think that there are any advantages or
89 disadvantages, ehm, when you, when it comes to living in, you know, in england
90 or in czech republic?

7. Přepis rozhovoru – tatínci (Liam, Petra, Jiří, Jennifer)

91 L: ehm, i think, for england's more, for like you if want to own your own
92 business, the england's more productive, (cause i think there's (.) it's more
93 geared up for people to be their own boss and tax and stuff like that, but i
94 think in czech it's more (..) a bit more bureaucratic, i think, every time we've
95 been over, and things like, i was getting the children's passports (.) there's
96 like a (.) there's like communist sort of (ist), ah, like certain ways, some
97 of the things have changed, like stuff you can do online here, but nowadays we
98 take it for granted, there you have to go and get (your answers), so i think
99 that's a bit dated, i think.

100 K: ok ok, right.

101 L: does that answer your question all right? is that ok?

102 K: yeah, no, yeah, there's like no correct answer, so yeah yeah. and do you
103 think that there are any disadvantages when it comes to britain for example,
104 what do you think is better?

105 L: yeah yeah, like the:, the benefit system, i think that's just like become a
106 (.) not what it intended to be, it was to help people, now it's just become a
107 (.) people take it as a way of life (a lot of these) like eh quite younger
108 children don't seem to have a respect for things like this, they are expensive
109 and given. i think in czech it's a little bit more respect to the parents, i
110 think, from possible (rise again, you see) cause people haven't seen this).

111 K: mhm, sure sure, ok. and when it comes to your family do you think that there,
112 the fact the fact that petra is czech that, did it influence your family life,
113 how you brought up your children?

114 L: yeah i think it did, definitely does have an effect, obviously, also it's
115 given like a different perspective on life and often when jirka was young we
116 used to go to the czech for the summer time stay at babi and so from there he's
117 learned czech, but it's not like he's attached you know, he's got, he's had
118 experience, and there's different feels for different countries, don't you. so
119 that's definitely been a positive, so yeah.

120 K: all right, that's good. um right, would you ever consider living in the czech
121 republic?

122 L: yeah, i think so. probably petra would more, she has.

123 K: <yeah> why yes and why not?

124 L: i think it's eh (.) i think it's (hard to put it that way) when you come
125 to live in the villages or the countryside(you feel like it's) nice and relaxing
126 and (i remember in the local pubs) people seems home and away (from my things
127 like) get fast and fast pace and everything seems nice and, but (well we would
128 go to places and this was one of the places) we would consider also.

129 K: mhm, and have you ever (..) like really considered moving to czech republic?

130 L: not really, not now. (not yet) it's obviously for work (ehm and petra's got
131 business here and obviously it's (.) it's not really the right time to not the
132 right time to consider that, but. plus we have a place in spain, so (that's
133 something that's).

134 K: yeah, she mentioned that, yeah, it sounds lovely

135 L: so possibly (a summer house in) czech is <down to number two>

7. Přepis rozhovoru – tatínci (Liam, Petra, Jiří, Jennifer)

136 K: yeah, ok
137 L: but spain is number one
138 K: so you would consider living in spain?
139 L: didn't think so, (only) cause, like living in czech it's a (bit of when
140 i realize it, so peaceful). obviously it all depends on life (feelings, needs
141 also money), thinking (what i do and what we all thinking). think in an ideal
142 world you could live in all three.
143 K: yeah, not an ideal world <unfortunately>
144 L: nah, certainly (it ain't)
145 K: mhm, right, um, ar: are you in contact with the czech community,
146 L: yeah
147 K: um, around manchester? have you got any good friends there?
148 L: yeah, (in che- it's normally with) local, the only ones (.) who are local are
149 probably petra's relations, the people whom she's met from work. yeah, i'm in
150 contact with people from from friends we've made in the years and are czech, and
151 go out- sometimes we go out in the evening with people who are, like petra's
152 (mum's) friends, (like some) and they don't speak english they speak just
153 czech, we always make a night out, like a full bar and things, yeah
154 K: ok ok, and any of your good friends that you really consider good friend, are
155 they czech or (.) just english?
156 L: yeah, (there's a) ((pravděpodobně jméno dotyčné osoby)) i think,
157 obviously he's a cousin, that's obviously a relation, but definitely a good
158 friend, yeah. we (do keep) contact via facebook and stuff like that, and it's
159 always nice to see them.
160 K: yeah yeah, ok good good, right. um, what language do you think is most often
161 used in your family?
162 L: english
163 K: <english, ok>
164 L: i've never spoken czech, so (it's usually)
165 K: and what do you think, ehm, is the most used when (.) when it's just petra
166 and the children?
167 L: english, yeah
168 K: english, ok good
169 L: they say the odd word, but that has just become like a like a slang, just
170 like i said before (of course), it's not a systematic conversation.
171 K: yeah, right right, ok.
172 L: (probably) petra, she she should be speaking to jennifer more really, cause
173 when jirka was young, (his mum) his grandmum was here a lot.
174 K: yeah, she mentioned that
175 L: i think she's missing out really, cause cause
176 K: well, she is still young
177 L:(years old) as i can see (she could be learning a little bit more),
178 cause (.) now (we've got this, cause we go to spain) and don't go czech very
179 often, and most people don't-
180 K: so how often do you go to czech

7. Přepis rozhovoru – tatínci (Liam, Petra, Jiří, Jennifer)

181 L: we used to go (.) probably twice a year, probably mostly on summer holidays,
182 but now, cause we can go to spain and fly out like for a weekend, probably (.)
183 it's been like once (this year for the) weekend. and before i was maybe (i don't
184 know when last year at all, but it's quite rare, because it's- because of the
185 holidays, we can't actually go, which (i really miss), it's very nice there, to
186 spend time in there. ()

187 K: ok, good, right. um, let's go to the, ehm, language management part. um,
188 before before both of the kids were born, did you talk about ehm, the language
189 you will use to communicate with them?

190 L: not really, no (.) (she just) develops the use. i think as we both spoke
191 english with each other and that have been in english. (they are not so (.)
192 communicative.) cause petra's mum came (last at the birth of jirka, because i
193 can't speak czech (she didn't speak english), and so there was no planning, it
194 just happens

195 K: so you didn't talk about it but it was clear that

196 L: it was always (here) towards (them to learn it) i just, (same with jennifer,
197 now we've got to (.) number of () things, so yeah.

198 K: mhm mhm, ok. u:m (.) what do you think are the positives and negatives of
199 raising your children bilingually?

200 L: from the positive, (i just), (it will) give you two perspectives on, two
201 identities, you see two different (.) two different cultures, you get two mixed
202 experiences and things are put a bit a bit different than everyone else has. i
203 suppose (among) negatives there maybe at school, they (maybe be (..) get a bit
204 more) picked on in a way at school when they are younger, but i think (.) when
205 they are older it don't make any difference (where you're from), so i think
206 definitely massive positive ().

207 K: mhm mhm ok ok, and did you, ehm, research any information about bilingual
208 bringing up?

209 L: no

210 K: no, ok

211 L: (i'm no researcher) (yeah) ((smích))

212 K: and d- (do) you speak just for yourself or for both of you?

213 L: definitely for me, i don't know what petra did.

214 K: <ok, yeah ok, right right>

215 L: <i think she said yes>

216 K: she did say she did a little bit

217 L: she might have, she looks into things more than i do, so

218 K: <right right>, good ok, um did you:, you said you didn't really talk about it
219 but um, if you did, at some point, did you have the same ideas and opinions (.)
220 on the matter of bilingual bringing up, or?

221 L: i (think) we discussed it like in (passive) there was like, (like married men
222 do) like (should we get children, to teach jennifer to pick up things, just to
223 speak and do like simple things like, just trying to put labels on stuff like
224 this is the fridge), (like again, there was a lot of things we were) supposed to
225 do at that age, but we just never did it.

7. Přepis rozhovoru – tatínci (Liam, Petra, Jiří, Jennifer)

226 K: ok ok, so there was, there wasn't like an explicit discussion?
227 L: yea no
228 K: i want to do that and (i want want to do this).
229 L: (yeah, it was like) i think we just got the idea, but we never (.) just never
230 did anything about it.
231 K: ok, right right, so you had an idea, but, ehm, there wasn't (.) like
232 L: there wasn't action, so
233 K: ok <right right>, ok. um (...) um, right. do you talk about it now? more than
234 before?
235 L: not really, (that's), ehm, we haven't got the time to talk (about much),
236 since we've got the work, you know.
237 K: ok all right. um, originally the question was if you had the same ideas on
238 the matter and you if you still have the same ideas and opinions, so?
239 L: yes, it's still the same opinion on it, but there's nothing doing (about
240 this), (of course) jennifer did go to the (.) czech school one weekend, but she
241 didn't want to go back (not sure about jennifer), she's (.) she's struggling
242 with english (.) at the moment, so we considered it might confuse her too much
243 (two languages learning to read properly so).
244 K: right, ok. did you know any, um, other couples who would raise their children
245 bilingually?
246 L: yeah, we know other couples who've got children, with like english father and
247 czech eh mother, yeah.
248 K: and was it before you, before jirka or jennifer was born?
249 L: one was before, quite (some time) before-
250 K: before jirka?
251 L: before jirka a couple of years, (you know)
252 K: and that was czech and english?
253 L: czech and english, yeah yeah
254 K: ok ok
255 L: but say (.) (there were some, jirka like got some more, like he's), cause i
256 think (.) cause he's more (.) petra's mum was here like from birth, so (jirka)
257 was brought up with the czech and straight away (and that had an influence and
258 that they'd more understand and more confident to speak).
259 K: mhm mhm, ok ok, right, um (.) when you did bring them up bilingually even
260 though if you, even though you didn't really talk about it much, did you have an
261 idea what would you: what would you like them to achieve? if there was any goal
262 that you had on mind that they should be like that or speak that or understand
263 that?
264 L: not really, all we (wanted to) just let them choose what they wanted to do,
265 instead of being like (.) you must be this or that.
266 K: i don't don't mean it, that you would have to impose it, but your idea about
267 it, what would you (.) what would you like them
268 L: i think, just just to understand the language, i think, and be able to speak
269 it and be fluent also. they have to want it, you know, and (there's no point
270 being regimental) and say you have to study this and that.

7. Přepis rozhovoru – tatínci (Liam, Petra, Jiří, Jennifer)

271 K: right, <yeah> ok ok, um and do you think that you, um, you know what you did
272 (.) you (.) that it came up to the expectations you had? if you had any?
273 L: i don't think we did that much really, i think, jirka just happened because
274 of mum and this influence he's got (to learn czech). jennifer's not the same,
275 she's different. so
276 K: ok right, good good.
277 L: we didn't really have any expectations, we just.
278 K: ok, yeah yeah, right, and um, did you have any problems with eh, you know,
279 with jirka or with (.) with jennifer? was there anything that, you know, gone or
280 turned out differently than you expected? when it comes to language.
281 L: i don't think so, no, i think, ehm, (it sounds like jennifer's talking a bit
282 s s english). so, i think it can be a bit confusing when (there's two
283 two languages)
284 J: when is it my (go)?
285 L: (in a minute jennifer)
286 J: it's (tiring) just waiting.
287 L: (it is isn't it, yeah)
288 K: aw, you can play, you can go and play.
289 J: i want to play with somebody not all alone.
290 K: aw <ah>
291 L: (get yourself a drink)
292 K: it should be over soon. um, just, just a few questions, a few more questions.
293 L: (here you go) ((mluví k dceři))
294 K: right, ehm, good. why did you decide to enroll jennifer to the czech school?
295 L: i think for that reason, obviously, she was (.) cause she didn't really speak
296 enough czech-
297 J: i'm hearing a lot of jennifer
298 L: yeah, cause you've, yeah (we're talking about you).
299 J: why are you talking about me now? i want to talk about you
300 L: () i think we wanted to take her somewhere where it's obviously a bit
301 different perspective, really no chance to do (it at home), to do more (czech),
302 it's just the very basic words which she has known (but not much going in but).
303 and i think she enjoyed it as well, (but obviously just, she's).
304 K: ok, yeah, that actually answers my second question <haha>.
305 L: she actually enjoyed the lessons, but (.) didn't you jennifer?
306 J: mhm ((pozitivní přitakání))
307 K: that's great, good good, right. um, do you, as a family, do anything else to
308 improve her czech or jirka's czech? language.
309 J: i (know) something about jirka's czech.
310 K: ((smích))
311 J: it's very good
312 L: it's very good, yeah
313 J: (that was what we just said)
314 L: (don't know), i mean the only thing that's (.) no actually, like a (.) things
315 on television in czech, (now it's not very often, is it, for the moment).

7. Přepis rozhovoru – tatínci (Liam, Petra, Jiří, Jennifer)

316 J: no
317 K: do do you have, eh, like a czech programme or is it just films? or or
318 L: only like films and stuff like that really, like the cartoons and, need to
319 remind myself of (what's what)
320 K: <ok>
321 L: we listened to radio blanik a lot once.
322 K: oh, yeah yeah, petra mentioned that.
323 L: yeah, that (was) all right.
324 K: and that was you your initiative?
325 L: that was mine, yeah
326 K: ok, that's interesting
327 L: remind me of czech (songs somehow)
328 K: ah, ok and why why why, why this one? why radio and why blanik?
329 L: eh, there wasn't a lot of (room) to watch television, so (.) i think, i think
330 (cause we were next to the czech red army) then, then probably dad used to put
331 blanik on. just put it on, cause the the songs aren't exactly, they're (a bit
332 carnival) and i like a lot of czech songs and like (see wanted a room) to listen
333 to them (..) and enjoy this.
334 K: yeah yeah
335 L: you know how it makes you think in czech and how they write songs, that's my
336 thinking, so
337 K: yeah, it's great, yeah yeah. ok, um, right, um, what do you think that it's,
338 eh, what what is jirka's and jennifer's attitude to czech language? what do you
339 think?
340 L: i think they might be, i think, really (as i would) the normal, they don't no
341 any different, they just (.) just accept it, if someone speaks czech, it's (.) i
342 think like jirka is, can switch, no problem, it's just a language to him and (.)
343 to jennifer it's-
344 K: so there's not positive negative feelings or? anything like that?
345 L: nah, i'm sure, i think it makes him feel good, but he's (.) (at) the school,
346 he's now finished school, but he's, i think it makes him feel a bit more special
347 (cause he's bilingual and when he's speaking to people he can say and they ask
348 him stuff and), it must be good to understand (to communicate with people like
349 this).
350 K: ok yeah, it's good, right. um
351 [...](jennifer mluví v pozadí a otec jí odpovídá - není k tématu rozhovoru)
352 K: u:m, do you think that the english school they go to or went to, played any
353 role? or plays any role, ehm, in your effort to raise them bilingually? or (..) in their?
354 L: i don't think of any of, any (import- play any role whatsoever) really, it's
355 just just (.) i don't think that education seems (.) (don't know about)
356 jennifer, she goes to school (for like when i was twenty eight) six or seven
357 hours (all she seems to get now is) her homework and reading support. so that's
358 from bilingual point of view they don't do anything. they don't probably even
359 know jennifer's ()
360

7. Přepis rozhovoru – tatínci (Liam, Petra, Jiří, Jennifer)

361 K: has any other language yeah, ok
362 L: i think that only jirka (because he has a different name)
363 K: ok, yeah ((smích)), right right
364 [...]((jennifer mluví v pozadí))
365 K: and and jirka has a different name? or what did you- did you, you mentioned a
366 different name, um?
367 L: just like he's-
368 K: oh right, because jirka, oh right right, no no, yeah
369 L: jennifer doesn't-
370 K: oh yeah, i didn't realize you mean the name, the first name, but yeah yeah
371 L: it just comes across as somewhere different (on the side)
372 K: no, yeah yeah, of course now-
373 L: that's some ()
374 K: i just just was thinking about the surname and then i realized that, yeah
375 L: he's not () cause he doesn't have an accent (or), and when jirka speaks
376 czech (he seems to have some (positive) not quite certain why he gets (.)
377 he said (for some of the girls he was famous, for it)
378 K: all right, <really>?
379 L: like someone who doesn't speak with an english accent (), but not now
380 because he's (a bit older). ((smích))
381 K: ((smích)) good, right. um, do they learn any other languages at school? (..)
382 and would you like them to?
383 L: well, jennifer doesn't do any, she's a (don't know about a school book).
384 jirka is doing spanish, he's eh: (.) he's thinking to do spanish at A level's
385 ((nejvyšší stupeň náročnosti u závěrečných zkoušek)) but he's not sure what he's
386 going (going to do).
387 [...] ((jennifer ukazuje něco otci a ten jí jen krátce odpoví))
388 L: so yes, he's trying to to a bit of spanish, and i think cause he does know
389 czech, his language, he's quite good at languages. whether he stays with it, i
390 don't know.
391 K: right right, yeah ok. and, ehm, he's sixteen so he's about to finish or he's?
392 L: he's finished now
393 K: he's finished now, ok and is he going to (.) go to college, or?
394 L: he's (choos-), he's put his name down to go to college. and (provided that),
395 he might do spanish, (but, the thing is he's not sure what to do to be truthful)
396 K: ah, ok, right right, good ok. um, if you try to assess the level of their
397 language knowledge, ehm, what would you say?
398 L: for their speakingwise i know of little
399 K: u:m
400 L:(for their) speakingwise, their understanding, cause jirka's like a (..)
401 probably (not) perfect, cause i was thinking (if he lived there for a month
402 he'd ignore his english) and jennifer'd be like myself level, i'd say really.
403 K: ok, so beginner or?
404 L: beginner, yeah, definitely a beginner
405 K: intermediate beginner maybe, mhm.

7. Přepis rozhovoru – tatínci (Liam, Petra, Jiří, Jennifer)

406 L: i think i know probably more than jennifer, so
407 K: ah, ok ok, right
408 L: i think she would understand more
409 K: oh yeah, maybe
410 J: (not really)
411 L: [...] ((mluví na dceru, ne k tématu))
412 K: ok, um, right. d: do they have any czech friends?
413 L: there, yeah, jirka has a few (cause he's been going) for a long time, there
414 was um, he actually plays the xbox on (one) with someone who is czech and always
415 when he goes over, he spends some time with two or three of them. but quite a
416 few friends in czech really.
417 K: mhm
418 L: (so far as the) different ages go really ()
419 J: i just got to try something, i have (one) friend (who's already) here here,
420 there
421 ((smích a ukazuje na mne))
422 L: oh, here, it doesn't count. in czech? ()
423 J: () in there
424 L: have you got any friends in czech?
425 J: no
426 L: really? no you do have a couple of friends there, (you know the) two girls.
427 J: what two girls?
428 L: i can't remember the names now.
429 J: me to, don't even know what you mean. i do remember them, but i don't, ef,
430 don't even know what you mean.
431 K: ok
432 J: Claudia was (my friend), but i lost it.
433 L: ()
434 J: i won't find it, i won't find it.
435 L: she has some friends, but (it's just that) those friends we don't meet often
436 K: yeah yeah, right
437 J: i've got loads of friends in england
438 L: yeah, but none of them are czech friends
439 J: i don't know about czech friends
440 K: ((smích))
441 J: (could be) better
442 L: (but you don't know, do you?)
443 K: right, ok. um, do they have any other opportunities to speak czech? um, for
444 example with their relatives or, any other?
445 L: yeah, i said how jirka plays online, so on his xbox he's communicating online
446 and speaking speaks czech. so yeah, and i also think he's in touch on facebook,
447 so definitely. mhm, jennifer no (i think cause) it's just (the way life offers
448 it), school friends and (.) the the friends where czech, petra's cousins, they
449 translate to speak english, (probably able to say), so (P was)
450 K: ok ok, right, good, um yep. so that's that's basically all from me, is there

7. Přepis rozhovoru – tatínci (Liam, Petra, Jiří, Jennifer)

451 anything you want to, you know, add or, a question you would like to expand on?
452 L: i don't think so, yeah (that's, we've done quite a few)
453 ((J přes něj mluví))
454 J: (dad i know what) what you want to tell me, that's the (weeky dance).
455 L: (weeky dance, yeah)
456 J: that's what you want, i know what you want in your head. ((mluví na tatínka))
457 L:<yeah>

8. Přepis rozhovoru – tatínci (Damien, Marta, Vanesa, Hellena, Julie, Rosalie)

1 K: good. ok, so let's let's start. um, maybe eh let's start with something
2 easy, <heh>.
3 DM: good
4 K: you can tell me how did you meet with marta.
5 DM: ehm, we met (.) in (..) a place where we were working together.
6 K: oh ok, ok.
7 DM: yeah, she'd come over from czech and i'd come over from sheffield and we
8 were working with disabled people.
9 K: oh, right right, yeah, so you are originally from sheffield.
10 DM: hm
11 K: all right, ok.
12 DM: so we met (.) in the- she was here before me and i came and join the place
13 of work
14 K: mhm, mhm mhm
15 DM: and i was put in the same house where she was working, that's how we met.
16 K: oh, right right, ok ok good, ok. um and how long have you been together?
17 DM: so, we met nineteen ninety eight, um, probably we (.) we were married in two
18 thousand.
19 K: oh, right ok, that's
20 DM: so, so we've been married fifteen years, and
21 K: yeah, yeah, true. and seventeen years
22 DM: yes, seventeen years we've known each other.
23 K: ok, right yeah, that's a long time, heh ((smích)) ok, right, um, about
24 languages, cause that's- i don't know what marta told you about my research.
25 DM: not a lot.
26 K: ok ((smích)) i am writing a thesis about, ehm, family language management.
27 um, of czech-english families.
28 DM: mhm
29 K: so, i will be asking you about, mainly about, eh, your, you know, language
30 and your approach to raising bilingual children. so, tell me, have you ever
31 learned any languages?
32 DM: i had french at school.
33 K: ok
34 DM: and i learned that for (..) while i was (on) at school. and i followed it on
35 in college.
36 K: mhm mhm
37 DM: but then i, i did a bit of italian, bit of german, which i didn't remember.
38 K: oh, ok ((smích))
39 DM: and i did a crash course in greek, because when i was at college i went for
40 a work experience to crete, so we had to learn some basic.
41 K: oh, ok, so how long did you stay in greece? for the work experience.
42 DM: it was about (.) six weeks.
43 K: six weeks, all right, ok
44 DM: mhm
45 K: interesting. and you did- what did you do in greece?

8. Přepis rozhovoru – tatínci (Damien, Marta, Vanesa, Hellena, Julie, Rosalie)

46 DM: working in a hotel.
47 K: in a hotel, oh, all right, that's good. and that that was from college?
48 DM: yea
49 K: so they do work experiences abroad?
50 DM: it was a, i don't- it was a special, ehm, programme, it was funded by the
51 european union or something and because my (.) subject matter in college was
52 tourism, so it was linked in to that course. specifically.
53 K: oh, right right ok, interesting, yea yea. ok, so it is- you said french and,
54 ehm, italian, so how did you get to learn italian?
55 DM: that was also at college, and um (..) i did it (..) can't remember which
56 college.
57 K: <ok>
58 DM: because i've done french for all, all way through school
59 K: mhm
60 DM: it was just a different option and we had to choose a language to learn and
61 K: ok ok
62 DM: and i just went for that.
63 K: um, good good. and have you ever learned czech?
64 DM: i try.
65 K: mhm, ok
66 DM: i-
67 K: sorry sorry, go on.
68 DM: no, i (.) well, since since (we met) i try and i pick a lot of words, i know
69 a lot of words. and (.) it's improving, it's not very successful (.) ehm, i
70 struggle with grammar. more than anything.
71 K: yeah, the grammar's very hard.
72 DM: i'll show you this book, i i found this yesterday. ()
73 K: ok
74 DM: i bought this.
75 K: oh, czech in three months, <ok>
76 DM: it doesn't work.
77 K: ((smích))
78 DM: because i've had this for ten years and
79 K: <yeah, ok>
80 DM: but i (.) i i find now (.) some of the drama i i find difficult.
81 K: yeah yeah, the grammar's very difficult, yeah.
82 DM: and and sometimes when i think i've got it, marta uses a different grammar
83 form,
84 K: <oh, ok>
85 DM: and i say, well this is and she said no, it's different.
86 K: she confused you
87 DM: and then i say, well, i thought i learned it, but my vocabulary i think is,
88 is very good.
89 K: that's great
90 DM: and now with the children, we, phew ((ráznější vydechnutí, naznačuje

8. Přepis rozhovoru – tatínci (Damien, Marta, Vanesa, Hellena, Julie, Rosalie)

91 námahu)), i pick up a little bit more, i do understand (.) more than (.) i think
92 i know, because i can (sit here) when she's talking czech with somebody or, i
93 can (uhuh i can i think, oh she said this, oh).

94 K: ok ok

95 DM: but (.) it's just, i don't have really anywhere to practice and she's
96 doesn't

97 K: sure sure, all right right. so where would you, uhuh, how would you assess
98 yourself, i sent a little survey to marta before i came, and that was just, you
99 know, to (.) put your names in and, uhuh, what you do as a job and and your age,
100 and just the basic information. one of these, um, one of eh these information
101 was, um, your knowledge or czech, so how would you assess, and there was a scale
102 from one, starting with the beginner up till five, as a native speaker. so, how
103 how would you assess yourself on this scale?

104 DM: i would probably put it (.) two and a half maybe.

105 K: oh, ok ok, yeah

106 DM: i think because (.) i'm more than basic. i, i am able to survive if i'll
107 ever be on my own, and often when i go to czech, i travel from where she lives
108 to prague by myself, i buy a ticket. so, i get i get by. so, because i know a
109 lot of words, but i wouldn't put myself as, you know, it would take me a while,
110 to have a proper conversation.

111 K: yeah yeah, all it's yeah, it's it's, yeah.

112 DM: i would be like

113 K: that would be very impressive. <ok>. right right, good ok, um, have you ever
114 lived outside of great britain, um, you mentioned greece, have you ever lived
115 somewhere else?

116 DM: no, no not really.

117 K: ok, and, um, regarding british and czech culture, um, could you try to (.)
118 think of any things that you like or don't like about british culture and about
119 czech culture, if you maybe could compare the life in great britain and czech,
120 what is better what is worse, if there are any advantages or disadvantages?

121 DM: ehm, it's quite difficult. ehm, my experience is in, of the two countries
122 themselves, i i would put, although czech is on the level in europe as great
123 britain, i think they are quite still behind (.) in terms of development. and
124 (.) it strikes me, and it depends where i am in czech. say if i'm in Prague, you
125 see on television or on programme, you see only, this is what we want you to
126 see.

127 K: ok

128 DM: here is the charles bridge, cathedral or all these things tourists want to
129 go to. but one of the first times i went to Prague, we stayed with her cousin
130 who lives in the suburbs. and the the graffiti and the symbols of (.) naziism
131 ((vyslovuje nácijsm)) and things alike, i have photos and i took photos and i
132 put it in my album the other side of prague.

133 87 K: aw, ok.

134 88 DM: because it's contrasting. and (.) i know in europe itself there's a big
135 racism culture. and i think that's still quite (.) prominent, from my opinion.

8. Přepis rozhovoru – tatínci (Damien, Marta, Vanesa, Hellena, Julie, Rosalie)

136 um, but where she lives in prague, (alls) not in prague, she doesn't live in
137 prague.

138 K: <yeah yeah>

139 DM: where she lives in czech, um, she lives in a very small village, and when i
140 am there, there's nothing for me to do. here i can walk to the shop, the shop is
141 open. um it's open all the day. There the shop is not open, i can't walk to the
142 shop, because if i walk there i get there and it's closed. even though it's a
143 good time, i would think. and the bus service that goes past their house there's
144 a bus service every (.) so many hours. you have to go early or you have to go
145 late and then you coming back early or late, it's not, so you would need a car.

146 91 K: yeah, yeah, but that's that's a village i guess.

147 DM: yes, yes yes, and (.) obviously i don't have experience in the big town, not
148 so much, because i don't have access to it (.) so much. um

149 K: and it terms of family life, do you think that there are any differences?

150 DM: there, the lifestyle they have over there, i don't know if it's just because
151 of it's a village, but they tend to have their main in the middle of the day.

152 K: oh yes yes, yeah yeah, that's not just the village, yes.

153 DM: which, um which flips it around for me, because in england we tend to have
154 our main meal at the end of the day. so, that that type of lifestyle is quite
155 different. so i'm (.) it always puts me off a little bit because they have this
156 big meal and her mother is obviously well here is your dinner and i'm not hungry
157 i only had breakfast, two hours ago, it's not time for lunch and (.) then it's
158 always, you know, it's things (have upsies).

159 K: ok ok, right. is there, is there something about britain you (.) you would
160 say, um, that you maybe don't like so much?

161 DM: umpf ((vydechnutí))

162 K: i know it is hard.

163 DM: i (.) no (.) often when i am in czech, i think i would get used to this
164 lifestyle, i don't like eating in the middle of the day, but the way it breaks
165 everything and it seems to be a more gentle place, here when i'm working, i'm
166 always working and i work from the morning to the evening and then go home and
167 there's no physical break. i know the french do it as well. they have a dinner,
168 they stop, everybody stops, the shops close (.) around twelve o'clock, let's
169 have a break and then we-

170 K: oh, that's interesting, i've never encountered that.

171 DM: they they, it's (.) it's one of those things that (.) we don't do, because
172 we just keep going, but i think other people in europe (.) it's a more set (.)
173 timetable over day, so they can come together and then they can

174 K: right right, i think there's more of the experience of the village.

175 DM: perhaps.

176 K: yeah yeah

177 DM: but

178 K: doesn't work like that in the city, yeah yeah. But no, that's interesting,
179 really interesting, mhm. ok.

180 DM: but because i don't have the big experience of the city and in-

8. Přepis rozhovoru – tatínci (Damien, Marta, Vanesa, Hellena, Julie, Rosalie)

181 K: mhm, yeah, sure, no no, sure
182 DM: that's only my, yeah
183 K: that's fine, yeah yeah, that's absolutely good, yeah. all right right, good.
184 um, so you said that you, you would, you could get used to, um, living in czech
185 republic, so (.) would you ever consider moving there or?
186 DM: it's difficult now because we have children, and they are already in the
187 school system. i think if we wanted to do it, we would have done it before we
188 had children and, i think we should have done it, it would have helped me (.)
189 with my language, i think, for sure. And, sometimes i say to marta let's go, we
190 can go, doesn't matter. sell this house, buy a house there, no problem. but she
191 is worried that i wouldn't have a job. and we'd have to live in the city, in
192 order for me to get (.) a job. because where where she lives, no chance. there
193 wouldn't be anything for me.
194 K: right, so she wouldn't want to live in the city?
195 DM: no
196 K: no, ok ok.
197 DM: and, and she's not keen actually to go back. i think she's been here too
198 long and she got used to it. really, and the time she has in the summer is
199 enough for her. ((smích))
200 K: <ok>, right, yea yea, ok. eh, good, um, are you in contact with the czech
201 community in, you know, liverpool or around liverpool, if there is any?
202 DM: there's not so much, there are a few friends that marta has acquainted. um,
203 some of them are right here, she got to know them from czech school and oh you
204 live in liverpool ((část promluvy 'oh you live in liverpool' je počita jako
205 přímá řeč a je pronesena jako udivená otázka). she met a czech girl, at a music
206 festival she goes to around the corner and we didn't know. so she became
207 friends, and i go to the czech the czech food shop.
208 K: oh, is there is czech food shop somewhere nearby?
209 DM: mhm, it's not too far, it's near where my bus garage is, so, sometimes i go
210 there.
211 K: oh, so do you like czech food?
212 DM: some of it
213 K: some of it, <ok>. well what do you like, what'd you don't like?
214 DM: we buy knedlík to go with goulash. i buy sometimes rohlík. and they have
215 little bits and pieces.
216 K: mhm, oh ok ok. so you like knedlík.
217 DM: knedlík
218 K: <yeah>
219 DM: <mhm>
220 K: <with goulash>
221 DM: <with goulash>
222 K: <all right> ok, so are there, there there's mainly her friends, do you have
223 any friends that would be czech?
224 DM: only the ones that i've met through, where we met in our work, because i
225 would work with lots of foreign people. so, there are some, i don't have many

8. Přepis rozhovoru – tatínci (Damien, Marta, Vanesa, Hellena, Julie, Rosalie)

226 that are exclusively my friends.
227 K: yeah yeah, sure. there would be just like people you know and you say hello
228 to them, but you wouldn't probably say they are good friends.
229 DM: mhm ((souhlasné zamručení)), yeah.
230 K: ok, good, right right. um um (.) about the language in the family, what
231 language is the most often used, in your family?
232 DM: english now. because the children are in school. um, before they were off
233 school age, they perhaps would speak more czech, because they didn't have
234 exposure to english as often, and i always tell marta you can speak czech to
235 them, i don't mind. you want to develop this language, you have to do it. but
236 she, very often, she she just flips on english. or when she's angry, she speaks
237 to me in czech.
238 K: <oh, ok>
239 DM: you, you know when the children are in trouble, because she's shouting in
240 czech.
241 K: <yeah, haha, ok>
242 DM: (because i don't know if that comes naturally), you know. but because
243 homeworks in english, they do a lot of english homework. all the children, they
244 would speak english and czech together, often they would put half a sentence of
245 each to make a full sentence. and then it stops, and now the two big ones would
246 speak english, mainly. and the baby is a little bit of both, i think.
247 K: ok, so when (..) do you know when she's alone with them, she would speak more
248 english or more czech?
249 DM: i think she's about fifty fifty.
250 K: fifty fifty, ok.
251 DM: she doesn't go exclusive into czech. even though all the children
252 understand. they would, but i think she doesn't, i think she just (.) um, yeah
253 K: ok, right right, ok. um, good, about the: language management, um before you
254 had any children, um, did you, eh, talk about, how you're going to raise them,
255 in terms of language?
256 DM: not as such, we didn't make any plans. but i (.) i think, i had the
257 expectation that the children would be able to speak anyway. because they have
258 it naturally in them. but we didn't say well on this day you speak czech, on
259 this day you speak english, it would, we'd just see what happens.
260 K: mhm mhm, so you didn't have any (.) like a particular discussion about
261 DM: not that i can remember. i think it was, you know, and i think marta
262 expected the children to be natural, speaking even even though they didn't have
263 any (.) problem but (.) it didn't seem to work.
264 K: mhm, ok, so so you both expected them to, kind of acquire czech
265 DM: anyway, yeah.
266 K: anyway
267 DM: mhm
268 K: ok ok, right. um, ok (). um, so you didn't do any specific plans, um, but
269 have you ever thought about, you know, the positives or negatives of of raising
270 children bilingually?

8. Přepis rozhovoru – tatínci (Damien, Marta, Vanesa, Hellena, Julie, Rosalie)

271 DM: there're obviously lots of positives, because (.) they can speak with their
272 extended family. and when they are older, i would expect them to be visiting (.)
273 a family (.) alone maybe. and if they're able to automatically go into this (.)
274 situation, it makes it a lot easier for them. and (.) and even when when we,
275 they are speaking on the telephone or on the skype with they grandparents, they
276 can communicate, you know.

277 K: so, so they do speak with them. do do they really speak, or is it just more
278 of a (.) listening?

279 DM: no, the the two big ones now it's more a bit more speaking. and rosalie, the
280 eldest, she will read czech books to her babi, and you know, for practice and,
281 um, it's (.) it's but it's difficult and i mean it's difficult from the other
282 side, because (.) babi and děda don't have much english (.) and they are often
283 quite sad, anyway that they can't, they can't talk properly with (.) with the
284 children.

285 K: right right, mhm, right. but, yeah, when they are there, does it make any
286 difference, when they are in czech?

287 DM: after the after the first couple of weeks, once they've gotten used to it.
288 and this year will be the best for it, i think, because i'm not there.

289 K: oh, right, ok. so this is the first time you're not there with them?

290 DM: i'm normally only there for a week or a week and a half, i don't stay for
291 the whole summer. but i'm not going at all this year, so i told marta, no
292 english at all, don't speak to them in english. and if they speak english ignore
293 them, you force them to do it. and often one day, when they do come back, they
294 are more inclined to speak czech for the first couple of weeks they are home,
295 until they get back into the system.

296 K: yeah sure sure, ok ok. um, did you (.) do any research on, you know, how to
297 (.) how to bring up your children bilingually?

298 DM: i didn't <heh>. she might have done, i just

299 K: ok, do you think she did? marta

300 DM: i think she might have had a look, because especially when they were a
301 little bit older and, i think she was more or aware that they weren't so keen to
302 speak czech. so then she's wondering why, why, how to force them, and then she
303 found czech school in manchester, so she want them to (.) to learn it, anyway.
304 but at the beginning not, i don't think so, it was just sort of, she was sort of
305 if i speak czech they'll speak czech. sort of thing, and then that didn't quite
306 work, so

307 K: yeah, sure, ok so, and how long have they been attending attending the, ehm,
308 the czech school?

309 DM: ehm, this week it's the the third or fourth year now.

310 K: third or fourth year, ok.

311 DM: mhm, yeah.

312 K: all right, ok ok. and do you think it helps?

313 DM: i am not sure.

314 K: <ok>

315 DM: ehm, i've got i don't sit and do the homework.

8. Přepis rozhovoru – tatínci (Damien, Marta, Vanesa, Hellena, Julie, Rosalie)

316 K: yeah yeah
317 DM: i think it helps them, ugh, understand them a little bit. i don't think it
318 develops their, ehm, spoken czech very much. because it goes, it's more about
319 (.)
320 K: it's more about the grammar, yes, that is true.
321 DM: yeah, and because of the work, books and things and (..) they enjoy it
322 sometimes, they get fed up sometimes and, um. you know it's saturday and
323 everyone, all their friends are going out playing and oh, we are going to school
324 again.
325 K: yeah
326 DM: i think it's more of a social thing for marta. to some extent.
327 K: mhm mhm, ok ok
328 DM: and
329 K: that's interesting
330 DM: and there are times when i think it's a waste of time.
331 K: oh, mhm.
332 DM: and it (.) it's quite expensive
333 K: yeah yeah, mhm
334 DM: ehm, but she she wants to pursue it, um, i don't stand in the way because
335 it's important for them (.) to develop it.
336 K: all right, ok. um, so um, i have a question here, you've probably answered
337 it, but if you wanna add something. um if you had the same ideas and opinions,
338 on the matter, you know, of bilingual bringing up and if you still do have the
339 same ideas and opinions about it?
340 DM: yes, it's the same. we we didn't change, i'm more inclined to tell her,
341 marta, that it's (.) i tell her you speak to them in czech. it's all the time
342 i'm like a broken record sometimes
343 K: mhm, ok, so you are more inclined (.) to push her somehow
344 DM: i'm more, i push her
345 K: oh, ok
346 DM: than she's she's, sometimes, i'd say (.) why are you sp speaking in english?
347 you know, there was- it wasn't (), cause when you were here seeing her and
348 i phoned, her on the telephone, and spoke in czech to me on the telephone. and i
349 said, why are you speaking in czech? because you know it's me (you're speaking
350 to)
351 K: <yeah yeah>
352 DM: and she didn't realize (.) and then i heard her shouting at some children
353 and she was speaking ((mumlavý zvuk)) and i don't know if she was doing that for
354 your benefit,
355 K: ((smích))
356 DM: because she she wouldn't often (.) speak to them in czech, in in such
357 readiness. but yeah
358 K: mhm mhm, ok ok ok. i think she probably didn't realize that she did, yeah
359 DM: no, and and when i told her when i came home, i said why did you speak? oh,
360 i didn't know. yeah, because she was telling me that you were here and she was

8. Přepis rozhovoru – tatínci (Damien, Marta, Vanesa, Hellena, Julie, Rosalie)

361 (mhmhmhmh) ((mumlání nahrazující konkrétní slova manželky)) and i understood it
362 all, (and i said) why are you talking to me in czech?
363 K: ((smích)) <ok ok> <(dunno if she) even realized that she was speaking in
364 czech, yeah>
365 DM: hm
366 K: ok, um right, um, right. um, another question probably already answered, but
367 um, what is your approach to bilingual bringing up and what did you want to
368 achieve, so now, did you have any any goals or anything? um, anything that you
369 would think, all the girls should know that by that time, or?
370 DM: we'd didn't have anything set out, i think we just, perhaps hoped, more than
371 anything that, when they are of good speaking age, they are able to (.) to to
372 speak witch ever one is appropriate. at the time, so. now when they're in czech
373 i would expect them to go and ask babi something and, the will ask in czech. i
374 know some of them won't, because they are lazy to speak, because english is now
375 the first tongue. but i know they are all able, if they so wish to. but (.)
376 there wasn't such eh we want them to be fluent at this age or we didn't have any
377 ().
378 K: right right, so um, the the approach kind of hoping (.) did it come up to
379 your expectations? you probably already mentioned that, but, eh
380 DM: yes, i think so, perhaps not not so much on the speaking level, but in terms
381 of their understanding. they (.) because i can see they understand everything
382 they are told in czech, because the y will give an answer in english which
383 answers the czech question, but they flip it immediately, so it's just that
384 speaking side of it is slower than the other side.
385 K: ok ok, right right. um and have you experienced any problems of anything gone
386 or turned out differently than you expected?
387 DM: not really, and only at the beginning when they started school. we had to
388 tell the teachers look, there are certain things they say only in czech, until
389 they got into the english way. we had to tell, umh, you know, umh-
390 K: all right, so the teacher was was prepared for that.
391 DM: mhm, she might say something in czech and (.) and this is the common thing
392 she says only in czech, so this, if she says this (you know what she means), and
393 just because otherwise the teacher would just like what what're saying, they
394 wouldn't know.
395 K: sure, sure sure, ok ok. um so why why do you think that you and marta, if it
396 was, you know, your your combined decision, to enroll the children to czech
397 school?
398 DM: it was marta, she she discovered it, she found it via her friends network
399 and she thought it was a good idea to to develop. she thought it would develop
400 the czech czech language on a (.) on a more (..) i'd say on a more deeper level,
401 but more of (..) i can't think of the word, <uh heheh> more frequent, you know,
402 regular. regular, every saturday (.) and i know she started at the beginning
403 saturday is a czech day, we only gonna speak czech, we only listen to czech
404 music in the car, or when they come home, they watch czech fairy tales. (unless
405 i am here) and i have to watch czech fairy tale too.

8. Přepis rozhovoru – tatínci (Damien, Marta, Vanesa, Hellena, Julie, Rosalie)

406 K: <ok>, do you enjoy that?
407 DM: no, not all of them((smích))
408 K: <ok> all right, um and you already mentioned that they sometimes like it
409 there ands, ehm (.) sometimes not.
410 DM: i think they like it mostly eh, they, rosalie it's the oldest, so she, she
411 gets a bit bored and I think she is the one who says mostly, i don't want to go,
412 i want to have, i don't want to go to school on saturday. that's cause she's
413 come to a certain age and (.) for the the little ones, because it's just play
414 time for them and, so.
415 K: mhm mhm, sure sure. so so do you pronounce her name rosalie? ((vyslovuje
416 „rejčl”))
417 DM: yes, we do.
418 K: oh, ok ok.
419 DM: it was a mistake
420 K: why was it a mistake?
421 DM: when when we named our children, we tried to name them with names that were
422 the same in czech and english. we wanted name that were easy for the grand for
423 the czech family, that it wouldn't affect. so vanesa is vanesa in both
424 languages, it's just spelled with the single s. julie is julie, we say džulí.
425 and hellena is hellena ((vyslovuje „helena”)). but rosalie in english we say
426 rouzalı, but they say rozálie.
427 K: mhm mhm
428 DM: and that that that, it would, because, i say a mistake. it wasn't a mistake,
429 we wanted to call her rosalie, we thought at the time, you know, rosalie and
430 because it's spelled the same, but (.) they just call her rosálie. sometimes we
431 use rosálie sometimes we use rosalie.
432 K: oh, all right ok, so sometimes you (th) sometimes you use both both names,
433 ok. (i was wondering at that).
434 DM: my my family would say redžína. me and marta would sometimes say redžína and
435 her family would say always rosalie. they wouldn't, never say redžína.
436 K: right right, ok, interesting. um, and do you do anything else to improve, um,
437 their czech apart from the classes in czech school?
438 DM: we have lots of czech books, story books, krtek, (pipi) books, all, we
439 always bring some books home from czech. we have awful lots of DVDs and films of
440 fairytales and (.) programmes to to entertain. so they read books and they watch
441 things, on TV.
442 K: ok ok right right. um (.) what do you think is their attitude to czech
443 language and does it affect your efforts to raise them bilingually?
444 DM: it's difficult. um, i don't think it affects us to raise them so much, it's
445 just so, come on you need to speak czech now, just encourage them. all of them,
446 i think vanesa when she was a bit smaller, she's not inclined to speak czech, as
447 much as rosalie might, or julie even. some of her (.) comes out wow, how does
448 she know that. perfect sentence, just made up. but vanesa, when she was a bit
449 smaller, we say, c'mon, there's babi go and speak and she would just say růžový
450 (.) růžový, that's my czech word, růžový. i'm speaking czech and every time we

8. Přepis rozhovoru – tatínci (Damien, Marta, Vanesa, Hellena, Julie, Rosalie)

451 asked her to speak czech, she'd say růžový. um, she's a little bit lazy, for it.
452 so, she's a bit hard work. i don't think, mhm
453 K: mhm mhm, ok, right right. um and does the english school play any role in
454 your efforts (.) to raise them bilingually?
455 DM: the english school effects it because they don't teach czech in the english
456 school.
457 K: mhm mhm
458 DM: and they'll teach french or spanish
459 K: sure
460 DM: so, it just adds a complication (.) to them, when they start learning
461 language(s), it won't be one. but in theory, they should be able to learn
462 easier, a different language. and then have three languages. mhm. ehm.
463 K: do they have any other bilingual kids in in their school?
464 DM: i think there are, there are lots of indian children. and they often, they
465 they would be bilingual. i think (.) there's somebody with a spanish father. and
466 i, i'm not sure if he does.
467 K: ok ok, right. um, so um, you mentioned that, um, rosalie is, eh, oh no, you
468 didn't, but i think marta did that she is already learning something, some other
469 language?
470 DM: she is, they've done a bit of spanish.
471 K: spanish? ok. and that would be rosalie and vanesa, or?
472 DM: i think just rosalie at the moment, vanesa I th- (.) vanesa did some after
473 school thing, which was on spanish, sort of, so much (for the) language, ugh.
474 K: ok ok, yeah, um. i actually skipped unintentionally one question, it's from
475 the language management, um, like a cluster, so just just to go back to that.
476 d'you do you know any other couples that would raise their children bilingually?
477 DM: we do. we dealt (..) (lidi) whose czech, we we knew from where we worked
478 before, and she married the (.) an english man who also (from czechoslovak). and
479 they tried and their child refuses point blank to speak czech to him. she
480 ((míněno dítě)) said, no you're english you don't speak czech to me, they, she
481 has a bit of autism, a bit of, and i don't know if that affects, but it she
482 doesn't speak (.) so much.
483 K: so the father is the czech?
484 DM: no, the father is english
485 K: oh, ok, so mother is czech and father is english, and the daughter doesn't
486 want to speak
487 DM: to the father in czech.
488 K: to the father?
489 DM: mhm
490 K: but would the father understand it?
491 DM: yes, i think he's (..) he's probably (sli-) better than me.
492 K: ok
493 DM: at his speaking. but
494 K: so does she speak czech to the mother?
495 DM: i think so

8. Přepis rozhovoru – tatínci (Damien, Marta, Vanesa, Hellena, Julie, Rosalie)

496 K: ok ok, all right. and they are older, or she is older than, uhm, rosalie?
497 DM: their child is probably (..) is the similar age, i'm not quite sure
498 K: similar age, ok
499 DM: slightly older or younger
500 K: ok ok, so have you ever, you know, talked about any (..) advice giving or any
501 problems or just?
502 DM: i haven't, marta might have. i just stay out of it.
503 K: <ok ok, right> ok and would you like them to learn any of the languages?
504 DM: i think (..) yes, <huh>, it's (..) it's very useful. um, i know it's forced
505 on us at school and it's little bit, you don't have a lot of choice, you only
506 choose later on when you want to pursue it or not. um, it's always advantageous,
507 but because we are english, everybody speaks english, so it's not essential and
508 if i go somewhere and i haven't learned a language, i will speak english,
509 because i expect them to speak english, because that's the mentality of the
510 english person, it's i go to africa and somebody will speak english, it doesn't
511 matter, that i have to learn african. <huh> and if we don't get an answer, we
512 just say it louder.
513 K: <oh,hehe, yeah>
514 DM: that's the stereotype, you know, DO YOU UNDERSTAND? DO YOU UNDERSTAND
515 ((ještě více nahlas)). english, english, ENGLISH. and then you get some, it's
516 it's just one of those things and (..) i know from my experience, i (..) because
517 of french i learned the most, so (..) and i still, when i'm looking at my czech
518 something and i think and i think, well i know this in french, but i don't know
519 it in czech and i i still sometimes confuse the words. hm
520 K: ok, d'you do you use your french sometimes?
521 DM: no no so much at the minute. but we, um, when i was a bit younger we always
522 had holidays in france or
523 K: all right, ok ok, good, and how would you?
524 ((technické problémy přerušily nahrávání))
525 K: all right, let's continue, sorry about that, <hehe>. sorry about that, um,
526 interruption. um, yeah, how would you how would you assess their level of czech
527 knowledge?
528 DM: the children?
529 K: mhm mhm. if you if you maybe use the scale from 1 to 5 again.
530 DM: i would, i would put their understanding at 5, really. but i would put their
531 speaking around 3 (..) because they don't use it a lot, but (..) whenever i hear
532 marta speak to them or ask them something, they understand everything. so i
533 would put their at the highest level their understanding. the usage, i don't
534 know.
535 K: sure, ok ok. um, do they have any czech friends?
536 DM: not as such, vanesa has a polish friend.
537 K: mhm mhm mhm. but she speaks in english with her.
538 DM: yes
539 K: ok
540 DM: we don't (..) the only children of czech (..) that they do meet is through

8. Přepis rozhovoru – tatínci (Damien, Marta, Vanesa, Hellena, Julie, Rosalie)

541 the czech school, there's nobody around here that is (.) this is (strictly),
542 there are. we have friends that (.) he is czech, she is estonian, they two
543 children and sometimes they meet, but (.) there are not exclusive czech.
544 K: yeah, sure sure sure. so there's no, um, friend that would, you know speak in
545 czech to to them?
546 DM: not here, no.
547 K: ok, ok. and do they have any other opportunities to speak czech?
548 DM: hmm (.) not really, unless we go to the czech shop and i take a child with
549 me. ((smich))
550 K: <oh, ok ok>
551 DM: they can, but then they'd be like hm hm. there isn't any, there's the czech
552 school, or to their mother, to their grandmother.
553 K: and how often do, um, do they, um, skype with them, or?
554 DM: generally it's mondays and fridays, so twice a week.
555 K: twice a week? ok, that's quite a lot.
556 DM: yeah, it's a set time. then monday evening and friday evening, they they do
557 it.
558 K: oh, so so and they they speak to them like, uh (.)?
559 DM: rosalie generally reads a book, <heh> rather than having conversation.
560 vanesa generally just say AHOJ BABI! and then dissapears somewhere.
561 K: <oh, ok>
562 DM: she can't sit and do it, but they have opportunity (and)
563 K: all right all right, ok ok, great, ok. u:m good, um, i have, one of the last
564 questions was their relationship to czech and english, but we probably already
565 kind of answered that. do you wanna add something to it?
566 DM: no, eh it's predominantly english, isn't it and then (.) czech (as an when)
567 sort of thing.
568 K: mhm mhm, ok, right right, great. is there anything you would like to go back
569 to, any question, um, you think that you might want to add to anything we talked
570 about?
571 DM: not that i can think of, no no.
572 K: ok, all right, ok, great and, um, i understand that you probably didn't know
573 what to expect, but is, was there anything that you maybe thought i'll ask you
574 about and then i didn't?
575 DM: no
576 K: no
577 DM: no, that's all
578 K: all right, ok, all right
579 DM: i've gone in blind
580 K: <ok, hehe>
581 DM: so i didn't expect, she said you (.) you gonna ask some questions, so i
582 K: <ok ok, hehe> right ok ok. ah, thank you thank you very much, i really
583 appreciate it.
584 DM: no problem.
585 K: thank you so much and i hope i didn't take up too much of your time.

8. Přepis rozhovoru – tatínci (Damien, Marta, Vanesa, Hellena, Julie, Rosalie)

586 DM: no, it's fine.

587 K: ok, i'll stop it now.